

MYNÄMÄEN KUNNAN
TILINPÄÄTÖS
2017

Kunnanhallitus 26.3.2018 § 62
Kunnanvaltuusto 18.6.2018 § 26

SISÄLLYS

1	TOIMINTAKERTOMUS.....	5
	1.1 Kunnanjohtajan katsaus	5
	1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
	1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	10
	1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	13
	1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	16
	1.6 Kunnan henkilöstö	17
	1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	17
	1.8 Ympäristötekijät	18
	1.9 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	19
	1.10 Vuoden 2017 toiminnan arviointi	21
	1.11 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	25
	1.11.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	25
	1.11.2 Toiminnan rahoitus	26
	1.12 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	27
	1.13 Kokonaistulot ja -menot.....	28
	1.14 Kuntakonsernin toiminta ja talous	29
	1.14.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	29
	1.14.2 Konsernin toiminnan ohjaus	29
	1.14.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	29
	1.14.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	30
	1.14.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	30
	1.14.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	32
	1.15 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	35
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	36
	2.1 Keskushallinto.....	36
	2.2 Kasvatus- ja sivistyslautakunta	44
	2.3 Tekninen lautakunta.....	55
	2.4 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu.....	63
	2.5 Investointiosan toteutumisvertailu	65
	2.6 Rahoitusosan toteutumisvertailu.....	67
	2.7 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden	

	toteutumisesta.....	68
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	69
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	77
	4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	77
	4.2 Tuloslaskelman liitetiedot	79
	4.3 Taseen liitetiedot.....	83
	4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	89
	4.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot.....	91
	4.6 Eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat.....	92
5	TALOUDELLISTEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	96
6	LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITESARJOISTA	97
7	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	98

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2017 oli valtuustokauden vaihtumisvuosi. Kuntavaalit käytiin huhtikuussa, uusi valtuustokausi alkoi kesäkuun alussa ja valitut toimielimet pääsivät aloittamaan varsinaisen työskentelyn lomakauden jälkeen. Kunnanvaltuuston merkittävin tehtävä heti kauden alussa oli kuntastrategian päivittäminen vastaamaan sisällöltään kuntalain asettavia vaatimuksia ja uusien päättäjien näkemyksiä kunnan kehittämisen linjauksista. Valtuusto hyväksyi kuntastrategian 13.11.2017 ja sitä valmisteltiin useissa iltakouluissa syksyn aikana. Myös kuntalaiset saivat antaa oman palautteensa kesän aikana kunnan kehittämiskohteista.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu eteni, mutta valinnanvapauslainsäädännön perustuslailliset puutteet hidastivat valmistelun etenemistä. Epävarmuus uudistuksen toteutumisesta ja vaikutuksista näkyy myös levottomuutena kunnissa. Erityisen mielenkiinnon kohteina ovat tulevaisuuden palveluverkko ja lähipalvelujen säilyminen, toimitilat sekä tukipalvelut. Niillä on merkittävä vaikutus kuntalaisten palveluihin sekä kunnan toimintojen järjestämiseen uudistuksen jälkeen.

Positiivinen rakennemuutos Varsinais-Suomessa vahvistui ja valtakunnallisestikin talouden kasvutavoitteita korjailtiin vuoden aikana. Mynämäessä tehostettiin markkinointia uusien asukkaiden ja yritysten houkuttelemiseksi. Toimintaan lisättiin määrärahaa ja palkattiin määräaikainen työntekijä vastaamaan markkinoinnin kehittämisestä ja monipuolistamisesta. Erityisesti digitaalista (some) markkinointia lisättiin ja tienvarsitauluja tilattiin asuntoalueille ja valtatievarteen. Kuntakeskuksen viihtyvyyttä parantava hanke käynnistyi eri tahojen yhteistyönä.

Vuoden 2017 talous toteutui ennakoitua paremmin. Tilinpäätöksen ylijäämää selittävät talouskasvun myötä näkyvä verotulojen arvioitua suurempi kasvu, erikoissairaanhoidon maksuosuuden tuntuva alittuminen, oman toiminnan maltillinen kustannuskehitys sekä vesilaitoksen yhtiöittäminen. Perusturvakuntayhtymä Akselin toimintakulut laskivat 3 % edellisvuodesta, mutta vuoden 2017 talousarvio ylittyi 2,25 %. Mynämäen maksuosuus ylittyi 4,38 %. Sosiaalityö sekä perhepalvelujen käyttö ja kustannukset selittävät suurimman osan Mynämäen ylityksestä. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on onnistunut tehostamaan toimintaansa, sillä potilasmäärän kasvusta huolimatta jäsenkuntien yhteenlasketut menot eivät nousseet.

Omaehtoisen toiminnan tukemiseksi kunta jakoi perintövaroista ylimääräisiä avustuksia järjestöille 50.000 euroa Suomen itsenäisyyden juhluvuoden toimintoihin. Avustuksilla järjestettiin läpi vuoden erilaisia tapahtumia, jotka toivat hyvin esille järjestötoiminnan aktiivisuutta kunnassa.

Toimitilojen sisäilmaongelmat kouluissa ja terveyskeskuksessa hankaloittivat toimintaa ja edellyttivät väliaikaisia väistötilaratkaisuja. Kiinteistöjen kuntoa ja tulevaisuuden tilatarpeita joudutaan pohtimaan kriittisesti vielä tulevinakin vuosina.

Kunta luovutti 4 omakotitonttia, yhden teollisuustontin ja yhden liiketontin vanhusten palveluasumisyksikölle. Uusille asuintaloille myönnettiin 7 rakennuslupaa. Asukasmäärän kehitys on lähtenyt positiiviseen suuntaan, vaikka asukasmäärä vähenikin yhdellä. Kuolleisuus ylitti syntyvyyden tänäkin vuonna 11:lla. Vapaita tontteja ja myynnissä olevia asuntoja kunnan alueella on hyvin tarjolla.

Voimme todeta tyytyväisyydellä, että taloustilanne on kääntynyt positiiviseen suuntaan ja kunnan tulos on positiivinen. Vahvistuva talous auttaa valmistautumisessa sote- ja maakuntauudistuksen jälkeisen uudenlaisen kunnan haasteisiin.

Kiitos henkilökunnalle, päättäjille ja kaikille yhteistyötahoille kuluneesta vuodesta! Tulevaisuuden rakentaminen vaatii yhteistyötä ja kaikkien sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

Seija Österberg
kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Uuden kuntalain myötä kuntavaalit siirtyivät lokakuusta huhtikuulle, jolloin valtuustokausi 2013–2016 jatkui 31.5.2017 asti.

Kunnanvaltuuston jäsenet toimikaudella 1.1.2013–31.5.2017

Pj	Alatalo Juuso, SDP
I vpj	Setälä Marko, KOK
II vpj	Myllymäki Pekka, KESK
III vpj	Karkoinen Kimmo, PS

Puheenjohtajiston toimikausi on kaksi vuotta eli vuodet 1.1.2015–31.5.2017.

Jäsenet	Aalto Jari, VAS, SIT Hannula Juhani, PS Huiskala Marjaana, KESK Huuskonen Petteri, KESK Hyrsky-Heikkilä Anna-Liisa, KESK Iltanen Marko, KESK Immonen Mikko, VAS Jaakkola Marianne, KOK Jaakola Timo, KESK Järvi Kirsi, KESK Kaasinen Sakari, KOK Kantonen Jorma, PS Kitola Arja, KOK Kylänpää Miia, VIHR Laine Tapani, KESK Laitinen Taina, SDP Lassila Hanne, KESK Lehtonen Aarne, KESK Lehtonen Esko, KOK Maisila Päivi, KESK Rautiola Leena, VAS Rippstein Katja, SDP Saastamoinen Merja, SDP Sainio Hannu, PS Strand Eeva, SDP Tamminen Ari, VAS Valtanen Suvi, KESK Vanhanen Juha, KOK Varjonen Petri, SDP Vänni Hanna, KOK Yrjälä Kari-Matti, KESK
---------	--

Kunnanhallituksen jäsenet toimikaudella 1.1.2015–31.5.2017

Pj	Maisila Päivi
I vpj	Vanhanen Juha
II vpj	Rippstein Katja
III vpj	Tamminen Ari
Jäsenet	Hyrsky-Heikkilä Anna-Liisa Jaakola Timo Kantonen Jorma Lassila Hanne Lehtonen Aarne

	Varjonen Petri Vänni Hanna
Esittelijä Pöytäkirjanpitäjä	kunnanjohtaja hallintojohtaja

Kunnanvaltuuston jäsenet toimikaudella 1.6.2017–31.5.2021

Pj	Alatalo Juuso, SDP
I vpj	Setälä Marko, KOK
II vpj	Syren Jouni, KESK
III vpj	Iltanen Marko, KESK

Puheenjohtajiston toimikausi on kaksi vuotta eli vuodet 1.6.2017–31.5.2019.

Jäsenet	Arvio Henri, KESK Eriksson-Tolkki Vilhelmiina, SDP Haanperä Kirsi, SDP Halminen Petri, KESK Hurme Mika, PS Huuskonen Petteri, KESK Hyrsky-Heikkilä Anna-Liisa, KESK Jaakkola Marianne, KOK Jalkanen Anna, KOK Kantonen Sari, KESK Karkoinen Kimmo, PS Keskitalo Miia, KESK Kitola Markus, KOK Kontu Aappo, KESK Laitinen Taina, SDP Lehtonen Aarne, KESK Lehtonen Esko, KOK Maisila Päivi, KESK Myllymäki Pekka, KESK Nikkilä Sami, SDP Numminen Lauri, VAS Paukku Elena, VAS Randell Miika, SDP Rautiola Leena, VAS Silvaani Hanna, KESK Tamminen Ari, VAS Toivonen Tuula, SDP Vanhanen Juha, KOK Varjonen Petri, SDP Vilola Mika, KESK Vira Anu, KOK
---------	--

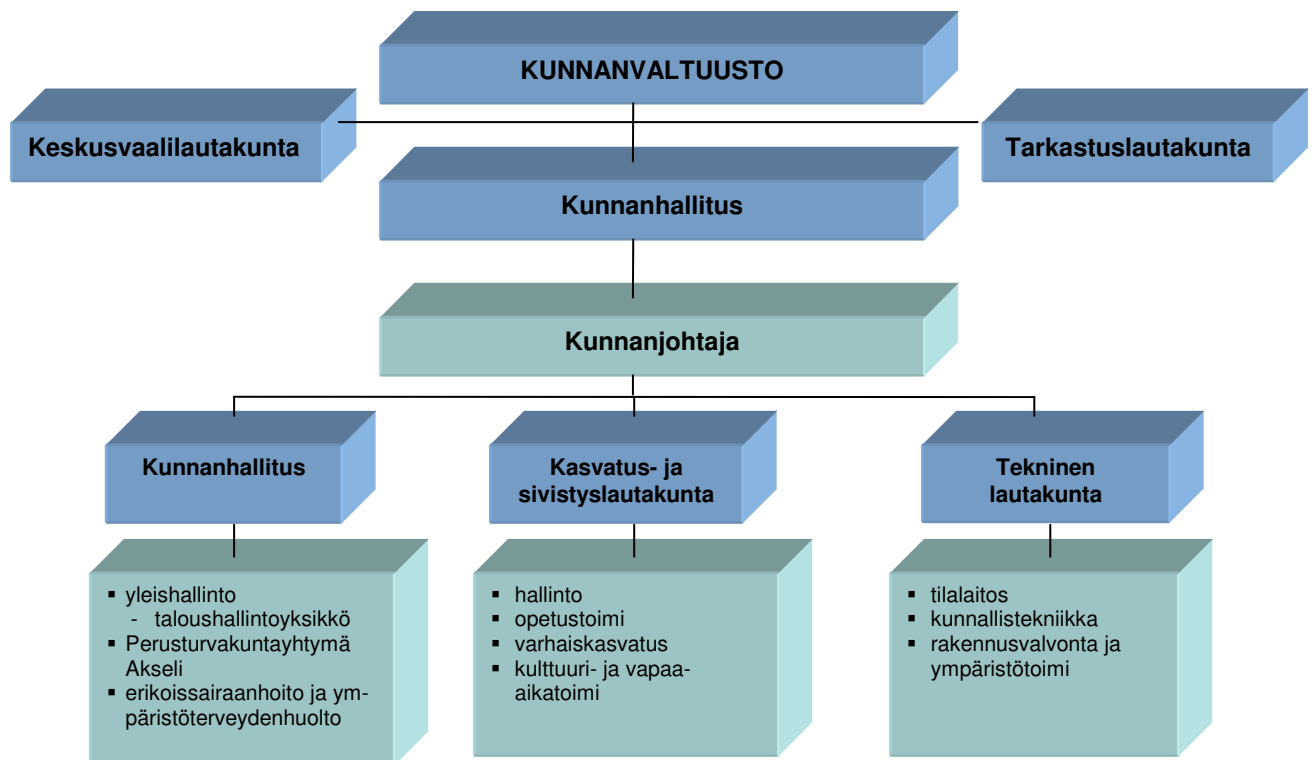
Kunnanhallituksen jäsenet toimikaudella 1.6.2017–31.5.2019

Pj	Myllymäki Pekka
I vpj	Vanhanen Juha
II vpj	Varjonen Petri
III vpj	Tamminen Ari
Jäsenet	Haanperä Kirsi Huuskonen Petteri Kantonen Sari Keskitalo Miia

Laitinen Taina
Lehtonen Arne
Vira Anu

Esittelijä kunnanjohtaja
Pöytäkirjanpitäjä hallintojohtaja

Kunnan organisaatio koostuu kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta ja neljästä lautakunnasta.

Tilivelvollisia ovat toimielinten (pl. valtuusto) jäsenet, toimielinten esittelijät sekä tulosalueiden ja tulosyksiköiden päälliköt.

Tiedot luottamushenkilöiden osallistumisesta kokouksiin löytyvät kunnan verkkosivuilta kohdasta Kunta ja hallinto > Päätöksenteko > Kokouksiin osallistumiset.

Osastot ja osastopäälliköt

Toimiala	Osasto	Osastopäällikkö
Keskushallinto	Hallinto-osasto	Hallintojohtaja Marja Kärkkäinen
Sivistystoimi	Sivistysosasto	Kasvatus- ja sivistysjohtaja Laura Päiviö-Häkämies
Tekninen toimi	Tekninen osasto	Tekninen johtaja Timo Oja/Vesa-Matti Eura 6.11.2017 alkaen

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Talouden suhdannenäkymät 2017-2019

Vauhdikkaan vuoden jälkeen Suomen talouden kasvu hidastuu kahden prosentin tuntumaan ennustejaksolla. Lähivuosina taloutta tukevat sekä ulkomaankauppa että kotimainen kysyntä. Viennin kasvu tasoittuu maailmankaupan kasvun mukaiseksi ja nettoviennin kasvua tukeva vaikutus pienenee. Kotitalouksien kulutuskysyntää rajoittaa reaalisten käytettävissä olevien tulojen hidastuva kasvu. Myös yksityisten investointien kasvu hidastuu, mutta investoinnit nousevat pitkästä ajasta yli 19 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuosina 2018 ja 2019 palkkojen nousu kiihtyy. Yksikkötyökustannukset nousevat, mutta kilpailijoita maltillisemmin, ja suomalaisen tuotannon kilpailukyky kohenee edelleen. Työn tuottavuus kasvaa nopeammin kuin vuosiin. Suotuisa suhdanne lisää työllisyyttä ja työttömyys alenee. Työllisyysaste lähentelee 71 prosenttia v. 2019. Julkisen talouden alijäämät pienenevät ja velkaantuminen hidastuu. Alijäämistä ei kuitenkaan päästä eroon nousukauden aikana. Maailmantaloudessa vahva vire Maailmantalouden kasvu on laaja-alaista. Erityisesti euroalueen talousnäkymät ovat vahvistuneet. Talouskasvun kiihtymisen myötä myös maailmankauppa on piristynyt ja kasvaa nyt selvästi maailman BKT:n kasvua nopeammin. Maailmankaupan kasvun suhde maailman BKT:n kasvuun on suurempi kuin viime vuosina, mutta pienempi kuin viime vuosikymmenellä. Maailmankauppa keskittyy aiempaa enemmän investointihyödykkeisiin, mikä johtuu näkyvien kohentumisesta keskeisissä talouksissa. Euroalueen vahva kasvu jatkuu, luottamus on korkealla ja investoinnit ovat elpyneet lähelle finanssikriisiä edeltävää tasoa. Työllisyystilanne on hyvä, mutta kuten Yhdysvalloissa, palkkakehitys on useissa maissa yhä maltillista, mikä heijastuu ostovoiman vaatimattomana kasvuna ja vaihtelevina inflaatio-odotuksina. Tästä huolimatta kuluttajien odotukset talouskehityksestä ovat useissa maissa myönteiset.

Noususuhdanne jatkuu tulevana vuosina

Vuonna 2017 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,1 %. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohenemisen tukemana, asuntorakentamisen suhdannetilanteessa ei näy vielä rauhoittumista ja tuotannollisia investointeja on tehty runsaasti. Viennin nopeaan toipumiseen on vaikuttanut ennen kaikkea maailmankaupan kasvu ja myönteinen talouskehitys useimmissa Suomen tärkeimmistä vientimaista. Työttömyysaste ei alentunut alkuvuonna juuri lainkaan, mutta on syksyllä kääntynyt jälleen laskuun. Työllisyys on parantunut selvästi talouskasvun kiihtyessä, vaikka työn tuottavuus on kohentunut huomattavasti. Inflaatio jää alhaiseksi, vaikka se kiihtyy loppuvuotta kohden energian hintojen vetämänä. Vuonna 2018 talouskasvu hidastuu 2,4 prosenttiin. Syksyllä myönteiset merkit suhdannenousun jatkumisesta ovat vahvistuneet. Näitä ovat mm. teollisuuden uusien tilausten kasvu sekä kasvukeskusten vahvana jatkuva rakennustoiminta. Tuotantomahdollisuuksia vuosia rajoittanut kysynnän vähäisyys näyttää vaivaavan yrityksiä aiempaa vähemmän. Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannetiedustelut viittaavat myönteisen suhdannevaiheen jatkuvan. Vienti kasvaa kysynnän vetämänä reippaasti v. 2018, tosin kuluvaan vuoteen hitaammin, ja Suomi ei enää menetä markkinaosuuksia. Yritysten kustannuskilpailukyvyyn paraneminen tukee edelleen viennin suotuisaa kehitystä. Vienti on jatkossakin pää- osin tavaravientivetoista. Nettovienti pysyy kasvua tukevana koko ennustejaksolla, vaikka tuotantopanosten tuonti kasvaakin. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutuskysyntä. Vuonna 2018 yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Kuitenkin kotitalouksien käytettävissä olevien reaalitulojen kasvu hidastuu inflaation nopeutuessa, mikä hidastaa yksityisen kulutuksen kasvua. Kaikki investointityypit kasvavat ml. tutkimus- ja kehitystoiminta. Suomen talouskasvun nopeutuminen, viennin vilkastuminen, matalalla pysyneet korot sekä myönteinen kansainvälinen kehitys ovat merkittäviä taustatekijöitä yksityisten investointien kasvun jatkumiselle. Asuntorakentamisen kasvu jatkuu edelleen ripeänä. Työllisyyden kasvun jatkumiselle v. 2018 on hyvät edellytykset. Avoimien työpaikkojen määrä on hyvin korkealla tasolla ja bruttokansantuotteen kohtuullisen nopeana jatkuva kasvu ennustejaksolla ylläpitää työvoiman kysyntää. Työllisyyden kasvu nopeutuu prosenttiin v. 2018. Hinnat nousevat v. 2018 laajasti eri hyödykeryhmissä, mutta palveluiden hintojen nousun vaikutus kokonaisinflaatioon pysyy suurimpana. Maltillisesti nousevan öljyn hinnan, vahvistuvan Yhdysvaltain dollarin sekä tasoltaan matalan mutta nousevan korkotason odotetaan myös kiihdyttävän inflaatiota ennustejaksolla. Verojen nousu kiihdyttää inflaatiota jopa 0,4 prosenttiyksikköä. Vuonna 2018 ansiotaso nousee 2 %, olettaen että tulevat palkkaratkaisut pääosin seuraavat teollisuuden viitoittamaa tasoa. Palkkaliukumien on enna-

koitu jäävän keskimääräistä pienemmiksi paikallisen sopimisen ja yrityskohtaisten erien vuoksi. Vuonna 2019 BKT kasvaa 1,9 %. Kasvun hidastuminen johtuu pitkälti yksityisestä kulutuskysynnästä, sillä kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu jää vuotta 2018 hitaammaksi. Inflaation nopeutuminen hidastaa reaalista käytävissä olevien tulojen kasvua, vaikka samalla työllisyyden paraneminen tukeekin sitä. Yksityisten investointien kasvu jatkuu hyvänä, kun tuotannolliset investoinnit lisääntyvät mm. metsäteollisuuteen suunniteltujen suurhankkeiden vuoksi. Työllisyys jatkaa kohenemistaan, mutta hieman aiempaa hitaammin. Kuluttajahintojen nousu tasoittuu 1,5 prosenttiin v. 2019.

Talouskasvu ei poista julkisen talouden alijäämää

Suotuisa suhdanne kohentaa julkista taloutta. Noususuhdanne lisää verotuloja, mikä vahvistaa sekä valtiontaloutta että kuntataloutta. Nousukausi ei kuitenkaan poista julkisen talouden rakenteellista epätasapainoa. Nopeasta talouskasvusta huolimatta julkisen talouden tulot eivät riitä kattamaan menoja. Etenkin valtiontalous on edelleen huomattavasti alijäämäinen. Myös paikallishallinnossa menot ylittävät tulot. Sosiaaliturvarahastot ovat olleet pitkään selvästi ylijäämäisiä, mutta väestön ikääntymisestä aiheutunut menojen kasvu on pienentänyt ylijäämää voimakkaasti kuluvan vuosikymmenen aikana. Koska eläkemenojen kasvu jatkuu nopeana, myös sosiaaliturvarahastojen ylijäämä kutistuu entisestään. Julkisyhteisöjen velka kääntyi laskuun suhteessa BKT:hen v. 2016. Bruttokansantuotteen nopea kasvu alentaa velkasuhdetta, ja velkasuhde näyttäisi painuvan hieman 60 prosentin alapuolelle v. 2019. Kun talouskasvu hidastuu ja ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu, velkasuhde uhkaa alkaa kasvaa uudelleen ensi vuosikymmenellä.

Talouskehityksen riskit

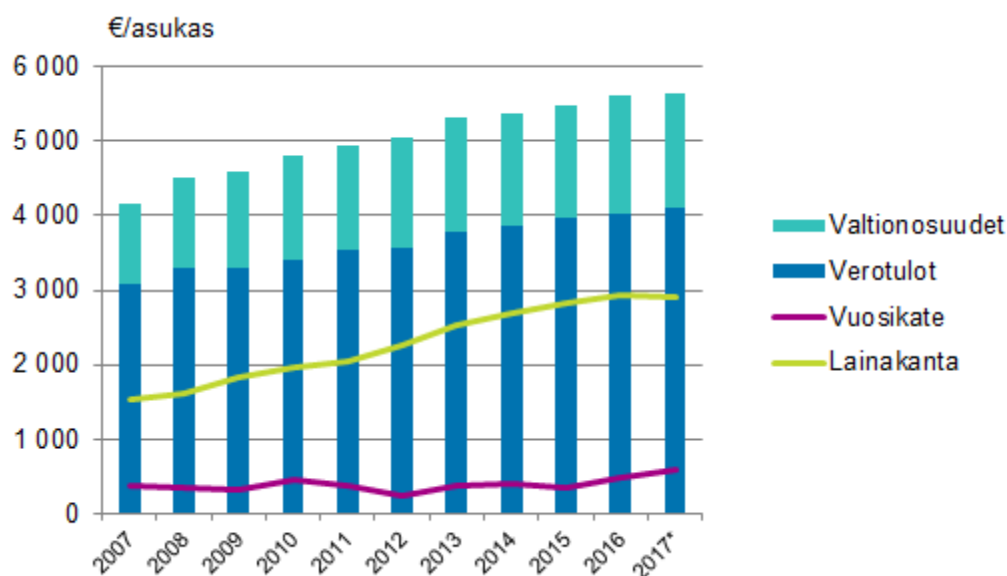
Maailmantaloudessa riskit painottuvat yhä jonkin verran alasuuntaan. Määrälliseen keventämiseen painotunut rahapolitiikka on kasvattanut likviditeettiä rahoitusmarkkinoilla, ja korkeiden varallisuushintojen ja korkean velkaantuneisuuden yhdistelmä herättää huolta. Korkotason odotettavissa oleva nousu lisää velanhoidon raskautta. Pankkijärjestelmän riskinsietokyky on kohentunut Euroopassa, mutta yksittäisissä jäsenmaissa on edelleen niiden kantokykyyn nähden huolestuttavia riskikeskittymiä. Positiivisista riskeistä huomattavin on talouden odotettua nopeampi kasvu teollisuusmaissa, etenkin Euroopassa, ja jos kasvua tukevien rakennemuutosten toimeenpano jatkuu. Kotimaan taloudessa riskit ovat tasapainossa. Kotitalouksien kulutus voi kasvaa ennustettua nopeammin, jos työllisyys yllättää positiivisesti ja kotitalouksien luottamus pysyy korkealla. Toisaalta, jos kotitalouksien luottamus syystä tai toisesta laskee ja kotitaloudet alkavat säästää tai jos kysyntä törmää kapasiteettipulaan, kustannukset nousevat ja inflaatio alkaa kiihtyä voimakkaammin, kotitalouksien kulutus voi jäädä ennustettua pienemmäksi. Investointien osalta epävarmuus kumpuaa suunniteltujen suurhankkeiden mahdollisesta viivästyisestä. Viennistä saatavaan arvonlisäykseen liittyy myös positiivinen riski, jos korkean kotimaisen arvonlisän palveluvienti kehittyä ennakoitua suotuisammin.

Lähde: VM:n Taloudellinen katsaus Talvi 2017

Kuntatalous

Vuoden 2017 tilinpäätösarvotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 0,5 miljardia euroa suurempi kuin edellisen vuoden tilinpäätöksissä. Vuosikatteen vahvistumiseen vaikuttivat erityisesti toimintakulujen 2,1 prosentin väheneminen sekä verotulojen 2,0 prosentin kasvu. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen kuntatalous neljännesvuosittain -tilastosta, jonka tiedot kerättiin vuoden 2017 tilinpäätösarvotietoja kaikilta Manner-Suomen 295 kunnalta ja 134 kuntayhtymältä.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta asukasta kohden 2007–2017 (tilinpäätösarvot)

Vuosien 2007–2016 väestötietona on käytetty kunkin vuoden väkilukua 31.12. Vuoden 2017 arviotiedoissa on käytetty väkilukua 31.12.2016.

Tilinpäätösarviotietojen mukaan vuonna 2017 Manner-Suomen kuntien toimintakulut ilman sisäisiä eriä vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 2,1 prosenttia ja olivat 35,7 miljardia euroa. Ulkoisissa toimintatuotoissa vähennystä vuoteen 2016 verrattuna oli 5,9 prosenttia, ja vuonna 2017 ne olivat 7,2 miljardia euroa. Toimintakate oli vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa yhteensä -28,2 miljardia euroa, kun vuoden 2016 tilinpäätöksissä se oli -28,4 miljardia euroa.

Verotulot kasvoivat kuntien arvioiden mukaan 2,0 prosenttia edellisvuodesta, ja olivat 22,4 miljardia euroa vuonna 2017. Valtionosuudet puolestaan vähenivät 3,3 prosenttia, 8,5 miljardiin euroon. Näistä kahdesta erästä muodostuva verorahoitus kasvoi yhteensä 0,5 prosenttia. Asukasta kohden laskettuna verorahoitus oli vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa 5 649 euroa *). Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 3,2 miljardia euroa. Kasvu vuoteen 2016 verrattuna oli 18,9 prosenttia. Vuonna 2017 kaikkiaan 7 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun sitä edellisessä vuonna vuosikate oli toteutumatietojen mukaan negatiivinen 14 kunnalla.

Manner-Suomen kuntien lainakanta vuoden 2017 lopussa oli tilinpäätösarvioiden mukaan 16,0 miljardia euroa, joka oli asukasta kohden 2 921 euroa *) . Lainakanta pieneni vuoden aikana 0,6 prosenttia. Investointeihin kunnat käyttivät rahaa 0,6 prosenttia edellisestä vuodesta vähemmän, yhteensä 3,4 miljardia euroa.

Manner-Suomen kuntayhtymien vuoden 2017 tilinpäätösarvioissa oli ulkoisia toimintakuluja yhteensä 13,5 miljardia euroa ja ulkoisia toimintatuottoja yhteensä 14,3 miljardia euroa. Kasvu toimintakuluissa oli 8,6 prosenttia, ja toimintatuotoissa 8,1 prosenttia. Vuosikate pysyi edellisvuoden tasolla 0,7 miljardissa eurossa.

Kuntayhtymät arvioivat investointimenojensa olleen 1,0 miljardia euroa vuonna 2017, mikä tarkoittaa 17,5 prosentin kasvua vuodesta 2016. Korollisia lainoja kuntayhtymillä arvioitiin olevan vuoden 2017 lopussa 3,4 miljardia euroa. Se on 8,1 prosenttia enemmän kuin vuoden 2016 tilinpäätöksissä.

*) väestötieto 31.12.2016

Lähde: Kuntatalous neljännesvuosittain, 4. vuosineljännes 2017, Tilastokeskus

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan vesihuoltolaitos yhtiöitettiin vuoden 2017 alusta, joten vuodet 2016 ja 2017 eivät ole vertailukelpoisia keskenään. Vesihuoltolaitoksen tulot ja menot eivät sisälly kunnan vuoden 2017 tilinpäätökseen.

Toimintatuotot yhteensä vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 971.000 euroa (18,1 %). Suurin osa johtuu vesilaitoksen myyntituottojen pois jäämisestä. Maksutuottojen vähennys johtuu päivähoitomaksujen vähenemisestä maksuperustemuutosten vuoksi. Avustuksissa suurimpana on Suomi100 –hankkeisiin perintövaroista siirretty tulo. Hankkeisiin myönnetty avustukset ovat toimintakuluissa avustusten kohdalla. Muiden toimintatuottojen vähennys johtuu MKTO:n vuokratuoton vähenemisestä Rasekon siirrettyä toimintansa pois. Myös puunmyyntituotot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakulut vähenivät yhteensä 1.782.000 euroa (3,8 %). Henkilöstökulut vähenivät 789.000 euroa (5,8 %). Palkat ja palkkiot vähenivät 254.000 euroa (2,5 %) ja henkilöstösivukulut 534.000 (15,2 %). Henkilöstömenojen vähennys johtuu kiky-sopimukseen sisältyvästä kuntasektorin lomarahaleikkauksesta ja vesilaitoksen palkkojen pois jäämisestä. Lisäksi jokaisella osastolla on ollut väliaikaisia poikkeuksellisia henkilöstöjärjestelyjä, jotka ovat vähentäneet palkkakuluja. Sivukulujen vähenemiseen vaikuttaa myös kiky-sopimukseen liittyvät työnantajien sivukulujen alennukset sekä eläkemenoperusteisen maksun pieneeminen (maksetaan maksussa olevista ennen vuotta 2005 karttuneista eläkkeistä).

Palvelujen ostot vähenivät yhteensä 1.011.000 euroa (3,4 %). Vesilaitoksen palvelujen ostojen vaikutus on lähes puolet vähennyksestä. Ptty Akselin maksuosuus väheni 78.000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Maksuosuus Ptty Akselille oli 16,2 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon kustannukset vähenivät 395.000 euroa (4,0 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Kustannukset olivat 9,4 milj. euroa (9,8 milj. euroa). Kiky-sopimusta sovelletaan myös kuntayhtymissä ja vaikuttaa siten myös niiden maksuosuuksiin.

Aineet, tarvikkeet ja tavarahankinnat yhteensä vähenivät 50.000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Sähkömenot vähenivät pääasiassa vesilaitoksen takia noin 86.000 euroa. Elintarvikemenot vähenivät 60.000 euroa. Kalustohankinnat ja rakennusmateriaalien hankinnat kasvoivat yhteensä noin 40.000 euroa.

Avustukset yhteensä kasvoivat 128.000 euroa (13,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Työmarkkinatuen kuntaosuus oli 27.000 euroa enemmän lukuisista työllistämistoimenpiteistä huolimatta. Lasten kotihoidontuki oli molempina vuosina noin 375.000 euroa. Kunta maksaa vuodesta 2017 alkaen korvausta Mynämäki–Turku bussiliinjan (linja 118) vuoroista ja se kirjataan avustuksiin kotitalouksille.

Verotulot yhteensä kasvoivat 789.000 euroa (2,9 %). Kunnan tuloveron tuotto kasvoi 556.000 euroa (2,3 %). Kiinteistöveron tuotto oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Yhteisöveron tuotto kasvoi 228.000 eurolla (25,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Valtionosuudet vähenivät 1.017.000 euroa (6,0 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntien valtionosuuksia leikattiin mm. kiky-sopimuksen takia.

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettomuutos edelliseen vuoteen oli -75.000 euroa (-137,3 %). Pääasiassa muutos johtuu Nordea Pankki Oyj:n kanssa vuonna 2016 tehdystä sovintoratkaisusta yksipuolista koronostoa koskevassa asiassa.

Vuoden 2017 **vuosikate** on +2.486.769 euroa (edellisenä vuonna +1.979.000 euroa). Suunnitelman mukaiset poistot olivat 1.613.000 euroa. Tilikauden **tulos** on ilman satunnaisiin eriin kirjattua vesihuoltolaitoksen myyntivoittoa +873.685 euroa ja tilikauden **ylijäämä** 899.286 euroa. Myyntivoitto huomioiden ylijäämä on 10.984.933 euroa. Myyntivoitto ei ole kassassa olevaa rahaa vaan kirjanpidollinen kirjaus.

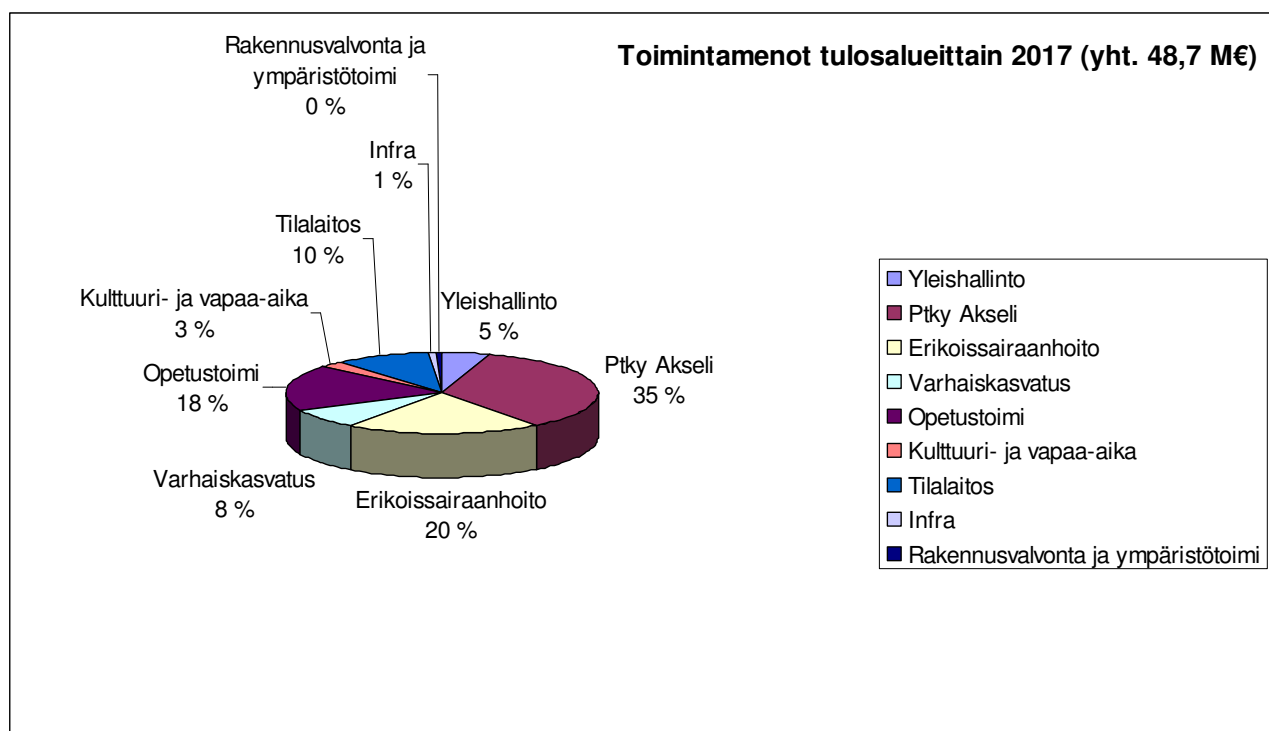
Vuoden 2017 ylijäämä kirjauksen jälkeen **taseessa olisi ylijäämää** 1.933.070 euroa ilman vesihuoltolaitoksen myyntivoittokirjausta. Myyntivoitto huomioiden ylijäämä on 12.018.716 euroa.

Investoinnit olivat yhteensä 970.134 euroa (brutto). Nettoinvestoinnit olivat 956.134 euroa. Suurimmat talonrakennusinvestoinnit olivat terveyskeskuksen korjaukset ja Tavastilan koulun korjaukset. Suurimmat infrainvestoinnit olivat Mietoinen–Mynämäki kevyenliikenteenväylän suunnittelut ja Katteluksen ja Kivistönmäen alueiden katujen parannukset. Investointiosassa on myös vesihuoltolaitoksen yhtiöittämiseen liit-

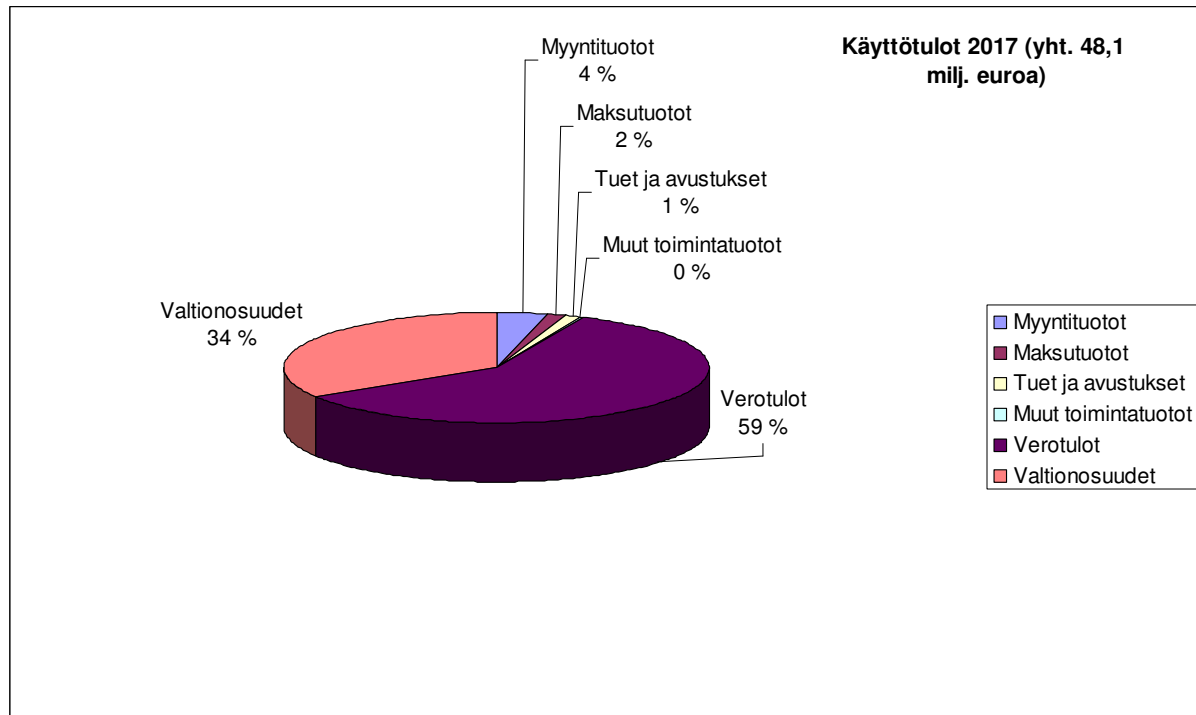
tyvät kirjaukset. Lisätietoa investoinneista on tasekirjan kohdassa 2.5 (s. 65).

Vuonna 2017 nostettiin 2,0 milj. euroa uutta pitkäaikaista **lainaa**. Matalan korkotason takia kunta käyttää myös lyhytaikaista luottoa kuntatodistusohjelmalla. Limiitti on tällä hetkellä 10,0 milj. euroa. Lyhytaikaista luottoa on ollut koko vuoden ajan ja vuoden vaiheessa luottoa oli käytössä 5,0 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 1.387.665 euroa. Lainamäärä 31.12.2017 oli yhteensä 15.946.800 euroa eli 2.034 euroa/asukas (vuonna 2016 2.146 euroa/as.). Lainamäärään vaikuttaa vesihuoltolaitoksen liittymismaksuvelkojen siirtyminen Mynämäen Vesihuolto Oy:n vastuulle. Manner-Suomen kunnissa lainamäärä oli 2.921 euroa/asukas (2.938 euroa/as). Kunnan alhainen investointitaso vuonna 2017 vaikutti lainatarpeeseen.

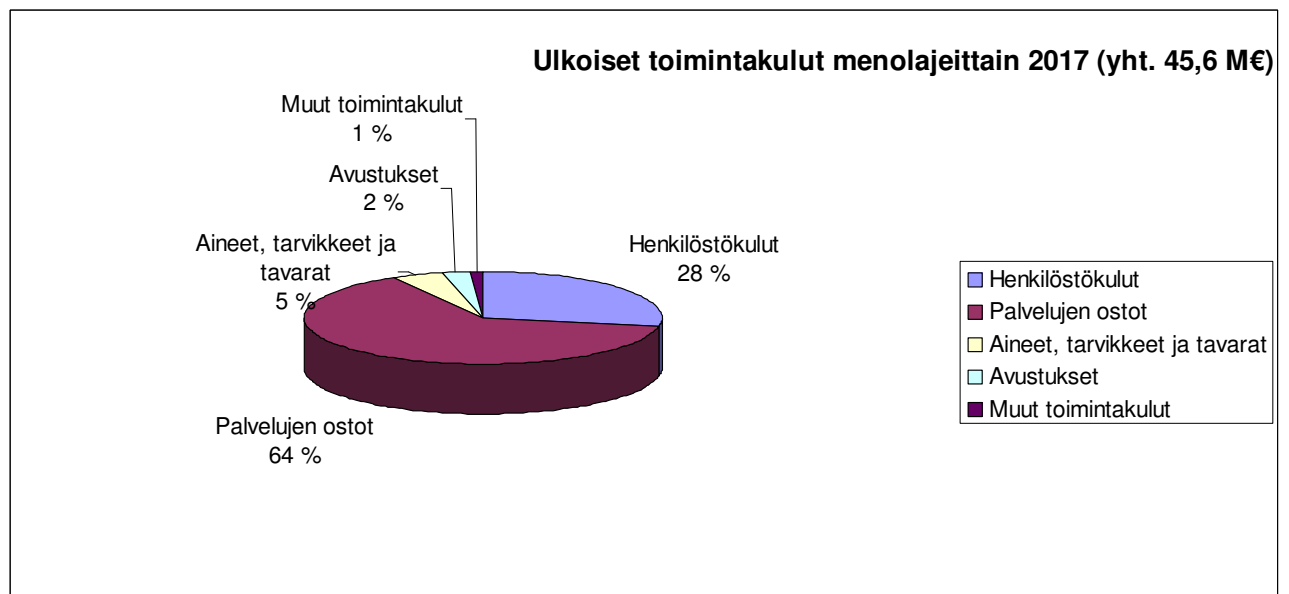
Vuoden 2017 aikana kunnanvaltuusto hyväksyi yhteensä 475.000 euroa käyttötalouden lisämäärärahoja ja vähensi erikoissairaanhoidon määrärahaa 600.000 euroa. Kunnan verotuloarvioita korotettiin vuoden aikana yhteensä 800.000 euroa. Kunnanvaltuusto hyväksyi 19.3.2018 tilinpäätöksen valmistavan toimenpiteenä eräiden tulosalueiden määrärahojen ylityksiä ja alituksia (ei käsitellä lisämäärärahoina).

Toimintamenot tulosalueittain kaavio sisältää sekä sisäiset että ulkoiset kulut, jotta kunnan omien toimintayksiköiden maksamat tilavuokrat ja ruokapalvelumaksut näkyvät kuluina.

Ulkoisia myyntituottoja ovat mm. vesi- ja jätevesimaksut, ruokapalveluiden myynti Mynämäessä sijaitseville Perusturvakuntayhtymä Akselin toimipaikoille ja taloushallintoyksikön palveluiden myynti Ptky Akselille, Nousiaisten kunnalle ja Ruskon kunnalle. Maksutuottoja ovat mm. päivähoitomaksut, aamu- ja ilta-päivähoidon asiakasmaksut sekä liikuntatoimen asiakasmaksut. Vuokratuottoja ovat mm. Mynämäessä sijaitsevista Akselin toimipaikoista perittävät vuokrat.

Ulkoisissa toimintamenoissa suurimmat palvelujen ostot ovat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen osto Akselilta ja erikoissairaanhoidon palvelujen ostot Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Henkilöstökulut ovat kunnan henkilökunnan palkat sivukuluineen sekä luottamushenkilöiden palkkiot. Aineet, tarvikkeet ja tavarat sisältävät mm. elintarvikkeet sekä kunnan kiinteistöjen lämmitys- ja sähkökulut.

Kunnan metsät

Kunnan metsäpinta-ala on 782 ha, josta kangasmaastoa on 657 ha ja suota 130 ha. Tilojen lukumäärä on 56 kpl. Metsäsuunnitelma on tehty vuosille 2008–2018. Suunnitelma päivittyy vuosittain toteutuneiden töiden mukaisesti. Puut myydään metsäsuunnitelman mukaan pystymyyntinä kilpailutuksen perusteella.

Vuoden 2017 hakkuumäärä oli 124 m³ (4.937 m³ vuonna 2016). Myrskypuita korjattiin 105 m³ (107 m³). Taimikon hoitoa tehtiin 10,6 ha alueella, muokkausta 3,5 ha ja istutuksia 0,8 ha alueella. Puunmyyntitulot olivat yhteensä 70.885 euroa (84.980 euroa). Metsänhoitokustannukset olivat yhteensä 3.179 € (19.783 €). Talousarviossa puunmyyntituloiksi arvioitiin 100.000 €.

Talouden tasapainottamiseen liittyvien toimenpiteiden toteutuminen

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä kirjattiin seuraavat talouden tasapainottamisen toimenpiteet:

1. Opettajien määrä toimipisteissä vähennetään vastaamaan oppilasmäärän mukaista tarvetta

Asiaa käsiteltiin kasvatus- ja sivistyslautakunnan iltakouluissa kevään 2017 aikana. Tällöin lautakunta linjasi yksimielisesti, että opettajien määrää on hankala vähentää vastaamaan oppilasmäärän vähenemistä ilman rakenteellisia muutoksia. Uudelle valtuustolle järjestettiin palveluverkosta (ml. varhaiskasvatus, koulut, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä muut rajapinnan palvelut) iltakoulu syksyllä 2017, missä keskeisenä teemana oli pohtia ratkaisua opetusresurssien tulevaisuuden järjestelyihin parhaalla mahdollisella tavalla. Prosessin aikana kasvatus- ja sivistyslautakunnan käsiteltäväksi tulivat akuutit sisäilmaongelmat Tarvais-ten puukoulussa sekä Ihalaisten ja Huolin kouluissa. Kokonaisuuden käsittely siirtyi keväälle 2018.

2. Valmistuskeittiöiden määrää vähennetään vuodesta 2017 alkaen. Ruokapalveluja uudistetaan vastaamaan vähentyvää kysyntää

Valmistuskeittiöiden määrään ja keittiöiden kokonaismäärään vaikuttaa merkittävästi kunnan palveluverkko. Kouluverkon uudistamista käsitellään kevään 2018 aikana ja ratkaisut vaikuttavat ruokapalveluiden järjestämiseen. Sote-uudistuksen toteutuessa kunnan ateriapalveluiden volyyymi tulee vähentymään

3. Kesäkuun 2017 loppuun mennessä tehdään pitkän tähtäimen suunnitelma kunnan kiinteistöjen kustannustehokkaasta käytöstä ja mahdollisista korjausinvestoinneista

Kiinteistöselvitystä käsiteltiin kunnanvaltuuston iltakouluissa 21.8.2017 ja 4.9.2017. Loppuvuodesta jouduttiin keskittymään esille tulleiden koulujen ja terveyskeskuksen sisäilmaongelmien ratkaisemiseen. Joulu- ja tammikuussa järjestettiin kuntalaisille tiedotustilaisuus sisäilmaongelmista kärsivien kyläkoulujen investointiratkaisuista ja tammikuussa 2018 kunnanhallitus antoi määräaikaan helmikuun loppuun tehdä laskelmat eri vaihtoehtoista. Kevään 2018 aikana tullaan päättämään tilojen käytöstä ja kartoittamaan kaikkien koulujen tulevien vuosien kunnostustarve.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan käyttötalous eli palvelutuotanto on ollut alijäämäinen vuodet 2011-2015 ja vuosi 2016 oli niukasti ylijäämäinen. Vuoden 2017 tulos on ylijäämäinen kaikkia kuntia koskevan ennakoitua paremman verotulokehityksen takia. Lisäksi kunnan erikoissairaanhoidon menot alittuivat merkittävästi talousarviosta arvioidusta. Henkilöstömenot alenivat kiky-sopimuksen takia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2017 tulokseen vaikuttaa merkittävästi kunnan vesihuoltolaitoksen yhtiöittäminen, josta johtuen taseeseen muodostuu noin 12,0 milj. euron ylijäämä. Myyntivoitto on kirjanpidollinen kirjaus, se ei ole kassassa olevaa rahaa. Ilman myyntivoittokirjausta taseessa on 1,9 milj. euroa ylijäämää.

Sote- ja maakuntauudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi kuntien talouteen ja toimintaan vuodesta 2020 alkaen. Valtionvarainministeriön päivitettyjä kuntakohtaisia laskelmia ei ole tilinpäätöstä tehtäessä vielä saatavilla, joten uudistuksen euromääräisiä vaikutuksia on vaikea ennakoida. Vaikeasti ennustettavat ja vuosittain paljonkin vaihtelevat erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset siirtyvät uudistuksessa maakunnan vastuulle, joten jatkossa kunnan talouden suunnittelu tulee olemaan va-

kaammin ennustettavaa. Mynämäessä uudistus vaikuttaa myös tukipalveluihin ja kiinteistöihin ja niissä työskentelevään henkilöstöön, koska kunta hoitaa perusturvakuntayhtymä Akselin talous- ja palkkahallinnon, puhtaanapidon, ateriapalvelut sekä kiinteistöhoidon.

Kunnan tuloveroprosentti on ollut 20,50 % vuodesta 2013 alkaen ja 21,00 % vuodesta 2016 alkaen. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2018 on 19,86 % (19,90 % vuonna 2017).

Kunnan investointitaso on aikaisempina vuosina ollut omarahoitukseen nähden liian korkea. Vuonna 2017 investointitaso oli alhainen edellisiin vuosiin verrattuna, koska investointien toteuttamiseen vaikutti henkilöstövaihdokset teknisellä osastolla. Vuoden 2018 ja tulevien vuosien investointitasoon vaikuttaa merkittävästi ratkaisut kouluverkon uudistamisessa sekä terveyskeskuksen ja palveluasumispaikkojen peruskorjauksessa/rakentamisessa. Myös muu kiinteistökanta vaatii jatkuvasti korjausinvestointeja. Rahoituslaskelmassa on Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä -tunnusluku, jolla seurataan tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden investointien omarahoituksen toteutumista. Tunnusluku on ollut vuodesta 2013 alkaen useita miljoonia negatiivinen. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Vuonna 2017 kunnan Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä -tunnusluku on -6,7 milj. euroa (edellisenä vuonna -9,7 milj. euroa).

Kunnan lainamäärä on vielä alle valtakunnan keskiarvon. Omavaraisuusaste on 61,4 % (49,7 % edellisenä vuonna). Omavaraisuusasteen paraneminen johtuu vesihuoltolaitoksen myyntivoiton vaikutukset omaan pääomaan. Omavaraisuusasteen kriisikuntaraja-arvo on 50 %.

Uusi opetussuunnitelma toi opetustoimeen lisävelvoitteita. Opetustoimen resurssit pysyivät samoina kuin aiemmin eli uudistukseen ei voitu panostaa lisämäärärahoja. Edellinen kunnanvaltuusto oli linjannut, että kouluverkkoon ei tehdä muutoksia ennen kevätlukukauden 2018 loppua. Vuonna 2017 aloitettiin valmistelu tulevaisuuden vaihtoehtoiksi huomioiden opetussuunnitelman sisällöt.

Ikääntyvien kiinteistöjen ylläpito tulee vaatimaan yhä enemmän resursseja ja toimitilojen tarkoituksenmukaiseen ja tehokkaaseen käyttöön tulee kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Kunnan ateriapalvelut tulevat supistumaan sote-uudistuksen myötä ja aterioiden määrään vaikuttaa myös oppilasmäärän väheneminen. Valmistuskeittöiden lukumäärää on tarkoitus vähentää lähitulevaisuudessa tai miettiä uudenlaisia tapoja ruokapalvelujen järjestämiseksi.

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistus muutti perinteistä opetusta. Rasekon Mynämäen toimipisteessä opetusta annettiin syksystä 2017 vain Kuivelantien tiloissa.

1.6 Kunnan henkilöstö

Kunnan vakituisen henkilöstön määrä 31.12.2017 oli 241. Vastaavaan aikaan edellisenä vuonna vakituisen määrä oli 248. Koko henkilöstön määrä 31.12.2017 oli 314. Edellisenä vuonna koko henkilöstön määrä oli 320. Lukujen vertailuun vaikuttaa se, että kyseessä on yhden päivän poikkileikkaustilanne.

Henkilöstökulut yhteensä olivat 12.712.816 euroa, joka on 789.321 euroa (-5,8 %) vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkoja ja palkkioita maksettiin 9.738.270 euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 251.783 euroa (-2,5 %). Vuonna 2017 ei tullut virka- ja työehtosopimusten mukaisia yleiskorotuksia vaan päinvastoin kiky-sopimuksen takia kuntasektorin lomarahoja leikattiin 30 %. Kaikilla osastoilla on ollut poikkeuksellisia henkilöstöjärjestelyjä, jotka vaikuttivat henkilöstömenoihin.

Kiky-sopimukseen sisältyi myös työnantajan sivukulujen alennus. Lisäksi eläkemenoperusteinen maksu (maksetaan maksussa olevista ennen vuotta 2005 karttuneista eläkkeistä) aleni 244.749 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Sivukulut vähenivät yhteensä 534.538 euroa (-15,2 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ja tunnusluvut esitetään erikseen käsiteltävässä henkilöstötilinpäätöksessä.

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimin-

nan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Sote- ja aluehallintouudistuksen on määrä tulla voimaan vuoden 2020 alusta. Uudistukset vaikuttavat suoraan kunnan talouteen, palvelujen järjestämiseen, tukipalveluihin, henkilöstöön ja toimitilojen käyttöön, mutta muutosten merkitys täsmentyy valmistelun edetessä.

Toimitilojen kunto ja jatkuvat sisäilmaongelmat muodostavat merkittävän taloudellisen ja toiminnallisen riskin lähivuosina. Ikkäiden kiinteistöjen ylläpito ja korjaaminen vaativat jatkuvasti resursseja. Alkuvuoden 2018 aikana kartoitetaan kiinteistöjen kunto ja tehtyjen selvitysten perusteella on tarkoitus tehdä strategisia linjauksia kiinteistöjen ja toimitilojen käytöstä ja tarvittavista investoinneista. Kunnan omaan palvelutuo- taintoon nähden toimitiloja on liian paljon ja tilat ovat vajaakäytössä. Maakunnan on määrä vuokrata sille siirtyvien palvelujen tarvitsemat tilat vähintään kolmeksi vuodeksi, mutta vasta palveluverkosta päätettä- essä selviää, mitä tiloja maakunta tulee siirtymäajan jälkeen tarvitsemaan ja jääkö kuntaan tyhjiä kiinteis- töjä.

Asukasmäärän kasvattaminen on tärkeää kustannustehokkaan ja laadukkaan palvelurakenteen säilyttä- miseksi ja verotulojen turvaamiseksi. Vapaita tontteja on riittävästi, mutta uusia kerros- ja rivitaloasuntoja kaivattaisiin kuntaan. Väestön ikärakenne on otettava huomioon ja palvelurakenne vaatii vääjäämättä uu- distamista. Työikäisten määrä vähenee ja se vaikuttaa verotuloihin. Vaikka työllisyystilanne onkin parantu- nut, työllistämisen tukitoimiin tulee edelleen kiinnittää huomiota yhteistyössä Perusturvakuntayhtymä Ak- selin kanssa.

Tietosuojaan kiristyneen lainsäädännön ja toisaalta kunnan toiminnan avoimuuden yhteensovittaminen vaatii uudenlaista osaamista koko henkilökunnalta. Myös some-viestinnän lisääntyminen asettaa haasteita oikean tiedon ja mielipidekirjoittelun tai epäasiallisen käyttäytymisen erottamiseksi verkossa.

Työllisyystilanteen parantuessa ammattitaitoisen ja motivoituneen henkilökunnan rekrytointi voi olla hanka- laa ainakin kunnan tukipalveluihin, joihin jo nyt on vaikea löytää työntekijöitä.

Sivistystoimen puolella uusi opetussuunnitelma (2016 -) toi uusia velvoitteita ja lisää jatkossa kustannuk- sia perusopetuksen puolelle, sillä tieto- ja viestintätekniikan tarpeet ovat selvityksessä ja niihin on tulevai- suudessa panostettava nykyistä enemmän. Lisäksi vähenevä perusopetuksen oppilasmäärä pienentää valtionosuuksia. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrän lisääntyminen aiheuttaa lisää kustannuksia

Talouden osalta Ptky Akselin ja Varsinais-Suomen erikoissairaanhoidon ky:n palvelujen käyttö ja talousarvi- oiden pitävyys ovat jatkuva epävarmuustekijä, koska arvio todellisesta toteutumasta saadaan usein vasta loppuvuodesta. Ptky Akselin talousarvio on ylittynyt joka vuosi merkittävästi, erikoissairaanhoidon tilanne vaihtelee vuosittain. Väestön ikääntyminen ennakoii runsasta terveystalouden käyttöä vastaisuudessaakin ja sosiaalipuolen subjektiiviset oikeudet ovat lisääntyneet, mikä lisää kustannuksia.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutusta kunnan talouteen on vielä epävarmaa. Valtionvarainministeriö ja Kuntaliitto ovat tehneet ja tekevät valmistelun edetessä kuntakohtaisia laskelmia uudistuksen vaikutuksis- ta. Yleisesti voidaan sanoa, että Varsinais-Suomelle uudistuksen talousvaikutus on negatiivinen. Kunnan taloutta tarkasteltaessa on huomattava se, että nyt olemassa olevat ja myöhemmin otettavat lainat joutu- taan maksamaan pienentyvällä tulorahoituksella, koska kuntien verotuloja ja valtionosuuksia leikataan uu- distuksen yhteydessä.

Kunnan lainoista noin 80 % on vaihtuvakorkoisia. Korkotason mahdollinen nousu nostaa kunnan rahoitus- kuluja huomattavasti.

1.8 Ympäristötekijät

Mynämäen kunta osallistui Valonian toimintaan eri projektien kautta. Vuonna 2017 osallistuttiin Valonian jätevesineuvonta- ja koulutuspalveluun sekä Valonian ohjelmakauden 2015–2020 suunnittelutyöhön. Ta- voitteenä on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä sekä vahvistaa Varsinais-Suomen edelläkävijyyttä kestävä kehityksen toteutumisessa.

Teemakokonaisuuksista on siirrytty painopistealueisiin. Ne sisältävät erilaisia toimintaympäristöjä, kuten

kuntaorganisaatiot, pk-yritykset, erilaiset asuinalueet, työpaikat, lounasruokalat, koulut ja päiväkodit.

Mynämäen kunta on ostanut ympäristönsuojelupalvelut Raision kaupungilta vuoden 2009 alusta alkaen. Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii aikaisempien vuosien tapaan tekninen lautakunta. Raision kaupunki irtisanoi ympäristöpalvelusopimuksen vuoden 2017 lopulla. Yhteistyö jatkuu vuoden 2018 loppuun asti.

Ympäristölupapäätöksiä tehtiin vuoden 2017 aikana kaksi. Meluilmoituksia ei käsitelty yhtään. Vesihuoltolain mukaista päätöstä lisääikahakemuksiin jätevesiviemäriin liittämisestä tehtiin seitsemän kappaletta.

Erilaisia lausuntoja valmisteltiin lautakunnan päätettäväksi kaksi. ELY-keskukselle ja aluehallintovirastolle tehtiin kaksi lausuntoa. Tarkastuksia tehtiin 68. Tarkastuksia tehtiin osana ympäristölupien käsittelyä, jätevesiasioissa, erilaisten valitusten takia ja roskaantumisasiossa.

Keväällä 2017 toteutettiin teknisen lautakunnan ympäristökatselmuksen, jossa kiinnitettiin huomiota pihojen siisteyteen, rakennusten kuntoon ja yleisten alueiden siisteyteen.

1.9 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta. Sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 7.11.2011 § 315. Kunnanviraston johtoryhmä on laatinut tietojärjestelmien käytösäännöt ja ne tulivat voimaan 1.1.2010.

Kuntalain sopimuksia ja sopimushallintaa koskevien säännösten tarkoitus on varmistaa kunnan taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kunnan solmimissa sopimuksissa. Kunnan johdolla ja päätöksentekijöillä tulee olla nykyistä paremmat tiedot sopimusten toimivuudesta ja niiden riskeistä. Järjestämistä edellyttää sopimusten aktiivista valvontaa ja mahdollisiin puutteisiin reagointia. Kunnanhallitus hyväksyi 21.11.2016 § 294 ohjeen sopimusjohtamisen ja sopimushallinnan järjestämisestä. Hallintosääntö päivitettiin keväällä 2017 ja se tuli voimaan 1.6.2017.

EU:n yleinen tietosuoja-asetusta (EU 679/2016) aletaan soveltaa kansallisesti 25.5.2018 lähtien. Kunnassa on loppuvuodesta aloitettu valmistautuminen tietosuoja-asetuksen (GDPR) voimaantuloon selvittämällä rekistereitä ja vastuutahoja, valmistelemalla tietosuojakäsikirjaa ja järjestämällä koulutusta henkilökunnalle. Myös pohja vapaaehtoista tietosuojatilinpäätöstä varten on valmistelussa.

Kunnanhallituksen 21.11.2016/§ 294 hyväksymässä Ohjeessa sopimusjohtamisen ja sopimushallinnan järjestämisestä on kirjattu, että "Sopimukseen tulee tarvittaessa ottaa kirjaukset EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (14.4.2016) henkilötietojen käsittelyä koskevista säännöksistä."

Teknistä tietoturva on toteutettu palomurein ja verkon segmentoinnilla, sekä työasemakohtaisilla virustorjuntaratkaisulla. Lisäksi henkilökuntaa on ohjeistettu intrasta löytyvällä Tietojärjestelmien käytösäännöllä, joita ollaan päivittämässä ajantasalle mm. GDPR:n vaatimusten mukaisesti.

Kunnan omaisuus ja toiminta on vakuutettu If Vahinkovakuutusyhtiössä. Vakuutukset ovat ajantasaiset ja kattavat. Vakuutusurva käydään kunnan ja vakuutusyhtiön kanssa vuosittain läpi ja tehdään tarvittavat tarkistukset ja täsmennykset on tehty kunnan ja vakuutusyhtiön välisessä neuvottelussa.

Poissaolojen ilmoituskäytäntö ja palkattomien virkavapauksien/työlomien myöntämisessä noudatettavat periaatteet on päivitetty/KH 7.12.2015. Johtoryhmä on keskustellut säännöllisin väliajoin työterveyshuollon edustajien kanssa sairauspoissaoloista ja varhaisesta puuttumisesta. Poissaolojen kehittämistä ja syitä seurataan ja ongelmiin pyritään puuttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toimitilojen sisäilmaongelmat ovat lisääntyneet ja sisäilmatyöryhmän työskentelyä tullaan tehostamaan.

Henkilökuntaa on ohjeistettu korruption ja lahjonnan torjunnassa Kuntaliiton Yleiskirjeen 17/2017 (21.6.2017) mukaisella ohjeella vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjonnasta. Ohje löytyy kunnan Intranetistä.

Kunnan varautumista häiriötilanteisiin pidetään yllä tarkistamalla valmissuunnitelmia ja osallistamalla harjoitus- ja koulutustilaisuuksiin. Henkilöstövaraukset päivitetään henkilöstövaihdosten yhteydessä. Varautumisasioita valmistellaan tiiviissä yhteistyössä Perusturvakuntayhtymä Akselin ja sen jäsenkuntien kanssa sekä seurakunnan ja paikallisten järjestöjen kanssa. Erityisesti tiedottamiseen ja eri toimijoiden väliseen tiedonkulkuun tulee jatkuvasti kiinnittää huomiota.

Varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan kehittämistoimenpiteiden työvälineenä johtoryhmä käyttää Kuntaliiton JATKE -pikatestiä ja KUJA- toimintamallia. Testit käydään läpi vuosittain.

Kunta on mukana Turun seudun hankintarenkaassa ja valtakunnallisessa KL Kuntahankinnat Oy:ssä. Tällä hetkellä Kuntahankinnat Oy:n kilpailuttamana hankitaan mm. puhelinoperaattoripalvelut. Hankintavaltuudet on määritelty kunnanhallituksen ja lautakuntien delegointipäätöksillä. Henkilökunnan hankintaosaamista on kehitetty koulutuksiin osallistumalla.

Osastopäälliköt ovat toimittaneet kunnanjohtajalle sisäisen valvonnan ohjeen mukaisen kirjallisen raportin toimialueensa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toteuttamisesta vuodelta 2017. Raportit sisältävät selvitykset viranhaltijapäätöksistä ja niiden täytäntöönpanosta, varastojen ja käteiskassojen tarkastamisesta, liukuvan työajan seurannasta, kehityskeskusteluista, hankintojen suorittamisesta, saatavien perinnästä, sopimusten seurannasta sekä tilastoinnin seurannasta ym. Hallintojohtaja suorittaa sisäisen valvonnan ohjeen 5.3. kohdan mukaisen tarkastuksen palkanmaksun oikeellisuudesta maaliskuun loppuun mennessä ja toimittaa raportin tarkastushavainnoista kunnanjohtajalle. Raporteissa ei ole huomautettavaa.

Kunnanviraston johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti viikoittain ja kokouksissa käydään lävitse ajankohtaisia ongelmatilanteita ja ohjeistusta tarkistetaan ja täsmennetään tarvittaessa.

Talouden seuranta

Kunnanhallitus ja lautakunnat seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain talousarvion toteutumisraporttien avulla. Kaksi kertaa vuodessa, huhtikuun ja elokuun toteuman perusteella, kootaan kattavampi raportti talouden ja toiminnan toteutumisesta. Viranhaltijat seuraavat talouden kehittymistä Tane-järjestelmän välityksellä.

Kunnanhallituksen otto-oikeus

Kunnanhallitus seuraa lautakuntien työskentelyä esityslistojen ja pöytäkirjojen välityksellä. Lisäksi kunnanhallitus on nimennyt edustajan ja varaedustajan lautakuntien kokouksiin. Vuonna 2017 kunnanhallitus käytti otto-oikeuttaan yhden kerran (kasvatus- ja sivistyslautakunnan päätös 19.9.2017 § 87, lapsineuvoston asettaminen toimikaudelle 2017 - 2021).

Viranhaltijapäätökset:

Vuoden aikana viranhaltijapäätöksiä Dynasty-asianhallintajärjestelmässä tehtiin yhteensä 278, joista kunnanjohtajan päätöksiä oli 11 ja osastopäällikköjen päätöksiä:

hallintojohtaja	46 kpl
kasvatus- ja sivistysjohtaja	62 kpl
tekninen johtaja	38 kpl

Toimielinten alaisten viranhaltijoiden päätökset saatetaan toimielinten kokoukseen tiedoksi ja mahdollista otto-oikeuden käyttämistä varten. Kesästä 2017 alkaen viranhaltijapäätökset on julkaistu myös internetissä ei-julkisia tietoja lukuun ottamatta.

Kunnanjohtaja seuraa päätöksentekoa (Dynasty) otosluonteisesti. Osastopäälliköt informoivat kunnanjohtajaa etukäteen tärkeimmistä ottokelpoisista päätöksistään sähköpostilla. Osastopäälliköt seuraavat omien alaistensa viranhaltijapäätöksiä.

Vuosilomia, sairauslomia ym. koskevat KVTES:n mukaiset henkilöstöpäätökset tehdään WebTallennus-ohjelmassa.

Osastopäälliköiden toimittamissa raporteissa ei ole erityistä huomautettavaa päätöksistä eikä niiden toimeenpanosta. Teknisellä osastolla päätöstentekoon ja dokumentointiin tulee kiinnittää huomiota erityisesti kiinteistöjen korjaushankkeiden toteuttamisessa. Otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin ei vuoden aikana ole käytetty.

Varaston ja käteiskassojen tarkastukset:

Kunnanhallitus vahvisti 5.10.2015 § 11 käteiskassojen enimmäismäärät. Hallintojohtaja päätti 1.10.2015 § 11 käteiskassojen pohjakassojen määrät.

Kunnanhallitus nimesi 30.10.2017 § 287 kaksi luottamushenkilöä sisäisen valvonnan ohjeen tarkoittamiksi tarkastajiksi. Vuoden 2017 tarkastus on tehty.

Käteiskassat ja varastot on tarkastettu asianmukaisesti, eikä tarkastuksissa ole todettu epäselvyyksiä.

Liukuvan työajan seuranta:

Työajan seuranta siirtyi vuoden 2011 alusta uudelle laitteelle ja työajan seuranta ja liukuvaa työaika koskeva ohje uudistettiin (KH 29.11.2010 § 349). Vuoden 2011 alussa siirryttiin koko Akselin alueella yhteiseen kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmään.

Työaika on pystytty tasaamaan liukuman puitteissa muutamia esimiesasemassa olevia sekä taloushallintoyksikön työntekijöitä lukuun ottamatta. Taloushallintoyksikössä työ on ajoittain kausiluonteista (esim. tilinpäätös), jolloin ylityksiä kertyy.

Kehityskeskustelut:

Kehityskeskustelut on pääsääntöisesti käyty alkuvuoden aikana. Teknisellä osastolla kehityskeskustelut jäivät osittain pitämättä viranhaltijavaihdosten vuoksi.

Muuta huomioitavaa:

Sisäistä tiedottamista ja tiedonkulkua tehostetaan jatkuvasti. Intranetiä käytetään aktiivisesti tiedottamisessa. Osastopäälliköt vastaavat kaikille yhteisestä tiedottamisesta osastollaan.

1.10 Vuoden 2017 toiminnan arviointi

Kuntastrategia on vuoden 2017 aikana toteutunut seuraavasti. *Väliotsikot* ovat kuntastrategiassa kirjattuina painopistealueita ja niihin liittyviä strategisia pitkän aikavälin tavoitteita:

YHDYSKUNTARAKENNE

Kunnan kehitystä edistävä yhdyskuntarakenne

Elinvoimainen kuntakeskus ja kyläkeskukset

Asukasluvun kasvu

Kunnanvaltuusto hyväksyi Keskustan asemakaavan muutoksen 180 ja Nihattulan asemakaavan muutoksen korttelissa 54. Kunnanhallitus hyväksyi vaiheasemakaavamuutoksen Roukkulin korttelissa 332 (osa). Roukkulin teollisuusalueen laajennuksen asemakaavoitus käynnistettiin helmikuussa ja alustava kaavaluonnos asetettiin nähtäville. Roukkulin asemakaavalla lisätään yritystonttivarantoa useaksi vuodeksi eteenpäin.

Vesihuolto siirtyi Mynämäen Vesihuolto oy:n hoidettavaksi vuoden alussa. Kiinteistöjen korjaus- ja kunnossapitotöitä tehtiin useissa eri kohteissa. Suurimmat korjauskohteet olivat terveyskeskus sekä Tavastilan koulu.

Kunnan tonttivaranto on hyvä ja asemakaavoitettuja tontteja löytyy eri puolilta kuntaa: asuintontteja 149 kpl (AO) + 6 kpl (AR), liikerakentamisen tontteja 4 kpl (AL/KL) ja teollisuustontteja 7 kpl (T/TY). Kaavoittamattomilla alueilla kunnalla on muutamia erillisiä rakennuspaikkoja (mm. Munnuisissa 2 kpl ja Laajoella 5 kpl).

Kunta luovutti yhteensä 4 omakotitonttia, mikä on 2 vähemmän kuin edellisenä vuotena. Yksityiset maanomistajat myivät joitakin rakennuspaikkoja haja-asutusalueelta. Uusille asuinrakennuksille myönnettiin 7 rakennuslupaa, mikä on yhden enemmän kuin vuonna 2016. Myönnetyistä luvista 5 oli kaava-alueille ja 2 haja-asutusalueille. Yritystontteja myytiin 1 kpl, vanhusten palveluasumisyksikölle 1 tontti ja kaksi aluetta muuhun yrityskäyttöön.

Kunnan markkinoinnin tehostamiseksi ja monipuolistamiseksi kunnanvaltuusto myönsi toimintaan 50.000 euroa lisää määrärahaa. Määräraha mahdollisti määräraikaisen markkinoinnin asiantuntijan palkkaamisen ja uusien markkinointitoimenpiteiden käynnistämisen. Erityisesti lisättiin digitaalista markkinointia (some), päivitettiin esitteet ja osallistuttiin vt8 yritysalueiden yhteismarkkinointikampanjaan. Tontteja markkinoitiin lehti-ilmoituksissa ja Suuren Postitien viitoitus kunnan alueella uusittiin. Kunnan kotisivujen uudistaminen käynnistettiin loppuvuodesta. Kunta osallistui helmikuussa Rakenna & Sisusta –messuille. Messuosastolla oli mukana myös kyläyhdistysten edustajia. Lions Club julkaisi yhteistyössä kunnan kanssa perinteisen palveluhakemiston.

Kunnan asukasmäärä väheni yhdellä ja vuoden lopussa asukkaita oli 7838 (7839). Väestörekisterin helmikuun ennakkotietojen perusteella vuonna 2017 kunnassa syntyi 61 (65) ja kuoli 72 (69) asukasta. (suluissa vuoden 2016 vastaavan ajan tiedot); oma syntyvyys laski ja kuolleisuus nousi edellisvuodesta. Toisesta kunnasta Mynämäkeen muutti 374 (367) henkeä. Tulomuuttajista 61,5 % oli Turun kaupunkiseudun kunnista. Eniten muuttajia tuli Turusta, 120 henkeä (32 %). Mynämäestä toiseen kuntaan muutti 373 (271) henkeä. Näistä 60 % muutti Turun kaupunkiseudun kuntiin, eniten Turkuun, 148 (39,7 %). Vakka-Suomen kunnista Mynämäkeen muutti 41 henkilöä (11 %), eniten Vehmaalta ja Laitilasta. Mynämäestä Vakka-Suomen kuntiin muutti 47 henkilöä (2 %), eniten Laitilaan ja Vehmaalle. Ulkomailta Mynämäkeen muutti 3 henkilöä, ulkomaille Mynämäestä ei yhtään. Yli 75-vuotiaiden osuus asukkaista on korkea, noin 11 %.

ELINKEINOPOLITIikka

Kunnan elinvoimaisuutta tukeva elinkeinopolitiikka Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen

Kunta ja Mynämäen Yrittäjät ry järjestivät yhteistyössä keskustelutilaisuuden uusille valtuutetuille kunnan elinkeinopolitiikasta syyskuussa. Paikalla oli noin 30 osallistujaa. Mynämäen Yrittäjät ry valitsi toisen kerran Mynämäen Vuoden yrittäjän ja hänet palkittiin Yrittäjän viikolla syyskuussa. Turku Science Park esitteli kunnassa omia yrityspalvelujaan alkuvuodesta. Kunta huomioi perinteisesti vuoden aikana 14 eri yritystä/yrittäjää merkkipäivien ja/tai toimitilajärjestelyjen johdosta.

Elinkeinotyöryhmä laatii vuosittain kunnanhallitukselle erillisen raportin elinkeinotoiminnan keskeisimmistä tunnusluvuista. Vuosittaista seurantaan haittaa yrityksiä ja työpaikkoja koskevien tietojen tilastoinnin hitaus. Vuoden 2017 osalta tietoja ei vielä ole saatavissa.

Roukkulin yritysalueen kaavoituksen valmistelu aloitettiin yhteistyössä yksityisten maanomistajien kanssa. Laajennus mahdollistaa uusien yritysten sijoittumisen Mynämäkeen hyvien liikenneyhteyksien varrelle ja varmistaa kunnan yritystonttiresurssin vuosiksi eteenpäin.

Kuntien omistama Turun Seudun Kehitys Oy ostaa yritysten tarvitsemat neuvonta- ym palvelut pääasiassa Turun Science Park Oy:ltä. Elinkeinorahaston kuntakohtainen osuus mahdollistaa kuntien hankeyhteyden aikaisempaa joustavammin. Mynämäessä rahastovaroilla toteutettiin vt8 yritysalueiden yhteismarkkinointi ja vt8 tienvarsitaulun hankinta.

Mynämäkeläisillä yrittäjillä oli 10 neuvontakäyntiä Yrityskeskus Potkurissa ja lisäksi neuvontaa on ollut tarjolla internetissä sekä s-postin ja puhelimen välityksellä. Neuvonnan tuloksena kuntaan perustettiin 7 uutta yritystä.

Varsinais-Suomen Erytysuoltopiirin ylläpitämä vammaisten Liuskallion asumisyksikkö aloitti toimintansa ja Attendon vanhusten palveluasumisyksikön rakentaminen oli loppusuoralla vuoden lopussa. Uudet yritykset tuovat hoiva-alan työpaikkoja kuntaan.

HINKU-hanke on edelleen tuonut kuntaa esille tiedotusvälineissä ja aktivoinut kuntalaisia ja yrityksiä käyttämään ympäristöystävällistä tekniikkaa.

Mynämäen Seudun Pienkiinteistöyhdistys järjesti keväällä Energiakävely-tapahtuman, jossa tutustuttiin yksityisten toteuttamiin energiaratkaisuihin.

PALVELUT

Toimiva ja tehokas palvelurakenne

Perusturvakuntayhtymä Akseli vastaa koko sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä Maskun, Mynämäen ja Nousiaisten muodostamalla yhteistoiminta-alueella. Palvelutasosuunnitelmassa on määritelty kuntayhtymän järjestämät palvelut ja palveluverkko. Kuntayhtymä järjesti jäsenkuntien valtuutetuille tiedotustilaisuudet vuoden 2016 tilinpäätöksestä ja vuoden 2017 talousarviosta. Rakenteellisista muutoksista vain hammashoidon keskittäminen toteutui. Moisiokodin toiminnan ulkoistaminen ja ikäihmisten asumispalvelujen palvelusetelin käyttöönotto jäivät toteutumatta. Talousarvio ylittyi 2,25 %, Mynämäen osalta 4,38 %. Käyttökustannukset laskivat 3 % edellisvuodesta.

Taloushallintoyksikkö järjestää taloushallinto- ja palkanlaskentapalvelut perusturvakuntayhtymä Akselille ja Mynämäen kunnalle sekä palkanlaskentapalvelut Nousiaisten kunnalle ja vuoden 2017 alusta myös Ruskon kunnalle.

Valmisteilla oleva sote- ja aluehallintouudistus tulee vaikuttamaan kuntien palvelutuotantoon ja erityisesti tukipalveluihin.

Konserni- ja yhteistyöasioita käytiin lävitse jokaisessa kunnanhallituksen kokouksessa. Konsernin osalta erityisinä seurantakohteina vuoden aikana olivat Perusturvakuntayhtymä Akseli ja erikoissairaanhoido. Konserniohjeen mukaisesti kunnanhallitukselle koottiin 2 erillistä raporttia konserni- ja yhteistyöasioista.

Mynämäen, Maskun ja Nousiaisten kuntien sekä Perusturvakuntayhtymä Akselin yhteinen sähköinen hyvinvointikertomus kuluvalle valtuustokaudelle hyväksyttiin valtuustossa 16.3.2015 § 26. Hyvinvointikertomuksen avulla seurataan kuntalaisten hyvinvointia ja kehitetään palveluja tarpeen edellyttämällä tavalla. 2017 laadittiin Varsinais-Suomen alueellinen hyvinvointikertomus 2017. Kertomuksen laadinnasta vastasi Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmatyöryhmä.

Sivistysosasto jatkoi satsauksia ehkäiseviin toimiin yhdessä Ptky Akselin kanssa. Ikäihmisten liikuntapalvelut ovat olleet edelleen suosittuja, ja niihin on osallistunut satoja kävijöitä vuoden 2017 aikana. Akselikutien kanssa vakiinnutettiin ja kehitettiin Mynämäen vetovastuulla nuorten pajatoimintaa. Toimintoihin on saatu valtionavustusta.

Perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmat uudistuivat elokuusta 2016 niin, että vuosi 2017 uuden opetussuunnitelman mukainen toiminta oli koko vuoden käytössä. Uudenlainen opetuksen toteuttaminen on vaatinut ja vaatii myös jatkossa paljon koulutusta ja kykyä uudistua.

Päiväkodeissa ja kouluissa jatkui paljon hankkeita, jotka toivat lisäarvoa peruspalveluihin: näitä olivat muun muassa liikkuva koulu, tasa-arvoa edistävien toimintojen kehittäminen, yrittäjyyskasvatusta, koulujen kerhotoiminnan kehittämistä ja henkilökunnan osaamista kehittävä Osaava-hanke. Lukiolla on oma iso Skilloon hanke (ent. Digitreenari-hanke), joka on saanut paljon myönteistä julkisuutta. Lisäksi Mynämäen kunta oli mukana alueellisissa ja seudullisissa kehittämishankkeissa.

Järjestöstrategia valmistui vuoden 2016 aikana. Kasvatus ja sivistyslautakunta jakoi liikuntatoimen avustuksia 47.000 €, nuorisotoimen vuosivastuksia 19.000 € ja kulttuuritoimen vuosivastuksia 6500 €. Yleisavustuksia eri järjestöille jaettiin 10.000 € ja talkooavustuksia 10.000 €. Lisäksi kyläyhdistyksiä oli mukana Rakentaminen ja Sisustaminen -messuilla kunnan osastolla helmikuun alussa. Kylien neuvottelukunta koontui neljä kertaa keskustelemaan ajankohtaista asioista.

Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi kunnanhallitus päätti jakaa kunnan saamista perintövaroista 100.000 euroa vuoden 2017 toimintaan siten, että puolet määrärahoista jaettiin järjestöille tai muille toimijoille ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävän toiminnan ja tapahtumien järjestämiseen vuoden 2017 aikana ja puolet käytettiin koulujen oppilaskuntien esittämiin hankkeisiin, jotka sisälsivät tietotekniikan hankintaa mm. juhluvuoden tapahtumien tallentamiseksi. Avustuksia haettiin kiitettävästi ja vuoden 2017 aikana toteutettiin hyvin moninaista aktiivista toimintaa eri puolilla kuntaa.

TALOUS

Tasapainoinen talous

Taloutta tasapainottavia toimenpiteitä on kirjattu vuoden 2017 talousarvioon ja vuosien 2018 - 2019 taloussuunnitelmaan. Näiden toteutumista on selvitetty erikseen kohdassa 1.4.

Kaikissa kunnissa kuten myös Mynämäellä verotulojen kehitys oli ennakoitua parempi. Kunnan tuloverot kasvoivat 2,3 % ja yhteisöverot 25,8 %. Yhteisöveron kasvuun vaikutti yleisen taloudellisen tilanteen paranemisen lisäksi kiky-sopimus, jolla alennettiin työnantajien sivukuluja ja se paransi näin yritysten tuottoa.

Talouden tasapainoa auttoi myös erikoissairaanhoidon kustannusten jääminen merkittävästi alle arvioidun. Kunnan oman palvelutuotanto on pystytty järjestämään alkuperäisessä talousarviossa varatuilla määrärahoilla.

HENKILÖSTÖ

Tavoitteisiin sitoutunut ja ammattitaitoinen henkilökunta

Ammattitaidon ylläpitämiseksi henkilökunta on osallistunut lukuisiin koulutuksiin. Vuodesta 2014 alkaen on vuosittain hyväksytty lainsäädännön mukainen koulutussuunnitelma.

Vuonna 2015 Kunnanhallitus hyväksyi henkilökunnan aloitetoiminnan säännöt ja perusti aloitetoimikunnan. Aloitetoiminnan toivotaan motivoivan henkilökuntaa ideoimaan ja kehittämään uudenlaisia toimintamalleja ja tehostamaan toimintaa. Yhtään aloitetta ei ole tehty.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin tammikuussa.

Henkilökunnan TYKY -ryhmä järjesti aktiviteetteja henkilökunnalle ja TYKY-liput ja -avustus olivat edelleen suosittuja. Opetustoimella jatkui vuonna 2017 Hyvinvoiva koulu -hanke, joka suuntautui opetustoimen työhyvinvoinnin kehittämiseen. Hankkeen toimenpiteet on tarkoitettu ulottamaan koskemaan koko henkilöstöä.

Henkilöstöön liittyvää tietoa on myöhemmin erikseen käsiteltävässä henkilöstötilinpäätöksessä

YHTEENVETO VUODEN 2017 TOIMINNASTA

Yhteenvetona voidaan todeta, että kunnan päätökset ja toiminta vuonna 2017 vastasivat pääosin kuntastrategiassa asetettuja tavoitteita. Väestökehityksen osalta tavoitteita ei saavutettu, mutta asukasmäärän vähenemisestä huolimatta tulomuuttajia oli poismuuttaneita muutama enemmän. Varsinais-Suomen positiivinen rakennemuutos ja suuri työvoiman tarve tulee näkymään asukasmäärän kasvuna myös Mynämäessä, koska kunta sijaitsee sopivasti Turun ja Uudenkaupungin työpaikkakeskittymien puolivälissä. Soite- ja maakuntauudistus sekä kiinteistöjen kunto edellyttävät uudistumista ja tukipalvelujen sopeuttamista ja tältä osin kehittämistyötä on jatkettava aikaisempaa pitkäjänteisemmin.

1.11 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.11.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	4 385	5 356
Toimintakulut	-45 570	-47 353
Toimintakate	-41 185	-41 996
Verotulot	27 861	27 071
Valtionosuudet	15 832	16 849
Rahoitustuotot ja -kulut	-22	55
Korkotuotot	11	2
Muut rahoitustuotot	23	129
Korkokulut	-52	-72
Muut rahoituskulut	-4	-4
Vuosikate	2 487	1 978
Poistot ja arvonalentumiset	-1 613	-1 856
Satunnaiset tuotot	10 086	
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	10 959	122
Tilinpäätössiirrot	26	35
Tilikauden voitto/tappio	10 985	157
Tuloslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	9,6 %	11,3 %
Vuosikate/Poistot, %	154,2 %	106,6 %
Vuosikate, €/asukas	317,27	252,36
Asukasmäärä	7 838	7 839

1.11.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 487	1 978
Satunnaiset erät	10 086	
Tulorahoituksen korjauserät	-10 193	-36
	2 379	1 942
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-13 270	-1 508
Rahoitusosuudet investointeihin	14	166
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 955	48
	4 699	-1 293
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 079	649
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3 040	
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	2 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 379	-1 304
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 500	-300
	-879	396
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 957	-901
Rahoituksen rahavirta	-5 875	-505
Rahavarojen muutos	1 204	144
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 528	2 325
Rahavarat 1.1.	2 325	2 181
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, € *)	-6 750 110	-9 716 424
Investointien tulorahoitus, %	18,8 %	147,4 %
Investointien tulorahoitus, % *)	260,1 %	
Lainanhoitokate	1,8	1,5
Kassan riittävyys, pv	26,9	16,9
Asukasmäärä	7 838	7 839

*) ilman vesihuoltolaitoksen yhtiöittämiseen liittyviä kirjauksia

1.12 Rahoitusasema ja sen muutokset

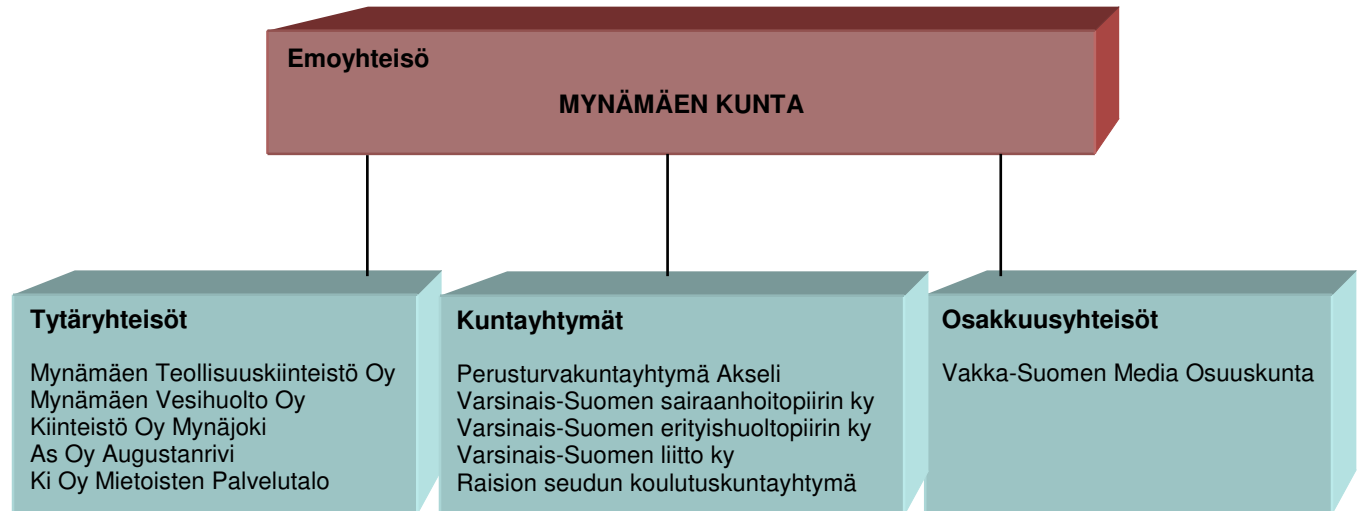
TASE			VASTATTAVAA		
VASTAAVAA	2017	2016	VASTATTAVAA	2017	2016
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	51 010	44 165	A OMA PÄÄOMA	34 398	23 413
I Aineettomat hyödykkeet	105	70	I Peruspääoma	22 374	22 374
1. Aineettomat oikeudet	105	70	II Arvonkorotusrahasito		
2. Tietokoneohjelmistot			III Muut omat rahastot	5	5
3. Muut pitkävaikuttiset menot			IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	1 034	877
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	10 985	157
II Aineelliset hyödykkeet	26 366	34 870	B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	536	638
1. Maa- ja vesialueet	3 484	3 572	1. Poistoero	467	569
2. Rakennukset	16 449	17 420	2. Vapaaehtoiset varaukset	69	69
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 272	13 148	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
4. Koneet ja kalusto	288	371	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet			2. Muut pakolliset varaukset		
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	874	360	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 491	888
III Sijoitukset	24 539	9 225	1. Valtion toimeksiannot		
1. Osakkeet ja osuudet	21 441	9 167	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 491	888
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat		1
3. Muut lainasaamiset	3 040		E VIERAS PÄÄOMA	20 559	23 655
4. Muut saamiset	59	59	I Pitkäaikainen	9 387	10 368
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 491	888	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot	0	0	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	9 387	7 947
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 491	888	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 483	3 541	5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus	30	32	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet	30	32	7. Liittymismaksut ja muut velat		2 422
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			II Lyhytaikainen	11 172	13 287
4. Muu vaihto-omaisuus			1. Joukkovelkakirjalainat		
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	6 560	8 870
II Saamiset	925	1 185	3. Lainat julkisyhteisöiltä		8
Pitkäaikaiset saamiset	280	30	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	118	166
2. Lainasaamiset	280	30	6. Ostovelat	2 170	2 092
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	212	276
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	2 112	1 874
Lyhytaikaiset saamiset	645	1 155	III Rahoitusomaisuusarvopaperit		
1. Myyntisaamiset	258	612	1. Osakkeet ja osuudet		
2. Lainasaamiset	45		2. Sijoitukset rahamarkkinainstrum.		
3. Muut saamiset	115	388	3. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
4. Siirtosaamiset	227	155	4. Muut arvopaperit		
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 528	2 325	IV Rahat ja pankkisaamiset	3 528	2 325
VASTAAVAA YHTEENSÄ	56 984	48 594	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	56 984	48 594
Taseen tunnusluvut	2017	2016			
Omavaraisuusaste, %	61,4 %	49,7 %			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42,5 %	47,7 %			
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	12 019	1 034			
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 533	132			
Lainakanta 31.12., 1000 €	15 947	16 825			
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 035	2 146			
Lainasaamiset, 1000 €	3 040	0			
Asukasmäärä	7 838	7 839			

1.13 Kokonaistulot ja -menot

TULOT	€	MENOT	€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	4 385 243	Toimintakulut	45 570 233
Verotulot	27 861 078	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	15 832 253	Korkokulut	52 364
Korkotuotot	11 497	Muut rahoituskulut	4 071
Muut rahoitustuotot	23 365	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot	10 085 665	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-10 183 095	- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	10 011
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	14 000	Investointimenot	13 270 134
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 955 478		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	3 039 966
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	3 000 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 378 665
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2 500 000
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	68 985 483	Kokonaismenot yhteensä	65 825 444

1.14 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.14.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

1.14.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanvaltuusto hyväksyi 4.9.2017 uuden konserniohjeen, jolla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Kunnanhallitus seuraa konserniin kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen toimintaa toimielinten esityslistojen ja pöytäkirjojen avulla ja antaa tarvittaessa toimintaohjeet kunnan edustajille konserniyhteisöjen kokouksiin. Kunnanjohtaja on koonnut johtoryhmän kanssa konserni- ja yhteistyöasioista erillisen yhteenvedon kunnanhallitukselle 2 kertaa vuodessa.

Perusturvakuntayhtymä Akseli on lisäksi järjestänyt kaksi kertaa vuodessa kuntien valtuutetuille tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia talousarviosta ja tilinpäätöksestä. Keväällä on käyty myös perussopimuksen mukaiset kuntakohtaiset neuvottelut palveluista ja taloudesta. Tarvittaessa on pyydetty neuvotteluja kuntayhtymien edustajien sekä jäsenkuntien edustajien kanssa valmistelussa olevista merkittävimmistä hankkeista. Erikoissairaanhoidon kuntaneuvottelut viranhaltijoille järjestetään 2 kertaa vuodessa.

1.14.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Mynämäen Vesihuolto Oy aloitti toimintansa 1.1.2017 ja vastaa kunnan vesihuollosta. Yhtiö on kunnan kokonaan omistama osakeyhtiö. Yhtiössä on 5-henkinen hallitus ja toimitusjohtajana on kiinteistöpäällikkö Mira Rekola.

Mynämäen Teollisuuskiinteistö Oy:n hallitus valittiin ylimääräisessä yhtiökokouksessa 2.8.2017 uuden valtuustokauden aloittaessa toimintansa. Yhtiön toimitusjohtaja vaihtui, kun Timo Oja siirtyi toisen kunnan palvelukseen ja Vesa-Matti Eura aloitti uutena teknisenä johtajana. Väliaikana toimitusjohtajan tehtäviä hoitivat hetken kiinteistöpäällikkö Petri Jaarto ja hallituksen puheenjohtaja Aappo Kontu.

Vakka-Suomen Media osuuskunnan ylimääräinen osuuskuntakokous nimitti hallituksen 21.6.2017. Mynämäestä hallituksen jäseniksi valittiin Pertti Pulli (Marko Setälä), Taina Laitinen (Petri Varjonen) ja Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä (Miia Keskitalo). Pertti Pulli on myös hallituksen varapuheenjohtaja. Osuuskunnan vuoden 2017 tulos oli positiivinen.

Perusturvakuntayhtymä Akseli järjesti jäsenkuntien valtuutetuille vakiintuneen käytännön mukaisesti tiedotustilaisuuden vuoden 2016 tilinpäätöksestä sekä vuoden 2018 talousarvioehdotuksesta. Työterveyshuolto siirtyi alkuvuodesta Pkty Akselista Mehiläisen hoidettavaksi.

Rasekon opetustoiminta Mynämäen toimipisteen Vehmaantien kiinteistöstä loppui kokonaan kesällä 2017 ja siirrettiin Raisioon. Kuivelantiella annetaan opetusta ja vanha pajarakenus on edelleen muinaistekniikan opiskelijoiden käytössä.

Kiinteistö Oy Mietoisten palvelutalo on nyt mukana konsernitilinpäätöksessä. Aiemmin se on epähuomiossa jäänyt pois laskelmista. Kunta omistaa yhtiöstä 71,3 %. Talossa oli neuvola- ja hammaslääkäripalveluja, mutta Pkty Akseli lopetti toiminnan kesällä 2017.

Kunta omistaa As Oy Mynämäen Augustanrivistä seitsemän asuntoa, jotka kaikki ovat vuokrattuna.

Kiinteistö Oy Mynäjoessa toimii kirjasto ja lisäksi yhtiössä on yksityisten omistamia tiloja. Kiinteistöön on tehty vuoden aikana tavanomaisia korjauksia.

1.14.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote- ja maakuntauudistuksen toimeenpano siirtyi vuoden 2020 alkuun, kun valinnanvapauslainsäädännön perustuslaillisten ongelmien vuoksi aikataulua jouduttiin muuttamaan. Uudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi tulevaisuuden kunnan toimintaan ja erityisesti tukipalveluihin, joiden sopeuttamiseen tulee varautua jo ennen uudistuksen toteutumista. Maakunnalle siirtyvien toimintojen osalta tilaratkaisuihin kohdistuvat riskit selviävät palveluverkkoratkaisujen myötä. Alkuvaiheessa maakunta vuokraa kaikki tällä hetkellä siirtyvien toimintojen käytössä olevat toimitilat kolmeksi vuodeksi.

Pkty Akselin toimintaa tulee tehostaa valmistauduttaessa tulevaan sote-uudistukseen. On tärkeää, että lähipalvelut säilyvät kunnassa uudistuksen toteutuessakin.

Vakka-Suomen Media Osuuskunta toimii markkinaehtoisesti eikä toiminnalla ole suoraan merkitystä kuntien talouteen. Media-alan kehitys edellyttää paikallislehtien uudistumista, sillä uutisten siirtyminen yhä enemmän verkkoon tulee vaikuttamaan tilattavien lehtien määrään ja markkinoinnin merkitys korostuu. Kilpailu media-alalla kiristyy jatkuvasti.

Koulutuskuntayhtymä Rasekon toiminta Mynämäen Vehmaantien toimipisteessä loppui kokonaan kesällä 2017. Vuokrasopimus Kuivelantien toimitiloista on kesään 2021 saakka.

Mynämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n toimintaa on tarkoitus kehittää niin, että se tukee nykyistä paremmin Mynämäen yrittäjiä tarjoamalla toimitiloja erilaiseen yritystoimintaan. Yhtiön haasteena on sen omistamien kiinteistöjen kunto ja edessä olevat peruskorjaukset.

Mynämäen Vesihuolto Oy aloitti toimintansa vuoden 2017 alusta. Yhtiön tulee järjestää vesihuolto kunnan kehittämisen edellyttämällä tavalla vesihuoltolain mukaisesti. Verkostojen kunnossapito on yhtiön keskeinen talouteen liittyvä riskitekijä.

Ki Oy Mynäjoen (kirjasto) rakennuksiin ei tehty merkittäviä korjausinvestointeja vuonna 2017. Tällä hetkellä ei ole tiedossa suuria investointeja tai muutoksia toimintaan.

1.14.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain (410/2015) 6 §:n mukaan kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi kunnan osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä kunnan muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 4.9.2017 uuden konserniohjeen. Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisu huomioon ottaen.

Ohje sopimusjohtamisen ja sopimushallinnan järjestämisestä on hyväksytty kunnanhallituksessa 21.11.2016.

Konserniin kuuluvien yhteisöjen esityslistat, pöytäkirjat ja tiedotteet on toimitettu tiedoksi kunnanhallitukselle. Vakka-Suomen Media Osuuskunta informoi kuntaa hallituksen kokouksista sekä toiminnan ja talouden kehittymisestä. Kuntayhtymien esityslistat, yhtiöiden pöytäkirjat sekä muut esityslistat ja pöytäkirjat toimitetaan kunnanhallituksen pöytäkunnalle sähköpostilla. Esityslistoista on keskusteltu kunnanhallituksessa ja tarvittaessa kunnanhallitus on ohjeistanut kunnan edustajia ja antanut lausuntoja käsiteltävinä olevissa asioissa.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän taloutta ja toimintaa on seurattu kuukausittain toimitettavan talousarviokortin avulla. Sairaanhoitopiiri on järjestänyt jäsenkuntien edustajille neuvottelutilaisuuksia vuoden aikana ja tiedottanut talouden ja toiminnan kehittymisestä myös erillisin tiedottein.

Kunnanhallitus on säännöllisesti seurannut perusturvakuntayhtymä Akselin toimintaa ja antanut konserniohjeita yhtymähallituksen jäsenille. Akseli järjesti kuntien valtuutetuille tiedotus- ja keskustelutilaisuudet sekä tilinpäätöksestä että talousarviosta. Kuntakohtaiset neuvottelut käytiin keväällä. Ongelma on edelleen kuntakohtaisten taloustietojen saaminen riittävän ajoissa ja tiedot määrärahojen riittävydestä tulevat kuntiin liian myöhään, jotta toimintaan voitaisiin tehokkaasti puuttua. Mynämäen maksuosuus ylittyi vahvistetusta talousarviosta. Tilanne ennakoitiin jo kesällä ja määrärahavarausta lisättiin talousarvioon. Lopullinen toteuma ylitti myös tämän määrärahan lisäyksen.

Raision seudun koulutuskuntayhtymän (Raseko) toimintaa on seurattu esityslistojen välityksellä. Ammatillisen opetuksen reformi muutti opetusta ja kesällä 2017 opetus Mynämäen päätoimipisteestä Vehmaantieltä siirrettiin kokonaan Raisioon. Kuivelantien toimipisteessä opetus jatkuu.

Vakka-Suomen Media Osuuskunnalla oli yksi osuuskuntakokous, jossa valittiin hallitus. Mynämäen kolmesta jäsenestä kaksi vaihtui. Mynämäellä on hallituksen varapuheenjohtajuus, kun puheenjohtajaksi valittiin Uudenkaupungin edustaja.

Kunnanjohtaja on yhdessä osastopäällikköjen kanssa koonnut ja toimittanut raportin konserniyhteisöjen ja verkostoyhteistyön toimivuudesta kunnanhallitukselle kaksi kertaa vuodessa.

1.14.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2017	2016
Toimintatuotot	36 157 719	36 048 063
Toimintakulut	-77 091 360	-78 079 507
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta+/tappiosta-	26 085	-26 056
Toimintakate	-40 907 555	-42 057 500
Verotulot	27 861 078	27 070 533
Valtionosuudet	17 501 531	18 720 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-110 214	25 362
Korkotuotot	7 801	21 685
Muut rahoitustuotot	59 048	158 186
Korkokulut	-161 709	-138 779
Muut rahoituskulut	-15 353	-15 729
Vuosikate	4 344 840	3 758 495
Poistot ja arvonalentumiset	-3 436 261	-3 385 783
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 426 191	-3 380 040
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-10 069	-5 742
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	908 579	372 712
Tuloverot	-21 734	
Tilinpäätössiirrot	-19 462	
Vähemmistöosuudet	19 166	16 658
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	886 549	389 370
Tuloslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toimintatuotot/toimintakulut, %	46,9	46,2
Vuosikate/poistot, %	126,8	111,2
Vuosikate, €/asukas	554	479
Asukasmäärä	7 838	7 839

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2017	2016	VASTATTAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT	52 329	53 702	OMA PÄÄOMA	26 499	25 802
Aineettomat hyödykkeet	330	243	Peruspääoma	22 374	22 374
Aineettomat oikeudet	253	151	Muut omat rahastot	844	945
Muut pitkävaikuttavat menot	67	82	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 395	2 095
Ennakkomaksut	11	10	Tilikauden yli-/alijäämä	887	389
Aineelliset hyödykkeet	50 078	51 304	VÄHEMMISTÖOSUDET	583	586
Maa- ja vesialueet	4 240	4 216	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	4	0
Liittymismaksut	58	144	Poistoero	4	
Rakennukset	29 503	31 071	Vapaaehtoiset varaukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 840	13 169	PAKOLLISET VARAUKSET	851	718
Koneet ja kalusto	1 892	1 973	Eläkevaraukset	5	5
Muut aineelliset hyödykkeet	132	105	Muut pakolliset varaukset	846	713
Ennakkomaksut ja kesk.hank.	1 413	626			
Sijoitukset	1 921	2 155	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 710	1 088
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	114	210	Valtion toimeksiannot	64	31
Muut osakkeet ja osuudet	1 709	1 847	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 575	981
Muut lainasaamiset			Muut toimeksiantojen pääomat	71	75
Muut saamiset	98	97	VIERAS PÄÄOMA	34 767	35 714
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 693	1 064	Pitkäaikainen	16 838	15 880
Valtion toimeksiannot	58	22	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 341	13 466
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 564	966	Lainat julkisyhteisöiltä	18	4
Muut toimeksiantojen varat	71	75	Lainat muilta luotonantajilta	2	2
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 390	9 143	Saadut ennakot		
Vaihto-omaisuus	416	416	Muut pitkäaikaiset velat	2 476	2 407
Aineet ja tarvikkeet	352	338	Lyhytaikainen	17 929	19 834
Keskeneräiset tuotteet	64	78	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 449	9 686
Ennakkomaksut			Lainat julkisyhteisöiltä	42	11
Saamiset	4 268	4 657	Saadut ennakot	183	219
Pitkäaikaiset saamiset	381	249	Ostovelat	3 524	3 678
Lainasaamiset			Muut velat	933	895
Muut saamiset	381	249	Siirtovelat	5 797	5 346
Lyhytaikaiset saamiset	3 888	4 407			
Myyntisaamiset	2 325	2 827			
Lainasaamiset	45	30			
Muut saamiset	514	835			
Siirtosaamiset	1 003	715			
Rahoitusarvopaperit	564	685			
Osakkeet ja osuudet	26	26			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	538	659			
Rahat ja pankkisaamiset	5 142	3 385			
VASTAAVAA	64 413	63 908	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	64 413	63 908
Konsernitaseen tunnusluvut	2017	2016			
Omavaraisuusaste, %	42,2	41,4			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42,3	43,4			
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 281	2 484			
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	419	317			
Lainakanta 31.12., €	21 853	23 169			
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 788	2 956			
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0			
Asukasmäärä	7 838	7 839			

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 344 840	3 787 458
Satunnaiset erät	10 063 931	
Tulorahoituksen korjaukset	-10 098 274	-80 833
	4 310 497	3 706 625
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-22 794 252	-2 133 360
Rahoitusosuudet investointimenoihin	44 566	175 272
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 894 395	66 545
	-14 855 291	-1 891 544
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 544 794	1 815 082
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 901 675	2 081 009
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 339 344	-2 140 601
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 330 394	-309 235
	1 231 937	-368 827
Oman pääoman muutokset		
Muut oman pääoman muutokset	12 285 689	12 428
Peruspääomankorotus(+)/alennus(-)		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	60 675	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-8 219	-4 728
Vaihto-omaisuuden muutos	120	-45 570
Saamisten muutokset	248 784	-460 188
Korottomien velkojen muutokset	-1 645 749	-1 035 959
	-1 344 388	-1 546 444
Rahoituksen rahavirta	12 173 237	-1 902 844
Rahavarojen muutos	1 628 443	-87 762
Rahavarat 31.12.	5 706 178	4 069 809
Rahavarat 1.1.	4 077 735	4 157 571
Rahavarojen muutos	1 628 443	-87 762
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, €	-15 881 409	-8 712 414
Investointien tulorahoitus, %	19,10 %	193,43 %
Lainanhoitokate	1,79	1,70
Kassan riittävyys, pv	23,0	0,0

1.15 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tulos	10 959 349,36
Poistoeron vähennys	25 583,52
Rahastojen lisäys	
Tilikauden ylijäämä	10 984 932,88

Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 25.583,52 €.

Elinkeinotoiminnan kehittämisrahastoon ei siirretä korkoa vuodelta 2017, koska korko on negatiivinen.

Siirretään tilikauden ylijäämä 10.984.932,88 euroa taseen edellisten tilikausien ylijäämä -tilille kuluvan vuoden kirjanpidossa.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Keskushallinto

Tulosalue	Keskusvaalilautakunta
Tilivelvolliset	hallintojohtaja Marja Kärkkäinen
Toiminta-ajatus	Järjestää kunnan alueella kulloinkin toteutettavaksi määrätty kunnalliset ja valtiolliset vaalit.

Olennaiset tapahtumat tilivuonna

Kuntavaalit järjestettiin huhtikuussa 2017.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

100 Vaalit

					TOTEUMA	
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	POIKKEAMA
Tuotot	0	0	0	0		0
Kulut	-375	-21 902	0	-21 902	-16 760	5 142
Toimintakate	-375	-21 902	0	-21 902	-16 760	5 142

Tulosalue	Tarkastuslautakunta
Tilivelvolliset	Tarkastuslautakunta
Toiminta-ajatus	Kunnan hallinnon ja taloudenhoidon laillisuuden ja tuloksellisuuden varmistaminen. Kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen valvonta.

Olennaiset tapahtumat tilivuonna

Vuoden 2017 oli vuoden 2016 toimintaan liittyviä tarkastuspäiviä 5 pv ja vuoden 2017 toimintaan liittyviä 6 pv. Vuoden 2017 tilintarkastuksen ja arviointityön painopistealue oli tekninen toimi.

Tilintarkastuspalvelusopimusta jatkettiin ajalle 2017–2018.

Sidonnaisuusrekisterin käyttöönotto ja ylläpito sekä sidonnaisuusilmoitusten ilmoitusvelvollisuuden valvonta.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

130 Tilintarkastus

					TOTEUMA	
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	POIKKEAMA
Tuotot	0	0	0	0		0
Kulut	-17 145	-18 399	0	-18 399	-15 491	2 908
Toimintakate	-17 145	-18 399	0	-18 399	-15 491	-2 908

Kunnanhallitus

Tulosalue

Yleishallinto

Tilivelvolliset

kunnanjohtaja Seija Österberg (kaavoitus ja elinkeinotoimi)
hallintojohtaja Marja Kärkkäinen

Toiminta-ajatus

Yleishallinto vastaa kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä maankäyttöpolitiikkaan, elinkeinopolitiikkaan ja konserniohjaukseen liittyvistä valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä.

Olellaiset tapahtumat tilivuonna

Keväällä käytiin kuntavaalit ja valtuustokausi vaihtui kesäkuussa. Uusien luottamushenkilöiden koulutukset järjestettiin kesäkuun alussa ja uudet toimielimet pääsivät aloittamaan varsinaisen työskentelynsä elokuussa.

Uusittu hallintosääntö tuli voimaan 1.6.2017 ja konserniohje uusittiin syyskuun alussa. Syksyllä käynnistettiin myös kuntastrategian päivittäminen ja valtuusto valmisteli strategiaa viidessä (5) iltakoulussa tutustuen samalla kunnan toimintaan. Uusittu strategia hyväksyttiin 13.11.2017.

Varsinais-Suomen positiivinen rakennemuutos on tuonut uudenlaisia kasvutavoitteita. Asukasmäärän toivotaan vihdoin lähtevän kasvuun ja markkinoinnin tehostamiseksi kuntaan palkattiin määräaikainen markkinoinnin asiantuntija. Yritysten toimintaedellytyksiä parantamaan käynnistettiin Roukkulin yritysalueen kaavan laajennus ja tehtiin kaksi pientä kaavamuutosta.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu eteni ja syksyn aikana kartoitettiin maakuntaan siirtyvien toimintojen toimitiloja, jotka maakunta tulee vuokraamaan ainakin kolmeksi vuodeksi. Myös tukipalvelujen selvittäminen käynnistyi ja niihin liittyvät ratkaisut tulevat vaikuttamaan kuntien toimintaan.

Yleishallinto-tulosalueelle sisältyy seuraava kuntien välinen yhteistoiminta:

Maaseutuhallintopalvelut järjestää Liedon kunta. Alueeseen kuuluu 12 kuntaa/kaupunkia. Kustannukset jaetaan sopijakuntien kesken edellisenä vuonna tukea hakeneiden mautilojen lukumäärän mukaisesti. Vuonna 2017 Mynämäen kunnan maksuosuus oli 69.222 euroa.

Maatalouslomituspalvelut järjestää Vehmaan kunta. Alueeseen kuuluu 13 kuntaa/kaupunkia. Kunnat eivät maksa palveluista maksuosuutta. Mynämäen kunta on usean vuoden ajan maksanut maatalousyrittäjille maksullisen lomitaja-avun subventiota. Noin puolet alueeseen kuuluvista kunnista maksaa subventiota. Vuonna 2017 kunta maksoi subventiota 3.964 euroa. STM:n ohjeistuksen mukaan kuntien ei tulisi enää jatkossa subventoida maatalousyrittäjien lomituskasuja, koska ne saatetaan EU säännösten perusteella tulkita kielletyksi valtioneuoksi, joka on mahdollista periä maatalousyrittäjiltä takaisin korkoineen.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

150 Yleishallinto

	TOTEUMA					POIKKEAMA
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	
Tuotot	787 719	802 243	0	802 243	858 117	55 874
Kulut	-2 308 710	-2 285 270	-80 000	-2 365 270	-2 389 854	-24 584
Toimintakate	-1 520 991	-1 483 027	-80 000	-1 563 027	-1 531 737	-31 290

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite = pitkän aikavälin tavoite	Tavoitteet 2017	Toteuma 31.12.2017
<p>Kunnan kehitystä edistävä yhdyskuntarakenne</p> <p>Elinvoimainen kuntakeskus ja kyläkeskukset</p> <p>Asukasluvun kasvu</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pitkäjänteinen ja strateginen maankäytönsuunnitelu/maapoliittinen ohjelma - kehittämistä tukeva, joustava kaavoitus - olemassa olevan infrastruktuurin tehokas hyödyntäminen - monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta - kylien omaehtoinen kehittäminen/ kyläsuunnitelmat - dynaaminen kuntamarkkinointi 	<p>Roukkulin teollisuusalueen laajennuksen kaavoitus käynnistettiin.</p> <p>Tarkistetaan tarvittaessa asemakaavojen ajantasaisuus.</p> <p>Vesihuolto siirtyy Mynämäen Vesihuolto Oy:n vastuulle 1.1.2017 alkaen.</p>	<p>Kaavoitus käynnistettiin 6.2. ja alustava luonnos oli nähtävillä 14.6.-13.7.2018. Neuvottelut maanomistajan kanssa meneillään.</p> <p>Asemakaavan muutos korttelissa 180 hyväksyttiin 6.3.</p> <p>Vaiheasemakaavamuutos Roukkulin korttelissa 332 käynnistettiin 6.11. ja ehdotus laitettiin nähtäville.</p> <p>Mynämäen Vesihuolto Oy aloitti toimintansa 1.1.2017</p> <p>Markkinointia tehostettiin ja monipuolistettiin. Tehtävään palkattiin ma markkinointisuunnittelija.</p> <p>Asukasluku väheni 1:llä ja oli vuoden lopussa oli 7838. Luonnollinen väestönkasvu oli negatiivinen; kuolleita (72) oli 11 enemmän kuin syntyneitä (61).</p>
<p>Kunnan elinvoimaisuutta tukeva elinkeinopolitiikka</p> <p>Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - elinkeino-ohjelman toteuttaminen - elinkeinoelämän tarpeita tukeva maapoliittikka - TSeikin ja Potkurin yrityspalvelujen tunnettavuuden lisääminen ja tehokas hyödyntäminen - Hinku-kunnan imagon hyödyntäminen 	<p>Avoin ja välitön yhteydenpito kunnan ja yritysten välillä.</p> <p>Yritysvaikutusten arviointi tehdään kaikista yrityksiin vaikuttavista päätöksistä.</p> <p>Tarkistetaan elinkeino-ohjelman jälkeen, kun kuntastrategia on uusittu.</p>	<p>5.9. Mynämäen Yrittäjät ry palkitsi vuoden nuoren yrittäjän ja kunnan edustaja osallistui palkitsemistilaisuuteen.</p> <p>7.9. oli yrittäjien ja uusien valtuutettujen tapaaminen.</p> <p>Yritysvaikutusten arviointi on käytössä päätöksissä.</p> <p>Kuntastrategia hyväksyttiin valtuustossa vasta 13.11., joten elinkeino-ohjelma tarkistetaan 2018</p>

<p>täminen markkinoinnissa ja elinkeinotoiminnassa (lähienergia, lähiruoka, hankinnat)</p>	<p>Tehostetaan Tsek Oy:n kautta ostettavien yrityspalvelujen käyttöä.</p>	<p>Turku Scienceparkin palveluita esiteltiin kunnassa 18.1. ja TSeKin kuntarahaosuudella toteutettiin vt8:n yritysalueiden yhteismarkkinointikampanja.</p>
<p>Tehokas ja toimiva palvelurakenne</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uudistuvat toimintatavat / toimintojen kriittinen arviointi ja järkevä päätöksenteko - eri toimijoiden selkeät roolit - toimiva konserniohjeus/kuntayhtymien toiminta ei ylitä kunnan taloudellista kantokykyä - kiinteistöjen/toimitilojen tehokas käyttö - toimiva yhteistyö kuntien ja 3. sektorin kanssa - omaa toimintaa tukevat ostopalvelut - ennaltaehkäisevien palvelujen merkityksen ymmärtäminen - hankerahoituksen käyttäminen kehittämistyössä - kuntalaisten/yhdistysten omaehtoisen työn tukeminen 	<p>Kuntastrategia, hallintosääntö ja konserniohje uusitaan kuntalain edellyttämällä tavalla.</p> <p>Kunnan toimitilojen käyttöaste on 100 %.</p> <p>Konserniin kuuluvat kuntayhtymät ja muut yhteisöt toimittavat esityslistat ja pöytäkirjat kuntaan, raportoivat säännöllisesti taloudesta ja toiminnasta sekä järjestävät tarvittaessa neuvotteluja ja tiedotustilaisuuksia toimintaan liittyvistä merkittävistä asioista.</p> <p>Järjestöstrategiassa on selkeästi määritelty kunnan ja järjestöjen työnjako, roolit ja yhteistoiminta.</p> <p>Avustukset kohdennetaan kuntalaisille palveluja tuottaviin kohteisiin.</p> <p>Suomen itsenäisyyden juhlavuoden tapahtumia avustetaan kunnanhallituksen 10.10.2016 päätämällä tavalla.</p>	<p>Hallintosääntö hyväksyttiin 15.5. ja konserniohje 4.9. Kuntastrategia hyväksyttiin 13.11. ja kuntalaisilla oli mahdollisuus esittää näkemyksiään ennen valmistelun alkamista ja valtuutetuille järjestettiin 5 valmistelua iltakoulua.</p> <p>Tavoite ei toteutunut, koska MTKO:n tilat tyhjenivät kesällä ja koulujen sisäilmaongelmien vuoksi osa koulujen tiloista oli pois käytöstä.</p> <p>Konserni- ja yhteistyöasiat käsiteltiin säännöllisesti jokaisessa kunnanhallituksen kokouksessa. Kuntayhtymät toimittivat sovitut raportit. Ptky Akseli järjesti valtuutetuille tiedotustilaisuuden tilinpäätöksestä sekä talousarvioista ja kuntakohtaiset neuvottelut käytiin keväällä. VSSHP järjesti perinteiset kuntaneuvottelut viranhaltijoiden kanssa.</p> <p>Yleisavustusten jakokriteereissä on otettu huomioon, että avustuksilla järjestetään avoimia palveluja/tilaisuuksia.</p> <p>Suomi 100 v tapahtumat toteutuivat avustusten mukaisesti. Avustusta saaneet tahot raportoivat toiminnasta erikseen. Avustuksia jaettiin 50.000 euroa.</p> <p>Työterveyshuolto siirtyi Ptky Akselista Mehiläisen hoidettavaksi (ostopalvelu)</p>
<p>Tasapainoinen talous</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vuosikate kattaa vähintään poistot 	<p>Vuosikate kattaa poistot.</p> <p>Toimintakate kasvu on korkeintaan 1,5 %.</p>	<p>Vuosikate kattoi poistot. Vuosikate% on 154,2 %.</p> <p>Toimintakate ei kasvanut vaan oli 1,9 % pienempi kuin edellis-</p>

<ul style="list-style-type: none"> - veroprosentit eivät ylitä lähi-alueen keskiarvoja - investoinnit pääosin omarahoituksella - lainamäärä pysyy alle valtakunnan keskiarvon 	<p>Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä -tunnusluku *) paranee.</p>	<p>nä vuonna.</p> <p>Tunnusluku parani, mutta on edelleen useita miljoonia miinuksella.</p>
<p>Tavoitteisiin sitoutunut ja ammattitaitoinen henkilökunta</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - henkilöstöstrategian mukainen toiminta: <ul style="list-style-type: none"> • johtamiskulttuurin kehittäminen • henkilöstön osaaminen ja ammattitaito • positiivinen työnantajakuva • henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvointi • yhteistyön lisääminen ja tehostaminen 	<p>Henkilökunnan täydennyskoulutuksesta huolehditaan koulutussuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Esimiehille järjestetään vähintään yksi yhteinen paikallinen koulutustilaisuus ajankohtaisesta aiheesta.</p> <p>Pidetään yllä monipuolista TYKY-toimintaa.</p> <p>Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa tehostetaan.</p>	<p>Koulutusta on järjestetty koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelman toteuma on käsitelty erikseen kunnanhallituksessa.</p> <p>Esimiehille järjestettiin syksyn 2017 aikana useita koulutuksia. Aiheina olivat muutosjohtaminen, sosiaalisen median käyttö ja EU:n tietosuojasetus.</p> <p>TYKY-ryhmä järjesti keväällä teatteriretken ja marraskuussa pikkujoulu. TYKY-liput ja TYKY-avustus olivat suosittuja.</p> <p>Mehiläisen kanssa on ollut säännöllisiä ohjausryhmän tapauksia, joissa on keskusteltu yhteistyöstä ja toiminnasta.</p> <p>Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin tammi-kuussa</p>
<p>Konsernitavoitteet</p> <p>Kuntayhtymät</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri - Perusturvakuntayhtymä Akseli - Rasion seudun koulutuskuntayhtymä - Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri - Varsinais-Suomen liitto 	<p>Uuden kuntalain myötä korostuu koko kunnan toiminnan ohjaus. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.</p> <p>Uusitaan konserniohje vastamaan kuntalain tavoitteita ja velvoitteita sekä kuntastrategiaan kirjattavaa omistajapolitiikkaa.</p> <p>Kuntayhtymien toiminta järjestetään hyväksytyjen suunnitelmien ja talousarvion määrärahojen puitteissa ottaen huomioon kuntien yleinen taloustilanne.</p>	<p>Uusi konserniohje hyväksyttiin 4.9.</p> <p>Pkty Akselin käyttökulut vähenivät 3 % edellisvuodesta, mutta Mynämäen kuntaosuus 2017 ylittyi 4,38 %. V-Sshp:n on onnistunut tehostamaan toimintaansa ja talousarvio alittui merkittävästi Mynämäen kunnankin osalta.</p> <p>Rasekon toiminta Vehmaantien kiinteistössä loppui kesällä.</p>

	Avoin tiedonkulku konserniyhteisöjen ja kunnan välillä varmistetaan siten, että kunnille tiedotetaan ja kuntien kanssa neuvotellaan hyvissä ajoin mahdollisista talouteen vaikuttavista muutoksista/toimenpiteistä.	Esityslista, pöytäkirjat ja tiedotteet toimitetaan kunnanhallitukselle ja niistä käytiin tarvittaessa keskustelua.
Mynämäen Vesihuolto Oy	Yhtiö vastaa kunnan vesihuollossa vesihuoltolain mukaisesti hyvässä yhteistyössä kunnan teknisen toimen kanssa.	Yhtiö aloitti toiminnan vuoden alussa.
Mynämäen Teollisuuskiinteistö Oy	Yhtiön omistamia kiinteistöjä ylläpidetään ja vuokrataan sekä toimialaan kuuluvia tehtäviä hoidetaan kunnan elinkeinopolitiikan tavoitteiden mukaisesti.	Yhtiön toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Kaikki tilat eivät ole vuokrattuina.
Ki Oy Mynäjoki	Yhtiön omistama tila (kirjasto) pidetään hyvässä kunnossa ja tarvittaviin korjauksiin varaudutaan suunnitelmallisesti.	
As Oy Mynämäen Augustanrivi	Kunnan omistamia huoneistoja myydään sitä mukaan, kun niitä vapautuu vuokralaisilta.	Kaikki kunnan omistamat huoneistot on vuokrattu, eikä yhtään huoneistoa myyty.
Vakka-Suomen Media Osuuskunta	Toiminta on liiketaloudellisesti kannattavaa.	Vuoden 2017 tulos oli positiivinen ja vaalivuosi vauhditti ilmoitusmyyntiä.

*) Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä -tunnusluvun avulla seurataan tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Kertymä ei saa muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Mynämäen kunnan vuoden 2017 tilinpäätöksessä tunnusluku on -6,7 milj. euroa ja vuoden 2016 tilinpäätöksessä -9,7 milj. euroa.

Taseyksikkö**Taloushallintoyksikkö (sisältyy Yleishallinto-tulosalueeseen)****Tilivelvollinen**

hallintojohtaja Marja Kärkkäinen
taloushallintoyksikön päällikkö

Toiminta-ajatus

Taloushallintoyksikkö tuottaa taloushallinto- ja palkanlaskentapalvelut Perusturvakuntayhtymä Akselille ja Mynämäen kunnalle ja palkanlaskentapalvelut Nousiaisten kunnalle hyväksytyjen toimeksiantosopimusten mukaisesti.

Olennaiset tapahtumat tilivuonna

Taloushallintoyksikkö tuottaa kirjanpito- ja palkanlaskentapalvelut Ptky Akselille ja Mynämäen kunnalle sekä palkanlaskentapalvelut Nousiaisten kunnalle ja vuoden 2017 alusta alkaen Ruskon kunnalle.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

1550 Talous- ja henkilöstöhallinto (sisältyy Yleishallinto -tulosalueeseen)

	TOTEUMA					
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	POIKKEAMA
Tuotot	586 754	650 924	0	650 924	643 218	-7 706
Kulut	-586 755	-650 924	0	-650 924	-643 191	7 733
Toimintakate	-1	0	0	0	27	-27

Tulosalue Perusturvakuntayhtymä Akseli

Tilivelvolliset kunnanjohtaja Seija Österberg

Toiminta-ajatus Tuottaa laadullisesti hyvät, tasa-arvoiset ja kohtuuhintaiset perusterveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut kunnan asukkaille.

Perusturvakuntayhtymä Akselin toiminnan tavoitteet on määritelty kunnanvaltuuston 28.5.2012 hyväksymässä vuosien 2013 - 2016 palvelutasosuunnitelmassa.

Olenaiset tapahtumat tilivuonna

Kuntayhtymän toimintakulut laskivat 3 %:lla edellisvuodesta, mutta vuoden 2017 talousarvio ylittyi 2,25 %, koska kaikki rakenteelliset uudistukset eivät toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Mynämäen osalta ylitys oli 4,38 % eli 679.871 euroa. Suurinta palvelujen käyttö ja määrärahojen ylitys oli sosiaalityössä, perhepalveluissa ja ikäihmisten palveluissa.

Talousarvioon kirjatut tavoitteet Moisiokodin toiminnan ulkoistamisesta ja ikäihmisten asumispalveluissa käyttöön otettavasta palvelusetelistä eivät toteutuneet. Nousiaisten kunta päätti olla myymättä Moisiokodin kiinteistöä ja palveluseteliä ei otettu käyttöön, koska omat paikat riittivät tyydyttämään palvelujen kysynnän. Laitoshoitopaikkojen vähentäminen ei myöskään em syistä toteutunut toivotun mukaisesti. Lemun ja Mietoisten hammashoidon palvelut siirrettiin Maskun ja Mynämäen terveyskeskuksiin.

Toimintaa häiritsivät useat tilojen sisäilmaongelmat, joiden vuoksi toimintoja jouduttiin siirtämään väistötiloihin.

Strategian ja Palvelutasosuunnitelman päivittäminen siirtyivät vuoteen 2018.

Talouden ja toiminnan toteutuminen on tarkemmin selvitetty Ptky Akselin yhtiöhallituksen 28.2.2018 allekirjoittamassa tilinpäätöksessä ja toimintakeromuksessa.

Konsernitavoitteet ovat Yleishallinto-tulosalueen kohdalla.

Sitovat taloudelliset tavoitteet**160 Perusturvakuntayhtymä Akseli**

	TOTEUMA					
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	POIKKEAMA
Tuotot	47	0	0	0	0	0
Kulut	-16 564 845	-15 848 019	-395 000	-16 243 019	-16 431 801	-188 782
Toimintakate	-16 564 798	-15 848 019	-395 000	-16 243 019	-16 431 801	188 782

Tulosalue	Erikoissairaanhoidon ja ympäristöterveydenhuolto
Tilivelvöllinen	kunnanjohtaja Seija Österberg
Toiminta-ajatus	Tuottaa laadullisesti hyvät, tasa-arvoiset ja kohtuuhintaiset erikoissairaanhoidon ja ympäristöterveydenhuollon palvelut kunnan asukkaille. Erikoissairaanhoidon palvelut järjestää Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri. Ympäristöterveydenhuollon palvelut järjestää Uudenkaupungin kaupunki.

Olellaiset tapahtumat tilivuonna

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin työ talouden tervehdyttämiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi näyttää tuottavan tulosta. Potilasmäärän kasvusta huolimatta jäsenkuntien yhteenlasketut menot eivät ole nousseet. Myös pääsy julkiseen erikoissairaanhoidon on ollut muuta maata nopeampaa.

Sairaanhoitopiirin toimintakulut kasvoivat 4,9 %, mutta siitä 3,7 %-yksikköä selittyy Turun kaupungilta siirtyneestä psykiatriasta. Toimintatulot kasvoivat 2,9 %. Tulojen kasvu syntyi kokonaan muiden kuin jäsenkuntien maksuista.

Mynämäen kunnan maksuosuus erikoissairaanhoidosta oli 9.470.057 euroa.

Ympäristöterveydenhuollon alueeseen kuuluu yhdeksän kuntaa/kaupunkia. Mynämäen kunta on toiseksi suurin maksaja (noin 20 %). Kunnan vuoden 2017 maksuosuus oli 157.279 euroa. Kunnilta peritään maksuosuutta ympäristöterveydenhuollon kustannuksista aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Kulakin toimipaikalla on suoritekohtainen yksikköhinta, jonka perusteella kyseisen toimipaikan palveluja käyttäneitä kuntia laskutetaan.

Sitovat taloudelliset tavoitteet**170 Erikoissairaanhoidon ja ympäristöterveydenhuolto**

					TOTEUMA	
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	POIKKEAMA
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-10 049 628	-10 688 402	600 000	-10 088 402	-9 627 337	461 065
Toimintakate	-10 049 628	-10 688 402	600 000	-10 088 402	-9 627 337	-461 065

KESKUSVAALILAUTAKUNTA, TARKASTUSLAUTAKUNTA JA KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

					TOTEUMA	
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	POIKKEAMA
Tuotot	787 766	802 243	0	802 243	858 117	55 874
Kulut	-28 940 703	-28 861 992	125 000	-28 736 992	-28 481 243	255 749
Toimintakate	-28 152 937	-28 059 749	125 000	-27 934 749	-27 623 126	311 623

2.2 Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Tulosalue	Sivistystoimen hallinto/osaston yhteinen toiminta
Tilivelvolliset	Kasvatus- ja sivistysjohtaja Laura Päiviö-Häkämies
Toiminta-ajatus	Kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti.

Olennaiset tapahtumat tilivuonna

Lainsäädännön, opetussuunnitelmien ja varhaiskasvatussuunnitelmien uusi-
miset synnyttivät osastolla uudenlaista toimintaa vuonna 2017. Muutoksia ku-
vaillaan tarkemmin tulosalueiden tilinpäätöksissä.

Keskeisin yhteinen ja toiminnallinen teema osastolla vuonna 2017 oli **Suomi
100 vuotta**. Sivistystoimi teki sekä tämän teeman että muun toiminnan osalta
tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Monialaisesti toteutettu teema
tuki myös kunnan strategian toteuttamista.

Mynämäen kunnan kasvatus- ja sivistystoimella oli useita omia kehittämis-
hankkeita ja kunta oli mukana monissa alueellisissa yhteishankkeissa. Kehit-
tämishankkeet olivat pääsääntöisesti sellaisia, joilla tuettiin uuden opetus-
suunnitelman toteuttamista sekä perusopetuksessa että lukiossa, kehitettiin
henkilöstön osaamista ja vapaa-aikatoimen alaan liittyvää kehittämistä erilai-
sin projektein ja kokeiluina. Hankkeet tukivat osaltaan myös kunnan strategisia
tavoitteita. Alla listattuna ne kunnan omat projektit, joille haettiin ja saatiin eri-
tyisrahoitusta vuoden 2017 aikana:

Lukion Digitutor ja jatkossa Skilloon (jatkuu)
Liikkuva koulu (yläkoulu, päättyi keväällä 2017)
Liikkuva lukio (alkoi syksyllä 2017, jatkuu)
Suomi 100 vuotta koulujen hankkeet (vuoden 2017 ajan)
Kerhotoiminnan kehittämishanke (jatkuu)
Joustavan perusopetuksen hanke (Jopo, siirtyi erillisrahoituksesta pysyväksi)
Osaava lakikoulutuskokonaisuus (kevät 2017, päättyi)
Erityisopetuksen kehittämisen hanke (pättyi keväällä 2017)
Hyvinvoiva koulu-hanke (jatkuu)
Koulutusohjelma digitutorit peruskouluihin (alkoi 2017, haettu ja saatu jatkoa)
Mynämäki ennen, nyt ja tulevaisuudessa (Suomi 100 v, vuoden 2017 ajan)
Nuorten pajatoiminta (jatkuu)
Nuorten harrastetoiminnan kehittämisavustus (pättyi keväällä 2017)

Sitovat taloudelliset tavoitteet

500 Sivistystoimen hallinto

	TOTEUMA					POIKKEAMA
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	
Tuotot	10 711	0	0	0	24 681	24 681
Kulut	-158 497	-193 287	0	-193 287	-198 561	-5 274
Toimintakate	-147 786	-193 287	0	-193 287	-173 880	19 407

Suoritteet ja tunnusluvut

500 Sivistystoimen hallinto

	TOTEUMA			tot %
	TP 2016	TA 2017	31.12.2017	
Suoritteet				
lautakuntien kokoukset	10	10	11	110,0
Tunnusluvut				
euroa/asukas	24	27	22	81,0

Tulosalue**Varhaiskasvatus****Tilivelvolliset**

Varhaiskasvatusjohtaja Erja Santanen

Toiminta-ajatus

Tuottaa perheille laadukkaita, turvallisia ja joustavia varhaiskasvatuspalveluita, joiden tavoitteena on lapsen tasapainoisen kehityksen turvaaminen.

Olellaiset tapahtumat tilivuonna

Tulosalueen palvelumuotoina olivat vuonna 2017 päiväkotihoido, perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito. Uusina toiminnan muotoina jatkuvat luontopäiväkoti ja avoin varhaiskasvatuspalvelu (leikkitoiminta). Esiopetusta annettiin päiväkodeissa sekä Ihalaisten koulun yhteydessä. Tarvittava erityisen tuen tarjoaminen kuului koko henkilöstön työhön, asiantuntijoina toimivat kolme erityislastentarhanopettajaa. Integroitu erityisryhmä oli Vaahteramäen päiväkodissa. Lasten yksityisen hoidon tuen kuntalisää käytti 3-6 lasta, ja sitä maksettiin edelleen Kelan kautta. Mynämäen perheillä oli mahdollisuus saada päivähoitopaikka muusta Turun seudun kunnasta seutukunnan ostopalvelusopimuksen mukaisesti. Päivähoitopaikan ostaminen/myyminen harkittiin tapauskohtaisesti riippuen kunnan omien paikkojen riittävydestä. Paikkoja myytiin kahdelle lapselle. Subjektivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen 20 h/vko oli käytössä. Ilta- ja viikonloppuhoitoa järjestettiin Pikkulaurissa.

Varhaiskasvatusta hakeneiden lasten määrä oli muuttuvaa, syksyllä mm. kaksi lastenhoitajan tointa jätettiin täyttämättä muutamaksi kuukaudeksi. Siitä syystä palkkoihin varatut määrärahat eivät kuluneet kokonaan. Tilanne muuttui nopeasti vuoden lopulla, varhaiskasvatukseen haki noin 30 uutta lasta.

Uusi varhaiskasvatussuunnitelma valmistui ja otettiin käyttöön 1.8.2017. Sen jalkauttamiseksi koko varhaiskasvatushenkilöstölle järjestettiin koulutusta. Pedagogisen johtaminen varhaiskasvatuksessa – hankkeessa oli runsaasti koulutuspäiviä, niihin osallistuivat kaikki esimiehet. Suomi 100-juhlavuosi näkyi kaikessa toiminnassa.

Sähköisen asioinnin käyttöä lisättiin: investointien kautta hankittiin mobiilikirjautusjärjestelmä ja sähköinen eAsiointi. Järjestelmässä mm. lasten läsnäolo kirjautuvat tunnisteiden avulla, tiedetään lasten reaaliaikainen läsnäolo, vanhemmat varaavat lapsensa hoitoajat sähköisesti, päätökset voidaan lähettää sähköisinä. Titania-työaikaohjelma otettiin käyttöön päiväkodeissa. Nämä olivat isoja uudistuksia, jotka vaativat kouluttautumista.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut muuttuivat tuntiperusteisiksi 1.3.2017. Mm. tämän muutoksen myötä maksutuotot jäivät arvioitua vähäisemmiksi.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite = pitkän aikavälin tavoite	Tavoitteet 2017	Toteuma 31.12.2017
<p>Kunnan kehitystä edistävä yhdyskuntarakenne</p> <p>Elinvoimainen kuntakeskus ja kyläkeskukset</p> <p>Asukasluvun kasvu</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pitkäjänteinen ja strateginen maankäytönsuunnitelu/maapoliittinen ohjelma - kehittämistä tukeva, joustava kaavoitus - olemassa olevan infrastruktuurin tehokas hyödyntäminen - monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta - kylien omaehtoinen kehittäminen/ kyläsuunnitelmat - dynaaminen kuntamarkkinointi 	<p>Laadukas varhaiskasvatus on kunnan markkinointia edistävä tekijä. (tyytyväisyyskysely)</p>	<p>Laatukysely tehty sähköisenä kaikille huoltajille, vastaus % oli 34. Kyselyn tuloksista ei saa numeerista arviointia, yhteenvetona varhaiskasvatuksen toteuttaminen, kasvatusyhteistyö, lapsen oppiminen ja kehitys sekä varhaiskasvatusympäristöt koettiin erittäin hyviksi.</p>
<p>Kunnan elinvoimaisuutta tukeva elinkeinopolitiikka</p> <p>Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - elinkeino-ohjelman toteuttaminen - elinkeinoelämän tarpeita tukeva maapolitiikka - TSein ja Potkurin yrityspalvelujen tunnettavuuden lisääminen ja tehokas hyödyntäminen - Hinku-kunnan imagon hyödyntäminen markkinoinnissa ja elinkeinotoiminnassa (lähienergia, lähiruoka, hankinnat) 	<p>Yrittäjyyskasvatusprojekteihin osallistuminen</p> <p>Varhaiskasvatuksen omat ympäristökasvatusprojektit</p>	<p>Vihreä lippu -toiminta Vaahteramaässä</p> <p>Luontoryhmä</p>
<p>Tehokas ja toimiva palvelurakenne</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uudistuvat toimintatavat / toimintojen kriittinen arviointi ja järkevä päätöksenteko 	<p>Hoitopaikkojen kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa.</p> <p>Laatua arvioidaan tyytyväisyyskyselyillä, keskiarvo-tavoite hyvä</p>	<p>Toteutui</p> <p>Toteutui, kts. edellä</p>

<ul style="list-style-type: none"> - eri toimijoiden selkeät roolit - toimiva konserniohjaus / kuntayhtymien toiminta ei ylitä kunnan taloudellista kantokykyä - kiinteistöjen/toimitilojen tehokas käyttö - toimiva yhteistyö kuntien ja 3. sektorin kanssa - omaa toimintaa tukevat ostopalvelut - ennaltaehkäisevien palvelujen merkityksen ymmärtäminen - hankerahoituksen käyttäminen kehittämistyössä - kuntalaisten/yhdistysten omaehtoisen työn tukeminen 	<p>Ennaltaehkäisevän työn vahvistaminen, yhteistyö eri toimijoiden kanssa</p> <p>Yhteistyön määrä 3. sektorin kanssa</p> <p>Omaa toimintaa tukevien ostopalveluiden lisääminen</p> <p>Hanketoiminnan kehittäminen</p>	<p>Yhteistyö toteutui osittain huonosti: Akselin varhaiskasvatuksen perhetyöntekijän työpanos loppui.</p> <p>Omaa toimintaa tukevaa ostopalvelua valmisteltiin ja tutustuttiin muiden kuntien esimerkkeihin, kirjauksena talousarviossa vuodelle 2018 palvelusetelin käyttöönotto.</p>
---	---	--

Sivovat taloudelliset tavoitteet

505 Varhaiskasvatus

	TOTEUMA					POIKKEAMA
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	
Tuotot	642 019	639 000	0	639 000	590 037	-48 963
Kulut	-4 102 439	-3 945 534	0	-3 945 534	-3 869 375	76 159
Toimintakate	-3 460 420	-3 306 534	0	-3 306 534	-3 279 338	27 196

Suoritteet ja tunnusluvut

505 Varhaiskasvatus

Suoritteet	TOTEUMA			
	TP 2016	TA 2017	31.12.2017	tot %
Päiväkodit;				
kokopäivä	200	208	199	96,0
osapäivä	60	80	73	91,0
esiopetus	89	80	87	109,0
Erityispäiväh;	17	17	17	100,0
Perhepäiväh;	20	24	12	50,0
Ryhmäperhep;				
kokopäivä	16	18	18	100,0
osapäivä	3	2	6	300,0
esiopetus				
Ostopalvelup;	2	1		
Muu päivähoito;				
kotihoidontuki, perhettä	90	100	92	92,0
Tunnusluvut				

€ / hoitopaikka				
Päiväkoti/ koko	8 607	7 634	8 087	106,0
Esiopetus	5 210	5 190	4 936	95,0
Perhepäivähoito	13 843	10 300	12 006	117,0
Ryhmäperhepäiväh.	10 970	9 659	8 436	87,0
Kotihoidontuki €/perhe	4 463	4 471	4 418	99,0

Tulosalue**Opetustoimi****Tilivelvolliset**

Rehtorit ja koulujen luokanopettaja-rehtorit

Toiminta-ajatus

Tuottaa laadukasta perus- ja lukio-opetusta.

Olellaiset tapahtumat tilivuonna

Uuden opetussuunnitelman jalkauttaminen ja siihen liittyvät kouluttautumiset olivat keskeistä toimintaa vuoden 2017 aikana. Monialaisena oppimiskokonaisuutena ja vuoden läpileikkaavana teemana oli Suomi 100 – Yhdessä – Till-sammans. Opettajille on tarjottu monipuolista täydennyskoulutusta hankkeiden ja projektien lisäksi veso-päivinä sekä ns. Kiky-tuntien (kilpailukykyseminaarit) puitteissa.

Oppimateriaalien ja tv-t-hankintojen osalta tehtiin välttämättömät hankinnat vuonna 2017. Vuoden aikana tutkittiin parhaita käytäntöjä Mynämäen kunnan opetustoimelle tulevien tv-t-hankintatarpeiden osalta. Kartoitusta tehtiin muun muassa Turun seudun opetustoimen foorumin alaisissa alatyöryhmissä kuten virtuaalityöryhmässä. Toistaiseksi Mynämäessä on toteutettu valittua linjaa asteittaisen digitaalisuuden lisäämiseksi. Vuoden 2017 aikana panostettiin jonkin verran verkkojen toimivuuden parantamiseen. Vuoden 2017 aikana kerättyjen kokemusten pohjalta aloitettiin jo vuoden 2017 aikana uuden TVT-suunnitelman laatiminen, joka valmistuu kesällä 2018.

Kunnanvaltuusto antoi vuoden 2017 talousarviossaan lautakunnalle tavoitteeksi opettajien määrän vähentämisen vastaamaan vähentynyttä oppilasmäärää. Lautakunta valmisteli kevään 2017 aikana asiaa iltakouluissa, ja uuden lautakunnan oli tarkoitus jatkaa tätä työtä. Syksyllä 2017 valtuustolle järjestettiin iltakoulu, jossa tarkasteltiin tulevaisuuden palveluverkkoa siitä näkökulmasta, miten resurssit käytettäisiin opetuksen ja kunnan strategisten tavoitteiden näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla. Prosessin aikana Tarvaisten puukoulun sekä Ihalaisten ja Huolin koulujen akuutit sisäilmaongelmat aiheuttivat sen, että lautakunnan oli ratkaistava eteen tulleet ongelmat ja sijoitettava oppilaat väistötiloihin. Oppimisympäristöjen osalta ratkaisut siirtyivät keväälle 2018.

Lukion osalta tavoitteena oli edelleen antaa opiskelijoille yhtä laadukasta opetusta kuin aikaisemminkin. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset vakiintuivat vuoden 2017 aikana. Lukiolla oli useita kehittämishankkeita, joista merkittävin oli Skilloon sovelluksen kehittämisprojekti (entiseltä nimeltään digitreenari-hanke).

Kaikki koulut osallistuivat moniin projekteihin lähiyhteisöidensä kanssa (muun muassa lukion bussipysäkki-projekti, Laurin ja Tarvaisten oppilaiden osallistuminen *Mynämäki 100 vuotta sitten* näyttelyn rakentamiseen kirjastolle, Aseman koulun kaukalo-projekti kyläyhdistyksen kanssa, Huolin 100 puuta -projekti sekä Aseman, Pyhän ja Karjalan oppilaiden osallistuminen Kyläkimaran kuusijuhlan esityksiin).

Tulot ylittyivät vuonna 2017 lähes 400 000 euroa. Menot ylittyivät noin 52 000 eurolla johtuen ennen kaikkea siitä, että tuloja kerryttävistä hankkeista on myös kustannuksia. Toimintakatteen osalta tulosalueen tulos on toteutuneiden tulojen ansiosta myönteinen. Opetustoimella on ollut ja on myös jatkossa paineita palkata lisähenkilöstöä erityisopetuksen toteuttamiseksi (sekä ohjajia että opetusresurssia); vaikka tulosalue on saanut tuloja, ei opetustoimi voi ilman lupamenettelyä palkata lisää henkilöstöä, etenkin, kun samaan aikaan talousarviossa on ollut strateginen vaatimus ”opettajien määrän vähentämisestä vastaamaan vähentynyttä oppilasmäärää”.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite = pitkän aikavälin tavoite	Tavoitteet 2017	Toteuma 31.12.2017
<p>Kunnan kehitystä edistävä yhdyskuntarakenne</p> <p>Elinvoimainen kuntakeskus ja kyläkeskukset</p> <p>Asukasluvun kasvu</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pitkäjänteinen ja strateginen maankäytönsuunnitelu/maapoliittinen ohjelma - kehittämistä tukeva, joustava kaavoitus - olemassa olevan infrastruktuurin tehokas hyödyntäminen - monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta - kylien omaehtoinen kehittäminen/ kyläsuunnitelmat - dynaaminen kuntamarkkinointi 	<p>Laadukas opetustyö ja hyvät oppimistulokset ovat osa kuntamarkkinointia.</p>	<p>Lukion oppimistulokset olivat tavoitteen mukaisia sekä kevään että syksyn ylioppilaskirjoitusten osalta. Mynämäki sai myönteistä julkisuutta, sillä valtakunnalliset mediat julkaisivat lukiovertailujen tuloksia – Mynämäen lukio sijoitui vertailuissa korkealle (sijoitus vaihtelee tutkimustavasta riippuen).</p>
<p>Kunnan elinvoimaisuutta tukeva elinkeinopolitiikka</p> <p>Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - elinkeino-ohjelman toteuttaminen - elinkeinoelämän tarpeita tukeva maapolitiikka - TSein ja Potkurin yrityspalvelujen tunnettavuuden lisääminen ja tehokas hyödyntäminen - Hinku-kunnan imagon hyödyntäminen markkinoinnissa ja elinkeinotoiminnassa (lä- 	<p>Yrittäjyyskasvatusprojekteihin osallistuminen.</p> <p>Opetustoimen omat ympäristökasvatusprojektit</p>	<p>Lukion Digitreeanri-hanke ja Skilloon-sovellus liittyivät yrittäjyyskasvatukseen. www.skilloon.fi</p>

hienergia, lähiruoka, hankinnat)		
<p>Tehokas ja toimiva palvelurakenne</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uudistuvat toimintatavat / toimintojen kriittinen arviointi ja jäntevä päätöksenteko - eri toimijoiden selkeät roolit - toimiva konserniohjaus / kuntayhtymien toiminta ei ylitä kunnan taloudellista kantokykyä - kiinteistöjen/toimitilojen tehokas käyttö - toimiva yhteistyö kuntien ja 3. sektorin kanssa - omaa toimintaa tukevat ostopalvelut - ennaltaehkäisevien palvelujen merkityksen ymmärtäminen - hankerahoituksen käyttäminen kehittämistyössä - kuntalaisten/yhdistysten omaehtoisen työn tukeminen 	<p>Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto.</p> <p>Laatutyötä tehdään ja teetetään tyytyväisyyskysely (2-5-8), keskiarvotavoite hyvä.</p> <p>Perusopetuksessa päättötodistuksen saaneiden määrä, tavoite 100 %</p> <p>Lukiassa yo-tulosten keskiarvo, tavoite yli maan keskiarvon</p> <p>Toimitilojen tehokas käyttö</p> <p>Kehittämisen- ja hanketoimintaan satsataan</p>	<p>Opetustoimi järjesti koko vuoden ajan koulutuksia kaikille opettajille liittyen opetussuunnitelman toteuttamiseen. (Koulutussuunnitelma ja sen toteuma on raportoitu erikseen kunnanhallitukselle.) Kehittämishankkeet (lueteltu tilinpäätöksessä, hallinnon osassa) tukivat opetussuunnitelman käyttöönottoa.</p> <p>2-5-8 -kyselyn tavoite täyttyi: keskiarvo hyvä.</p> <p>Päättötodistuksen sai 100 %</p> <p>Lukiassa yo-tulosten keskiarvo oli yli maan keskiarvon</p> <p>Toimitilojen tehokas käyttö toteutui osin: liikuntasali Laurilla ja lukiassa täyteen varattu, lisääntynyt myös Tavastilassa. Kyläkoulujen osalta vastaavainen toimitilojen tehokas iltaikäyttö ei toteutunut, vaikka tilat ovat maksuttomia kunnan omille yhdistyksille ja voittoa tavoittelemattomille toimijoille.</p>

Sivovat taloudelliset tavoitteet

510 Opetustoimi

	TOTEUMA					POIKKEAMA
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	
Tuotot	655 665	326 920		326 920	673 978	347 058
Kulut	-8 871 303	-8 478 312		-8 478 312	-8 551 013	-72 701
Toimintakate	-8 215 638	-8 151 392	0	-8 151 392	-7 877 035	274 357

Suoritteet ja tunnusluvut

510 Opetustoimi

	TOTEUMA			tot %
	TP 2016	TA 2017	31.12.2017	
Suoritteet				
kouluja (peruskoulut + lukio)	9	9	9	100,0
oppilaita (perusopetus)	820	794	799	102,0
aloituspaikkoja (lukio)	70	70	70	100,0
opiskelijoita (lukio)	188	185	189	102,0
muista kunnista	41	45	36	98,0
Tunnusluvut				
euroa/oppilas	8 549	8 830	8 307	94,0
euroa/opiskelija	6 494	6 762	6 559	97,0

Perusopetuksen koulukohtaiset yksikkökustannukset/oppilas ja oppilasmäärä:

(oppilasmäärä talousarviossa koko vuoden keskiarvo, tilinpäätöksessä 20.9.2017 tilastointipäivän luku)

* Oppilaskohtaiset kustannukset eivät ole vertailukelpoisia, koska esim. Tavastilassa on pienryhmiä ja erityisen tuen oppilaita enemmän (sijoitettuna koko kunnasta), Laurin koulussa on yläkoulun kalliimmat oppilaat mukana.

	TP 2016	oppilasmäärä	TA 2017	oppilasmäärä	TP 2017	oppilasmäärä
Aseman koulu	8 017	43	7 660	46	8 471	42
Huolin koulu	10 876	29	10 332	28	9 038	33
Ihalaisten koulu	13 108	17	10 218	18	10 620	18
Karjalan koulu	8 274	42	9 020	38	8 872	39
Laurin koulu	7 351	537	7 791	527	7 272	520
Tarvaisten koulu	9 880	33	11 278	31	10 680	32
Tavastilan koulu	12 165	71	11 569	75	10 552	75
Pyhän koulu	8 495	43	8 848	35	12 338	30

Tulosalue**Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi****Tilivelvolliset**

Liikunta- ja nuorisopalveluvastaava Anna Salminen
Kulttuuri- ja kirjastopalveluvastaava Viktoria Kulmala

Toiminta-ajatus

Tuottaa laadukkaita kirjasto- ja kulttuuripalveluita sekä liikunta- ja nuorisopalveluita kuntalaisille mahdollisimman laajasti.

Olenaiset tapahtumat tilivuonna

Vuosittain toistuvien peruspalveluiden lisäksi seuraavassa on listattuna olenaisia tapahtumia tilivuonna 2017:

- Suomen 100-vuotisjuhla näkyi kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen sektorilla vuonna 2017 läpileikkaavana teemana niin, että vuoden aikana korostettiin paikallista, alueellista ja suomalaista kulttuuria ja suomalaisia tekoja
- Nuorten työpajatoimintaa kehitettiin ja vakiinnutettiin Masku-Mynämäki-Nousiainen yhteistyönä

- Etsivän nuorisotyön malli vakiinnutettiin Masku-Mynämäki-Nousiainen yhteistyönä
- Laurin liikuntapuistoa hyödynnettiin palvelutarjonnassa
- Liikennekaupunkitoiminnan käynnistettiin
- Valmistauduttiin avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmään (jatkuu)
- Parannettiin E-aineistojen tunnettuutta/Vaski-kampanja
- Kirjaston valaistus uusittiin
- Kulttuuripalveluita järjestettiin yhteistyössä käyttäjien kanssa / torstaikonserdit
- Kulttuurisen kotiseutueitin valmistelu aloitettiin Ravakka-projektin kanssa yhteistyössä / pyöräilyreitit
- Kotiseututyötä kehitettiin yhteistyössä kotiseutuyhdistysten kanssa - jatkuu hyvässä yhteistyössä
- Tiedottamista ja markkinointia kehitettiin aktiivisesti koko vuoden ajan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite = pitkän aikavälin tavoite	Tavoitteet 2017	Toteuma 31.12.2017
<p>Kunnan kehitystä edistävä yhdyskuntarakenne</p> <p>Elinvoimainen kuntakeskus ja kyläkeskukset</p> <p>Asukasluvun kasvu</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - olemassa olevan infrastruktuurin tehokas hyödyntäminen - - kylien omaehtoinen kehittäminen/ kyläsuunnitelmat <p>- dynaaminen kuntamarkkinointi</p>	<p>Toimenpiteet kuntamarkkinoinnin tueksi (Laurin liikuntapuiston markkinointi, toimivat sähköiset asiointipalvelut, selkeät internetsivut, LiiKu-esite)</p> <p>Kyliin jalkautuvan nuorisotyön aloittaminen</p>	<p>Neljä LiiKu-esitettä jaettiin joka kotiin</p> <p>Lyyti on otettu käyttöön koko kulttuuri- ja vapaa-aikatoimessa</p> <p>Verkkosivujen uudistus aloitettiin</p> <p>Kyliin jalkautuva nuorisotyö aloitettiin kesätoimintojen muodossa Järjestöille on tiedotettu kokous-tilojen käytön mahdollisuuksista kirjastossa ja nuorisotaloissa</p> <p>Kulttuuri- ja kirjastopalveluvas- taava on toiminut Kylien neuvot- telukunnan sihteerinä mukana kylien kehittämisessä</p> <p>LiiKu-tiedotetta on jaettu kunta- markkinointitilaisuuksissa</p>
<p>Kunnan elinvoimaisuutta tukeva elinkeinopolitiikka</p> <p>Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - elinkeino-ohjelman toteuttaminen 	<p>Yhteistyötä yrittäjien kanssa kunnan tapahtumatuotannossa.</p> <p>Nuorten työllistämispalveluiden kehittäminen yhdessä yrittäjien kanssa.</p>	<p>Korvensuun voimalaitos museo teki tiivistä yhteistyötä paikallisen, Korvensuussa sijaitsevan yrityksen kanssa</p> <p>Yrittäjille on lisätty tiedotusta nuorten kesätyöllistämisen tuek- ta sekä järjestetty yhteinen kesä- rekrytapahtuma kesätyöpaikois- ta</p>

<ul style="list-style-type: none"> - elinkeinoelämän tarpeita tukeva maapolitiikka - TSeKin ja Potkurin yrityspalvelujen tunnettavuuden lisääminen ja tehokas hyödyntäminen - Hinku-kunnan imagon hyödyntäminen markkinoinnissa ja elinkeinotoiminnassa (lähienergia, lähiruoka, hankinnat) 	<p>Vetovoimaisuuden lisääminen ja erityispiirteiden esiin nostaminen. Mm. hyvät liikunta- ja kirjastopalvelut.</p>	<p>Uutena palveluna avattiin Laurin liikennekaupunki kesällä 2017</p> <p>Wilho Sipilän Sali -niminen museo sekä KulttuuriGalleria -näyttelytila avattiin yleisölle elokuussa 2017</p>
<p>Tehokas ja toimiva palvelurakenne</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uudistuvat toimintatavat / toimintojen kriittinen arviointi ja järkevä päätöksenteko - eri toimijoiden selkeät roolit - toimiva konserniohjaus / kuntayhtymien toiminta ei ylitä kunnan taloudellista kantokykyä - kiinteistöjen/toimitilojen tehokas käyttö - toimiva yhteistyö kuntien ja 3. sektorin kanssa - omaa toimintaa tukevat ostopalvelut - ennaltaehkäisevien palvelujen merkityksen ymmärtäminen - hankerahoituksen käyttäminen kehittämistyössä - kuntalaisten/yhdistysten omaehtoisen työn tukeminen 	<p>Ap/ip-toiminnan tehostaminen ja siirtäminen kyläkouluissa opetuksen alaisuuteen. Tavoitteena on se, että ryhmissä ei ole vajaakäyttöä.</p> <p>Toimitilojen tehokas käyttö</p> <p>Yhteistyömuodot ja sopimukset kolmannen sektorin kanssa</p> <p>Omaa toimintaa tukevien ostopalvelujen määrää lisätään.</p> <p>Hanketoimintaan satsataan edelleen.</p>	<p>Ap/ip-toiminta siirrettiin kyläkouluissa opetuksen alaisuuteen ja yhdistettiin henkilöstön käyttöä varhaiskasvatuksen kanssa</p> <p>Kirjaston ja Vanhan Yhteiskoulun kokoustilojen markkinointi paikallisille yhdistyksille lisättiin. Nuorisotalojen harrastustilojen käyttöä markkinoitiin nuorisoyhdistyksille</p> <p>Nuorisotalotyö tuotetaan ostopalveluna 4H-yhdistykseltä</p> <p>Koko kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi tekee aktiivista yhteistyötä kolmannen sektorin ja palvelutuottajien kanssa tapahtumien järjestämisen tiimoilta</p> <p>Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi on hakenut rahoitusta erilaisiin hankkeisiin. Päätökset kulttuuri- ja kirjaston osalta tulevat maaliskuussa. Liikuntatoimi on saanut rahoitusta Kannolta kannolle-hankkeeseen.</p>

Sitovat taloudelliset tavoitteet

530 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi

	TOTEUMA					
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	POIKKEAMA
Tuotot	217 911	232 600	0	232 600	228 602	-3 998
Kulut	-1 357 115	-1 358 462	0	-1 358 462	-1 340 330	18 132
Toimintakate	-1 139 204	-1 125 862	0	-1 125 862	-1 111 728	14 134

Suoritteet ja tunnusluvut

530 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi

	TOTEUMA			tot %
	TP 2016	TA 2017	31.12.2017	
Suoritteet				
nuorisotiloja	2	2	2	100,0
kävijöitä	2 231	2 600	2 913	112,0
ap/ip -asiakkaat	74	75	50	66,0
liikuntatilat	11	11	11	100,0
kirjastot	2	2	2	100,0
lainaukset	107 002	99 824	96 577	87,0
museot	2	2	3	150,0
kulttuuritapaht.	12	12	24	150,0
Tunnusluvut				
€/nuoriso	128	109	101	92,0
€/ap-ip-asiakas	1 969	2 272	2 005	88,0
liikunta €/as	48	47	49	104,0
kirjasto €/as	42	45	46	102,0
kulttuuri €/as	3	3	4	116,0

Kasvatus- ja sivistyslautakunta yhteensä

	TOTEUMA					POIKKEAMA
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	
Tuotot	-3 218 152	1 198 520	0	1 198 520	1 517 298	318 778
Kulut	-14 489 354	-13 975 595	0	-13 975 595	-13 959 279	16 316
Toimintakate	-17 707 506	-12 777 075	0	-12 777 075	-12 441 981	335 094

2.3 Tekninen lautakunta

Tulosalue	Teknisen toimen hallinto
Tilivelvolliset	Tekninen johtaja Vesa-Matti Eura
Toiminta-ajatus	Tekninen osasto vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta, infran suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, tilahallinnosta, kiinteistöjen hoidosta, ruoka- ja siivouspalvelusta, rakennusvalvonnasta ja ympäristöasioista. Tavoitteena on toimintojen kehittäminen ja ylläpitäminen siten, että luodaan turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö kaikille kuntalaisille sekä tarjotaan toimintaedellytykset elinkeinoelämälle.

Olennaiset tapahtumat tilivuonna

Vuoden 2017 aikana on tapahtunut merkittäviä muutoksia teknisen toimen hallinnossa. Sekä tekninen johtaja että kiinteistöpäällikkö ovat vaihtuneet.

Toiminnassa ei oleellisia muutoksia. ALPE:n maksuosuus on pysynyt 560.000 euron luokassa.

Talkooavustuksilla (10.000 euroa) aktivoidaan yhdistysten omaehtoista toimintaa.

Kunta osallistuu edelleen SYKE:n Hinku-hankkeeseen ja ELY:n Ravinneneutraali kunta -hankkeeseen (tekn. ltk § 77 24.6.2015).

Lautakunnan kokouksia on arvioitu pidettävän 11 kpl.

Toimintamenojen muutos yhteensä +3,1 %.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

700 Teknisen toimen hallinto

	TOTEUMA					POIKKEAMA
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	
Tuotot	69 818	80 000	0	80 000	175 182	95 182
Kulut	-950 186	-1 001 316	0	-1 001 316	-1 044 170	-42 854
Toimintakate	-880 368	-921 316	0	-921 316	-868 988	52 328

Tulosalue	Tilalaitos
Tilivelvolliset	Kiinteistöpäällikkö Pasi Kempainen
Toiminta-ajatus	Hoitaa keskitetysti kunnan kiinteistöjen kunnossapidon, siivous- ja ruokapalvelun.

Olennaiset tapahtumat tilivuonna

Suurimmat investointikohteet (saneeraukset) kohdistuivat terveyskeskukseen ja Tavastilan kouluun.

MKTO:n tiloja on vuoden 2017 aikana otettu väistötiloiksi.

Talousarviossa rakentamisen käyttömenot sisältävät pienempiä korjauksia, jotta kiinteistökanta pysyisi jatkossakin kunnossa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite = pitkän aikavälin tavoite	Tavoitteet 2017	Toteuma 31.12.2017
<p>Kunnan kehitystä edistävä yhdyskuntarakenne</p> <p>Elinvoimainen kuntakeskus ja kyläkeskukset</p> <p>Asukasluvun kasvu</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pitkäjänteinen ja strateginen maankäytönsuunnitelu/maapoliittinen ohjelma kehittämistä tukeva, joustava kaavoitus - olemassa olevan infrastruktuurin tehokas hyödyntäminen - monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta - kylien omaehtoinen kehittäminen/ kyläsuunnitelmat - dynaaminen kuntamarkkinointi 	<p>Omilla tilalaitoksen resursseilla pidetään kunnan kiinteistökanta käyttökunnossa; pieniä korjauksia, jotta kiinteistöt pysyisivät tiloiltaan käyttökunnossa.</p> <p>Palvelutuotannon muutokset otetaan huomioon tilalaitoksen toiminnassa ja tilajärjestelyissä.</p>	<p>Toteutunut</p>
<p>Kunnan elinvoimaisuutta tukeva elinkeinopolitiikka</p> <p>Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - elinkeino-ohjelman toteuttaminen - elinkeinoelämän tarpeita tukeva maapolitiikka - TSeKin ja Potkurin yrityspalvelujen tunnettavuuden lisääminen ja tehokas hyödyntäminen - Hinku-kunnan imagon hyödyntäminen markkinoinnissa ja elinkeinotoiminnassa (lähienergia, lähiruoka, hankinnat) 	<p>Toteutettu Hinku-toimenpiteitä: vanhojen kiinteistöjen LVISA-laitteiden säätäminen.</p> <p>Kiinteistöjen energiankulutuksen reaaliaikainen seuranta.</p> <p>Palvelujen kilpailuttaminen paikalliset resurssit huomioiden.</p> <p>Ollaan aktiivisesti mukana KETS uudella kaudella.</p>	<p>MKTO koko kiinteistön ilmanvaihdon säätö tehty.</p> <p>Kaukolämmönkulutuksen reaaliaikainen seuranta toteutunut.</p> <p>Ei toteutunut vuonna 2017.</p> <p>Energiatehokkuussopimuksia ei ole uusittu.</p>
<p>Tehokas ja toimiva palvelurakenne</p>	<p>Kunnan omistamien vuokrattavien tilojen käyttöaste >90 %</p>	<p>Vuoden aikana tehty väistötilajärjestelyjä. Tilannetta voidaan</p>

Kriittiset menestystekijät <ul style="list-style-type: none"> - uudistuvat toimintatavat / toimintojen kriittinen arviointi ja jäntevä päätöksenteko - eri toimijoiden selkeät roolit - toimiva konserniohjaus / kuntayhtymien toiminta ei ylitä kunnan taloudellista kantokykyä - kiinteistöjen/toimitilojen tehokas käyttö - toimiva yhteistyö kuntien ja 3. sektorin kanssa - omaa toimintaa tukevat ostopalvelut - ennaltaehkäisevien palvelujen merkityksen ymmärtäminen - hankerahoituksen käyttäminen kehittämistyössä - kuntalaisten/yhdistysten omaehtoisen työn tukeminen 	<p>Koulujen piha-alueiden hoito ulkoistettu kesälomien aikana 2 kpl (Tarvainen sekä Karjala)</p> <p>Kiinteistöhoitopalvelut ulkoistettu yhdessä kiinteistössä.</p> <p>Ravinneneutraali kunta (Ranku) -hankkeeseen osallistuminen: lähiruoka/kilpailutus -teema.</p> <p>Valmistuskeittiöiden lukumäärän vähentäminen toiminnan muutos huomioiden.</p>	<p>arvioida väistötilaratkaisujen purkautumisen jälkeen.</p> <p>Ei toteutunut.</p> <p>Ei toteutunut.</p> <p>Toteutettu osittain.</p> <p>Hanke on kesken.</p>
---	--	--

Sitovat taloudelliset tavoitteet**730 Tilalaitos**

						TOTEUMA	
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	POIKKEAMA	
Tuotot	4 904 525	4 661 874	0	4 661 874	4 702 559	40 685	
Kulut	-4 720 958	-4 720 627	0	-4 720 627	-4 543 141	177 486	
Toimintakate	183 567	-58 753	0	-58 753	159 418	218 171	

Suoritteet ja tunnusluvut**730 Tilalaitos**

	TOTEUMA			tot %
	TP 2016	TA 2017	31.12.2017	
Suoritteet				
Kiinteistöt kunnan hallinnassa k-m ²	44 510	44 480	43 186	100,0
Siivottavat kiinteistöt k-m ²	38 626	38 626	38 626	100,0
Tuotettavien aterioiden lkm/v	534 898	545 133	505 801	96,1
Keittiöiden toimipisteet lkm	13	13	13	100,0
Tunnusluvut				
Kiinteistöt kunnan hallinnassa €/k-m ²	70,44	66,77	69,00	
Aterian hinta keskimäärin €	3,09	3,21	3,12	

Tulosalue

Infra

Tilivelvolliset

Työpäällikkö Mira Rekola

Toiminta-ajatus Infra-tulosalue sisältää talousarviosta 2017 alkaen yleisten alueiden, urheilu- kenttien ja yksityisteiden (avustukset) määrärahat.

Olennaiset tapahtumat tilivuonna

Katteluksen alueen kunnallistekniikan sekä katuvalaistuksen suunnittelu ja rakentaminen.
Mynämäentien kevyenliikenteenväylän suunnittelu ja rakentaminen.
Kustavintien ja Pyhätien liittymässä keskisaarekkeellisen suojatien suunnittelu ja rakentaminen.
Katuvalaistuksen saneeraustöitä jatketaan alueittain.
Viher-, liikunta- ja ulkoalueiden hoitotason pitäminen vähintään nykyisellä tasolla.
Vesihuoltolaitoksen yhtiöittäminen 2017 alusta alkaen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite = pitkän aikavälin tavoite	Tavoitteet 2017	Toteuma 31.12.2017
<p>Kunnan kehitystä edistävä yhdyskuntarakenne</p> <p>Elinvoimainen kuntakeskus ja kyläkeskukset</p> <p>Asukasluvun kasvu</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pitkäjänteinen ja strateginen maankäytönsuunnitelu/maapoliittinen ohjelma - kehittämistä tukeva, joustava kaavoitus - olemassa olevan infrastruktuurin tehokas hyödyntäminen - monipuolinen tontti- ja asunto-tarjonta - kylien omaehtoinen kehittäminen/ kyläsuunnitelmat - dynaaminen kuntamarkkinointi 	<p>Kunnallistekniikan sekä valaistuksen rakentaminen uusille kaava-alueille.</p> <p>Maantieverkon turvallisuus: Mynämäentien kevyenliikenteenväylä sekä Kustavintien suojatie.</p> <p>Katuvalaistuksen saneeraustöiden jatkaminen.</p> <p>Kuntokartoituksen käyttö katujen hoitosuunnittelun työkaluna.</p>	<p>Suunnittelu toteutettu.</p> <p>Suunnittelu edennyt molemmissa hankkeissa. Urakan toteutus Kustavintien osalta 2018.</p> <p>Ei toteutuneita kohteita.</p> <p>Kuntokartoitus teetetty. Kartoitusta käytetään pohjana hoito- ja saneeraustöiden suunnittelussa.</p> <p>Vapaiden koti- ja yritystonttien markkinointi alueittain (projekti aloitettu).</p>
<p>Kunnan elinvoimaisuutta tukeva elinkeinopolitiikka</p> <p>Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - elinkeino-ohjelman toteuttaminen - elinkeinoelämän tarpeita tukeva maapolitiikka - TSein ja Potkurin yrityspalvelujen tunnettavuuden lisääminen ja tehokas hyödyntäminen - Hinku-kunnan imagon hyödyntäminen markkinoinnissa ja 	<p>Ravinneneutraali kunta (Ranku) – hankkeeseen osallistuminen; maatalous/lannoitus.</p> <p>Yritysalueiden yleisilmeen parantaminen osana alueiden hoitoa.</p>	<p>Ranku-hanke saatu päätökseen.</p> <p>Alueiden siistimistä toteutettu kunnan omistamilla kiinteistöillä. Opastuskylttejä uusittu.</p>

elinkeinotoiminnassa (lähienergia, lähiruoka, hankinnat)		
Tehokas ja toimiva palvelurakenne <i>Kriittiset menestystekijät</i> <ul style="list-style-type: none"> - uudistuvat toimintatavat / toimintojen kriittinen arviointi ja jätävä päätöksenteko - eri toimijoiden selkeät roolit - toimiva konserniohjaus / kuntayhtymien toiminta ei ylitä kunnan taloudellista kantokykyä - kiinteistöjen/toimitilojen tehokas käyttö - toimiva yhteistyö kuntien ja 3. sektorin kanssa - omaa toimintaa tukevat ostopalvelut - ennaltaehkäisevien palvelujen merkityksen ymmärtäminen - hankerahoituksen käyttäminen kehittämistyössä - kuntalaisten/yhdistysten omaehtoisen työn tukeminen 	Resurssien tehokkuus: työtehtävien ja -alueiden selkeyttäminen sekä uudelleen jako. Perehdytysten/kehityskeskustelujen tehostaminen, tavoitteena 0-toleranssi virheille ja onnettomuuksille. Työntekijöiden turvakoulutukset Katujen hoidon kilpailutus. Yhteistyö kylien kanssa Suomi 100 hankkeissa.	Oman henkilöstön työtehtäviä tarkistettu. Palvelukuvaukset päivitetty. Kehityskeskustelut pidetty alkuvuonna 2017. Kaksi lääkärikäyntiä vaatinutta työtapaturmaa vuoden aikana. Tieturva1 –koulutus. Kilpailutettu vuosille 2017-2019. Toteutunut.

Sitovat taloudelliset tavoitteet

760 Infra *)

	TOTEUMA					POIKKEAMA
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	
Tuotot	1 198 254	195 950	0	195 950	215 548	19 598
Kulut	-1 301 985	-538 690	0	-538 690	-514 884	23 806
Toimintakate	-103 731	-342 740	0	-342 740	-299 336	43 404

*) TP 2016 sisältää vesihuoltolaitoksen tulot ja menot. Vesihuoltolaitos yhtiöitettiin vuoden 2017 alusta Mynämäen Vesihuolto Oy:ksi.

Suoritteet ja tunnusluvut

760 Kunnallistekniikka

Suoritteet	TOTEUMA			
	TP 2016	TA 2017	31.12.2017	tot %
Kaavatiet, km	49	49	49	100,0
Keyenliikenteenväylät, km	29	29	29	100,0
Yksityistiet, km	10	10	10	100,0
Puistot, ha	26	26	26	100,0
Tievalot, km	47	47	47	100,0

Tulosalue	Rakennusvalvonta ja ympäristötoimi
Tilivelvolliset	Rakennustarkastaja Annika Heikola
Toiminta-ajatus	Tehtävänä on tuottaa rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojelupalveluja, valvoa kaavojen, rakentamisen ja ympäristönsuojelun säädösten noudattamista. Huolehtia rakentamista, ympäristöä ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä niihin liittyvästä ennako-ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta sekä lisäksi osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa kuin niistä on säädetty.

Olellaiset tapahtumat tilivuonna

Rakennusvalvontapalveluissa ei oleellisia muutoksia. Sähköisen asiointipalvelun Lupapiste.fi käyttöönotto viivästyi ja siirtyi vuoden 2018 alkuun. Kiinteistökarttoitus jatkui syyskuun loppuun asti. Työ on kesken ja jatkuu vuonna 2018. Ympäristöpalvelut ostetaan Raision kaupungilta, sopimus on irtisanottu ja yhteistyö päättyy 31.12.2018.

Rakennus- ja toimenpidelupapäätöksiä on tehty 76 kpl ja ympäristölupapäätöksiä 2 kpl ja maa-aineslupapäätöksiä 1 kpl. Maa-aineslupapäätös on käsitelty yhteislupana ympäristöluvan kanssa. Poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisuja on valmisteltu 4 kpl.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite = pitkän aikavälin tavoite	Tavoitteet 2017	Toteuma 31.12.2017
Kunnan kehitystä edistävä yhdyskuntarakenne Elinvoimainen kuntakeskus ja kyläkeskukset Asukasluvun kasvu <i>Kriittiset menestystekijät</i> <ul style="list-style-type: none"> - pitkäjänteinen ja strateginen maankäytönsuunnitelu/maapoliittinen ohjelma - kehittämistä tukeva, joustava kaavoitus - olemassa olevan infrastruktuurin tehokas hyödyntäminen - monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta - kylien omaehtoinen kehittäminen/ kyläsuunnitelmat - dynaaminen kuntamarkkinointi 	Rakennusjärjestys ajan tasalla Ympäristönsuojelumääräykset ajan tasalla Rakennusvalvonnan taksa ajan tasalla Ympäristönsuojelun taksa ajan tasalla Rakennuslupa-asiat ratkaistaan kahdessa viikossa, mikäli kaikki liitteasiakirjat on jätetty samanaikaisesti	Voimaan 5.7.2012 Voimaan 18.1.2011 Taksa voimaan 1.1.2017 Taksa voimaan 23.1.2015 Lupapäätökset tehty 14 vrk:n kuluessa.
Kunnan elinvoimaisuutta tukeva elinkeinopolitiikka Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen	Rakennuslupa-asiat ratkaistaan kahdessa viikossa, mikäli kaikki liitteasiakirjat on jätetty samanaikaisesti	Lupapäätökset tehty 14 vrk:n kuluessa.

<p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - elinkeino-ohjelman toteuttaminen - elinkeinoelämän tarpeita tukeva maapolitiikka - TSeKin ja Potkurin yrityspalvelujen tunnettavuuden lisääminen ja tehokas hyödyntäminen - Hinku-kunnan imagon hyödyntäminen markkinoinnissa ja elinkeinotoiminnassa (lähienergia, lähiruoka, hankinnat) 		
<p>Tehokas ja toimiva palvelurakenne</p> <p><i>Kriittiset menestystekijät</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uudistuvat toimintatavat / toimintojen kriittinen arviointi ja jäntevä päätöksenteko - eri toimijoiden selkeät roolit - toimiva konserniohjaus / kuntayhtymien toiminta ei ylitä kunnan taloudellista kantokykyä - kiinteistöjen/toimitilojen tehokas käyttö - toimiva yhteistyö kuntien ja 3. sektorin kanssa - omaa toimintaa tukevat ostopalvelut - ennaltaehkäisevien palvelujen merkityksen ymmärtäminen - hankerahoituksen käyttäminen kehittämistyössä - kuntalaisten/yhdistysten omaehtoisen työn tukeminen 	<p>Riittävät resurssit palveluiden tuottamiseen sekä nykyaikaiset tekniset apuvälineet ja atk-ohjelmat asioiden tehokkaaseen käsittelyyn.</p> <p>Rakennusvalvonta kattaa maksutoilla toiminnastaan aiheutuvat kulut</p>	<p>Sähköinen asiointipalvelu Lupapiste.fi käyttöönotto siirtyi vuoden 2018 alkuun.</p> <p>-1460 € / lupa; toiminta ei kata aiheutuneita kuluja. Kiinteistöinventoinnin kulut on kirjattu kaikki rakennusvalvontaan.</p>

Sitovat taloudelliset tavoitteet

780 Rakennusvalvonta

	TOTEUMA					POIKKEAMA
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	
Tuotot	111 672	93 600	0	93 600	92 298	-1 302
Kulut	-191 468	-237 120	0	-237 120	-203 276	33 844
Toimintakate	-79 796	-143 520	0	-143 520	-110 978	32 542

Suoritteet ja tunnusluvut

780 Rakennusvalvonta ja ympäristötoimi

	TOTEUMA			
	TP 2016	TA 2017	31.12.2017	tot %
Suoritteet				
rakennusluvut	121	130	76	58,5
maa-ainesluvut	0	1	1	100,0
ympäristöluvut	4	4	2	50,0
Tunnusluvut				
€/lupa	-425,00	-799,00	-1460,00	

Tekninen lautakunta yhteensä

	TOTEUMA					
	TP 2016	TA 2017	TAM 2017	MTA 2017	31.12.2017	POIKKEAMA
Tuotot	6 284 269	5 031 424	0	5 031 424	5 185 587	154 163
Kulut	-7 164 597	-6 497 753	0	-6 497 753	-6 305 471	192 282
Toimintakate	-880 328	-1 466 329	0	-1 466 329	-1 119 884	346 445

2.4 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Ulkoiset ja sisäiset erät	TA 2017	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	16 568 767	-9 500 000 [✓]	7 068 767	7 563 503	513 269
Myyntituotot	2 905 626		2 905 626	3 085 044	179 418
Maksutuotot	791 300		791 300	720 622	-70 678
Tuet ja avustukset	97 000		97 000	454 301	357 301
Muut toimintatuotot	12 774 841	-9 500 000	3 274 841	3 303 536	28 695
Toimintakulut	-49 371 920 [✓]	125 000	-49 246 920	-48 748 495	498 425
Henkilöstökulut	-13 310 691		-13 310 691	-12 712 817	597 874
Palkat ja palkkiot	-10 133 597		-10 133 597	-9 738 270	395 327
Henkilösivukulut	-3 177 094		-3 177 094	-2 974 547	202 547
Eläkekulut	-2 724 396		-2 724 396	-2 485 539	238 857
Muut henkilösivukulut	-452 698		-452 698	-489 008	-36 310
Palvelujen ostot	-30 395 994	155 000	-30 240 994	-30 412 013	-171 019
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 259 970		-2 259 970	-2 145 279	114 691
Avustukset	-1 035 552	-30 000	-1 065 552	-1 059 725	5 827
Muut toimintakulut	-2 369 713		-2 369 713	-2 418 660	-48 947
Toimintakate	-32 803 153	-9 375 000	-42 178 153	-41 184 991	993 162
Verotulot	26 576 000	800 000	27 376 000	27 861 057	485 057
Kunnan tulovero	24 102 000	600 000	24 702 000	25 161 015	459 015
Kiinteistövero	1 569 000		1 569 000	1 586 661	17 661
Osuus yhteisöverosta	905 000	200 000	1 105 000	1 113 381	8 381
Valtionosuudet	16 000 425		16 000 425	15 832 253	-168 172
Rahoitustuotot ja -kulut	10 000		10 000	-21 585	-31 585
Korkotuotot	63 000		63 000	11 497	-51 503
Muut rahoitustuotot	35 000		35 000	23 365	-11 635
Korkokulut	-85 000		-85 000	-52 364	32 636
Muut rahoituskulut	-3 000		-3 000	-4 083	-1 083
Vuosikate	9 783 272 [✓]	-8 575 000	1 208 272	2 486 734	1 278 462
Poistot ja arvonalentumiset	-1 501 000		-1 501 000	-1 613 084	-112 084
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 475 000		-1 475 000	-1 613 084	-138 084
Kertaluonteiset poistot	-26 000		-26 000		26 000
Satunnaiset erät		10 139 168	10 139 168	10 085 665	
Satunnaiset tuotot		10 139 168	10 139 168	10 085 665	
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	8 282 272 [✓]	-8 575 000	9 846 440	10 959 315	1 112 875
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	0		0	25 584	25 584
Varausten lisäys (-) tai vähennys(+)					0
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)	0		0		-9
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	8 282 272 [✓]	-8 575 000	9 846 440	10 984 899	1 138 459

Verotulojen erittely

Vuoden 2017 verotulojen erittely on tuloslaskelman toteutumisvertailussa.

Kunnan tuloveroprosentti ja verotettavan tulon määrä 2012-2017

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, M€	Muutos, %
2012	19,00	111 523	
2013	19,50	114 450	2,6
2014	20,50	115 470	0,9
2015	20,50	115 496	0,0
2016	21,00	117 712	1,9
2017	21,00	117 369	-0,3

Vuoden 2017 verotettavan tulon määrä on ennuste.

Kiinteistöveroprosentit 2012 - 2017

Vuosi	yleinen kiinteistövero	vakituinen asuminen	muu kuin vakituinen as.	yleishyödylliset yhteisöt
2012	0,70	0,40	1,00	0,00
2013	0,70	0,40	1,00	0,00
2014	0,70	0,40	1,00	0,00
2015	0,80	0,40	1,00	0,00
2016	0,90	0,50	1,10	0,00
2017	0,93	0,50	1,10	0,00

Valtionosuuksien erittely

	TA 2017	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuuksien erittely					
Peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaus	16 257 004		16 257 004	15 923 999	-333 005
Järjestelmämuutoksen tasaus			0		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vos:t	-256 579		-256 579	-91 746	164 833
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus					
Yhteensä	16 000 425		16 000 425	15 832 253	-168 172

2.5 Investointiosan toteutumisvertailu

	Talousarvio 2017	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
8300 TALONRAKENNUS					
9211 Laurin yläk. piharakentaminen	0	0	0	975	975
9220 Energiakatselmointi	-20 000	0	-20 000		20 000
9221 Aarlahden saunan maalaus	-20 000	0	-20 000		20 000
9222 Mietolan kylätalon rappaus	-45 000	0	-45 000		45 000
9581 Terv.kesk.korjaukset	-150 000	0	-150 000	-211 927	-61 927
9582 Linja-autoaseman katon uusinta	-20 000	0	-20 000		20 000
9680 Vanha Yhteiskoulu / Sipilä-museo	-10 000	0	-10 000	-15 397	-5 397
9726 Tavastilan alakerran saneeraus	-100 000	0	-100 000	-339 206	-239 206
9727 Tavastilan salaojat	-120 000	0	-120 000		120 000
9757 MKTO metallios. IV ja ikkunat	-10 000	0	-10 000		10 000
9758 MKTO salaojat	-100 000	0	-100 000		100 000
9783 Karjalan päiväkodin maalaus + portaat	-25 000	0	-25 000		25 000
9783 Karjalan koulu	0	0	0	-41 169	-41 169
9793 Ihalaiusten koulun maalaus	-40 000	0	-40 000		40 000
9794 Laurin koulun hissi	-80 000	0	-80 000	-72 245	7 755
9795 Laurin koulun ulko-ovet	-30 000	0	-30 000		30 000
9796 Terv.kesk. katon korjaus	0	0	0	-29 488	-29 488
9999 MKTO:n ilmanvaihdon säätötyö	0	0	0	-29 505	-29 505
Yhteensä	-770 000	0	-770 000	-737 962	32 038
8600 LIIKENNEVÄYLÄT					
9559 Kevyen.liik.v. Mie-Mki	-325 000	0	-325 000	-72 464	252 536
9653 Kirsikkatie	-70 000	0	-70 000		70 000
9694 Kattelus 2 kaava-alue	-75 000	0	-75 000		75 000
9697 Kuivelan kaava-alue	-15 000	0	-15 000	-14 978	22
9741 Kustavintie suojaareke	-132 000	0	-132 000		132 000
Yhteensä	-617 000	0	-617 000	-87 442	529 558
8620 PÄÄLLYSTYKSET					
9771 Kivistönmäen alueen kadut	-70 000	0	-70 000	-58 716	11 284
9628 Paikkaukset	-17 000	0	-17 000	-16 797	203
Yhteensä	-87 000	0	-87 000	-75 513	11 487
8640 TIEVALAISTUS					
9771 Kivistönmäen kevyenliikenteen väylät	-20 000	0	-20 000		20 000
9710 Katuvalojen uusiminen	-40 000	0	-40 000		40 000
Yhteensä	-60 000	0	-60 000	0	60 000
8660 YLEISET ALUEET					
9692 Rakennuspaikkojen maisemointi	-10 000	0	-10 000		10 000
Yhteensä	-124 000	0	-10 000	0	10 000

8900 IRTAIN OMAISUUS					
9100 Taloushallinto / ohjelmien päivitys	-25 000	0	-25 000	-37 712	-12 712
9101 Varhaiskasvatu / mobiilikirjaus	-16 000	0	-16 000	-12 653	3 347
9102 Rak.valvonta / sähköinen asiointi	-13 000	0	-13 000	-4 852	8 148
9103 Varavoimakone / Laurin koulu	-60 000	0	-60 000		60 000
9754 Varasto / kalustohankintoja, pakettiauto	-10 000	0	-10 000		10 000
9920 Vesilaitoksen yhtiöittäminen (netto)	0	0	0	-4 535 949	-4 535 949
Yhteensä	-124 000	0	-124 000	-4 591 166	-4 467 166
8000 KIINTEÄ OMAISUUS					
9780 Maanhankinta ja lunastukset	-20 000	0	-20 000		20 000
9782 Maa-alueen myynti	0	0	0	159 915	159 915
9910 Muu omaisuuden myynti	0	0	0	22 065	22 065
Yhteensä	-20 000	0	-20 000	181 980	201 980
Investoinnit yhteensä (netto)	-1 802 000	0	-1 688 000	-5 310 103	3 622 103

2.6 Rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
<i>Toiminnan rahavirta</i>	9 738 272	-8 575 000	11 302 440	2 379 328	-8 923 112
Vuosikate	9 783 272	-8 575 000	1 208 272	2 486 769	1 278 497
Satunnaiset erät		10 139 168	10 139 168	10 085 665	
Tulorahoituksen korjauserät	-45 000		-45 000	-10 193 106	-10 148 106
<i>Investointien rahavirta</i>	-1 608 000		-1 608 000	4 699 343	6 307 343
Investointimenot	-1 676 000		-1 676 000	-13 270 134	-11 594 134
Rahoitusosuudet investointeihin	68 000		68 000	14 000	-54 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			0	17 955 478	17 955 478
Toiminta ja investoinnit netto	8 130 272	-8 575 000	9 694 440	7 078 671	-2 615 769
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset	30 000		30 000	-3 039 966	-3 069 966
Antolainasaamisten lisäykset	30 000		30 000	-3 039 966	-3 069 966
Antolainasaamisten vähennykset	0				
Lainakannan muutokset	2 150 000		2 150 000	-2 835 176	-3 028 665
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000		4 000 000	3 000 000	-1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 850 000		-1 850 000	-1 378 665	471 335
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	-2 500 000	-2 500 000
Muut maksuvalmiuden muutokset				-1 956 510	
Rahoituksen rahavirta	2 180 000		2 180 000	-5 875 142	-3 028 665
Vaikutus maksuvalmiuteen	10 310 272	-8 575 000	11 874 440	1 203 530	-5 644 434

Suuret poikkeamat talousarvioon verrattuna johtuu vesihuoltolaitoksen yhtiöittämiseen liittyvistä lopullisista kirjauksista.

2.7 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaallautakunta	B	-21 902	-21 902	-16 760	5 142					
Tarkastuslautakunta	B	-18 399	-18 399	-15 491	2 908					
Yleishallinto	B	-2 285 270	-80 000	-2 365 270	-2 392 354	-27 084	10 338 823	-9 500 000	838 823	858 117
Taloushallintoyksikkö *)	B	-650 924		-650 924	-645 718	5 206	650 924		650 924	643 218
Perusturvakuntayhtymä Akseli	B	-15 848 019	-395 000	-16 243 019	-16 431 801	-188 782				
Erikoissairaanhoido ja ympäristöh	B	-10 688 402	600 000	-10 088 402	-9 627 337	461 065				
Sivistystoimen hallinto	B	-193 287		-193 287	-198 561	-5 274				24 681
Varhaiskasvatus	B	-3 945 534		-3 945 534	-3 869 375	76 159	639 000		639 000	590 037
Opetustoimi	B	-8 478 312		-8 478 312	-8 551 013	-72 701	326 920		326 920	673 978
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi	B	-1 358 462		-1 358 462	-1 340 330	18 132	232 600		232 600	228 602
Teknisen toimen hallinto	B	-1 001 316		-1 001 316	-1 044 170	-42 854	80 000		80 000	175 182
Tilalaitos	B	-4 720 627		-4 720 627	-4 543 141	177 486	4 661 874		4 661 874	4 702 559
Infra	B	-538 690		-538 690	-514 884	23 806	195 950		195 950	215 548
Rakennusvalvonta ja ympäristötoimi	B	-237 120		-237 120	-203 276	33 844	93 600		93 600	92 298
Yhteensä		-49 335 340	125 000	-49 210 340	-48 748 493	461 847	16 568 767	-9 500 000	7 068 767	7 561 002
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot	B					26 576 000	800 000	27 376 000	27 860 956	484 956
Valtionosuudet	B					16 000 425		16 000 425	15 832 253	-168 172
Korkotulot	B					63 000		63 000	11 497	-51 503
Muut rahoitustulot	B					35 000		35 000	23 365	-11 635
Korkokulut	B	-85 000		-85 000	-52 364	32 636				
Muut rahoitusmenot	B	-3 000		-3 000	-4 083	-1 083				
Satunnaiset erät	B						10 139 168	10 139 168	10 085 665	-53 503
Yhteensä		-88 000		-88 000	-56 447	31 553	42 674 425	800 000	43 474 425	53 813 736
INVESTOINTIOSA										
Kiinteä omaisuus	N	-20 000		-20 000		20 000			181 980	
Talonrakennus	B	-760 000		-760 000	-751 961	8 039			14 000	
Infrastruktuuuri	B	-772 000		-772 000	-162 955	609 045	68 000		68 000	68 000
Irtain omaisuus	N	-124 000		-124 000	-12 355 217	-12 231 217			7 764 050	
Yhteensä		-1 676 000		-1 676 000	-13 270 133	-11 594 133	68 000		68 000	7 960 030
RAHOITUSOSA										
Antolainasaamisten lisäys	B				-3 039 966		30 000		30 000	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B					4 000 000		4 000 000	3 000 000	-1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-1 850 000		-1 850 000	-1 378 665	471 335				
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N				-2 500 000					
Yhteensä		-1 850 000		-1 850 000	-6 918 631	471 335	4 000 000		4 000 000	
YHTEENSÄ		-52 949 340	125 000	-52 824 340	-68 993 704	-10 629 398	63 311 192	-8 700 000	54 611 192	72 334 768

N = nettositova

B = bruttositova

*) taseyksikkö, sisältyy Yleishallinto -tulosalueeseen

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA	2017	2016
Toimintatuotot	4 387 742,79	5 356 241,55
Myyntituotot	1 768 860,17	2 708 250,91
Maksutuotot	720 621,63	774 800,27
Tuet ja avustukset	454 301,75	375 918,18
Muut toimintatuotot	1 443 959,24	1 497 272,19
Toimintakulut	-45 572 732,68	-47 352 555,02
Henkilöstökulut	-12 712 816,29	-13 499 136,88
Palkat ja palkkiot	-9 738 270,10	-9 990 053,06
Henkilösivukulut	-2 974 546,19	-3 509 083,82
Eläkekulut	-2 485 538,50	-2 797 779,38
Muut henkilösivukulut	-489 007,69	-711 304,44
Palvelujen ostot	-29 090 862,93	-30 102 589,65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 142 472,88	-2 192 809,84
Avustukset	-1 059 725,30	-930 831,61
Muut toimintakulut	-566 855,28	-627 187,04
Toimintakate	-41 184 989,89	-41 996 313,47
Verotulot	27 861 078,70	27 070 533,12
Kunnan tulovero	25 161 015,00	24 604 043,57
Kiinteistövero	1 586 683,17	1 581 482,54
Osuus yhteisöverosta	1 113 380,53	885 007,01
Valtionosuudet	15 832 253,00	16 849 422,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-21 572,93	54 645,75
Korkotuotot	11 496,57	1 932,94
Muut rahoitustuotot	23 365,45	128 738,64
Korkokulut	-52 364,44	-71 671,73
Muut rahoituskulut	-4 070,51	-4 354,10
Vuosikate	2 486 768,88	1 978 287,40
Poistot ja arvon alentumiset	-1 613 084,20	-1 856 006,89
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 613 084,20	-1 814 051,21
Kertaluonteiset poistot		-41 955,68
Satunnaiset erät	10 085 664,89	
Satunnaiset tuotot	10 085 664,89	
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	10 959 349,57	122 280,51
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	25 583,52	34 524,09
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)		
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)		
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	10 984 933,09	156 804,60

TASE

VASTAAVAA	2017	2016
A PYSYVÄT VASTAAVAT	51 009 877,33	44 165 450,70
I Aineettomat hyödykkeet	104 588,88	69 843,51
1. Aineettomat oikeudet	104 588,88	69 843,51
2. Tietokoneohjelmistot		
3. Muut pitkävaikuttavat menot		
II Aineelliset hyödykkeet	26 366 054,79	34 870 274,96
1. Maa- ja vesialueet	3 483 559,92	3 571 540,29
2. Rakennukset	16 448 686,06	17 419 947,75
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 272 010,77	13 148 067,84
4. Koneet ja kalusto	287 837,50	370 987,14
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	873 960,54	359 731,94
III Sijoitukset	24 539 233,66	9 225 332,23
1. Osakkeet ja osuudet	21 440 678,92	9 166 743,45
3. Muut lainasaamiset	3 039 965,96	
4. Muut saamiset	58 588,78	58 588,78
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 490 612,74	887 847,51
1. Valtion toimeksiannot	22,41	140,78
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 490 590,33	887 706,73
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 483 055,64	3 540 857,52
I Vaihto-omaisuus	30 375,09	31 762,48
1. Aineet ja tarvikkeet	30 375,09	31 762,48
II Saamiset	924 599,42	1 184 543,24
Pitkäaikaiset saamiset	280 000,00	0,00
2. Lainasaamiset	280 000,00	0,00
4. Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	644 599,42	1 184 543,24
1. Myyntisaamiset	257 666,21	612 084,35
2. Lainasaamiset	45 000,00	29 800,00
3. Muut saamiset	114 517,02	388 145,11
4. Siirtosaamiset	227 416,19	154 513,78
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 528 081,13	2 324 551,80
VASTAAVAA YHTEENSÄ	56 983 545,71	48 594 155,73

TASE

VASTATTAVAA	2017	2016
A OMA PÄÄOMA	34 397 759,22	23 412 826,34
I Peruspääoma	22 373 747,00	22 373 747,00
III Muut omat rahastot	5 294,35	5 294,35
IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	1 033 784,99	876 980,39
V Tilikauden yli-/alijäämä	10 984 932,88	156 804,60
B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	536 133,29	637 934,45
1. Poistoero	467 170,55	568 971,71
2. Vapaaehtoiset varaukset	68 962,74	68 962,74
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 491 126,06	888 242,46
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 491 126,06	887 706,73
3. Muut toimeksiantojen pääomat		535,73
E VIERAS PÄÄOMA	20 558 527,14	23 655 152,54
I Pitkäaikainen	9 386 544,00	10 368 487,09
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 386 544,00	7 946 800,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
7. Liittymismaksut ja muut velat		2 421 687,09
II Lyhytaikainen	11 171 983,14	13 286 665,45
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 560 256,00	8 870 256,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä		8 409,40
5. Saadut ennakot	117 986,23	165 970,32
6. Ostovelat	2 169 668,54	2 092 057,90
7. Liittymismaksut ja muut velat	212 052,07	275 717,84
8. Siirtovelat	2 112 020,30	1 874 253,99
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	56 983 545,71	48 594 155,79

RAHOITUSLASKELMA	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 486 768,67	1 978 287,40
Satunnaiset tuotot	10 085 664,89	
Tulorahoituksen korjauserät	-10 193 106,00	-36 455,84
	2 379 327,56	1 941 831,56
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-13 270 134,27	-1 507 684,25
Rahoitusosuudet investointeihin	14 000,00	166 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 955 477,76	48 472,00
	4 699 343,49	-1 293 212,25
Toiminnan ja investointien rahavirta	7 078 671,05	648 619,31
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	-3 039 965,96	
Antolainauksen lisäykset	-3 039 965,96	
Antolainauksen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000,00	2 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 378 665,34	-1 303 665,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 500 000,00	-300 000,00
	-3 918 631,30	396 334,60
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	118,37	-66,06
Vaihto-omaisuuden muutos	1 387,39	2 903,17
Saamisten muutos	259 943,82	-186 625,80
Korottomien velkojen muutos	-2 217 960,00	-717 611,99
	-1 956 510,42	-901 400,68
Rahoituksen rahavirta	-5 875 141,72	-505 066,08
Rahavarojen muutos	1 203 529,33	143 553,23
Rahavarojen muutos	1 203 529,33	143 553,23
Rahavarat 31.12.	3 528 081,13	2 324 551,80
Rahavarat 1.1.	2 324 551,80	2 180 998,57

KONSERNITULOSLASKELMA	2017	2016
Toimintatuotot	36 157 719,02	36 048 063,41
Toimintakulut	-77 091 359,53	-78 079 507,37
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta+/tappiosta-	26 085,44	-26 056,27
Toimintakate	-40 907 555,07	-42 057 500,23
Verotulot	27 861 078,49	27 070 533,12
Valtionosuudet	17 501 531,11	18 720 100,27
Rahoitustuotot ja -kulut	-110 214,22	25 361,97
Korkotuotot	7 800,51	21 684,71
Muut rahoitustuotot	59 047,54	158 185,95
Korkokulut	-161 709,49	-138 779,28
Muut rahoituskulut	-15 352,78	-15 729,41
Vuosikate	4 344 840,31	3 758 495,13
Poistot ja arvonalentumiset	-3 436 260,86	-3 385 782,93
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 426 191,42	-3 380 040,47
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-10 069,44	-5 742,46
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	908 579,45	372 712,20
Tuloverot	-21 734,34	
Tilinpäätössiirrot	-19 461,80	
Vähemmistöosuudet	19 166,02	16 657,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	886 549,33	389 369,82

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT	52 328 906,61	53 701 819,80
Aineettomat hyödykkeet	330 250,82	243 262,74
Aineettomat oikeudet	252 600,41	150 557,19
Muut pitkävaikutteiset menot	66 648,44	82 291,41
Ennakkomaksut	11 001,97	10 414,14
Aineelliset hyödykkeet	50 077 755,33	51 303 717,66
Maa- ja vesialueet	4 240 341,92	4 215 734,94
Liittymismaksut	57 865,06	143 727,36
Rakennukset	29 502 971,17	31 071 403,21
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 839 876,28	13 169 282,73
Koneet ja kalusto	1 892 265,96	1 972 675,03
Muut aineelliset hyödykkeet	131 892,59	104 938,86
Ennakkomaksut ja kesk.hank.	1 412 542,35	625 955,53
Sijoitukset	1 920 900,46	2 154 839,40
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osu	113 695,64	210 173,32
Muut osakkeet ja osuudet	1 709 487,56	1 847 179,43
Muut lainasaamiset		
Muut saamiset	97 717,26	97 486,65
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 693 325,94	1 063 521,85
Valtion toimeksiannot	57 893,53	22 496,91
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 564 035,61	966 348,74
Muut toimeksiantojen varat	71 396,80	74 676,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 390 358,40	9 142 538,47
Vaihto-omaisuus	415 986,46	416 106,81
Aineet ja tarvikkeet	352 346,07	338 135,10
Keskeneräiset tuotteet	63 640,39	77 971,71
Ennakkomaksut		
Saamiset	4 268 193,81	4 656 615,87
Pitkäaikaiset saamiset	380 583,10	249 426,77
Lainasaamiset		
Muut saamiset	380 583,10	249 426,77
Lyhytaikaiset saamiset	3 887 610,71	4 407 189,10
Myyntisaamiset	2 325 140,42	2 827 467,32
Lainasaamiset	45 000,00	29 800,00
Muut saamiset	514 142,15	834 670,81
Siirtosaamiset	1 003 328,14	715 250,97
Rahoitusarvopaperit	564 117,24	684 822,86
Osakkeet ja osuudet	26 455,78	25 702,64
Sijoitukset rahamarkkinainstrume	537 661,46	659 120,22
Rahat ja pankkisaamiset	5 142 060,89	3 384 992,93
VASTAAVAA	64 412 590,95	63 907 880,12

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA	26 498 595,20	25 802 410,01
Peruspääoma	22 373 747,00	22 373 747,00
Muut omat rahastot	843 519,12	944 669,89
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 394 779,71	2 094 623,50
Tilikauden yli-/alijäämä	886 549,37	389 369,62
VÄHEMMISTÖOSUUDET	582 940,77	585 568,17
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 977,88	0,00
Poistoero	3 977,88	
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	850 925,01	717 967,49
Eläkevaraukset	4 853,92	4 853,92
Muut pakolliset varaukset	846 071,09	713 113,57
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 709 575,40	1 087 989,91
Valtion toimeksiannot	63 659,01	31 192,32
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 574 519,59	981 366,11
Muut toimeksiantojen pääomat	71 396,80	75 431,48
VIERAS PÄÄOMA	34 766 576,57	35 713 944,21
Pitkäaikainen	16 837 939,77	15 880 112,39
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 341 443,73	13 466 457,31
Lainat julkisyhteisöiltä	17 888,96	4 282,77
Lainat muilta luotonantajilta	2 137,67	2 137,67
Saadut ennakot		
Muut pitkäaikaiset velat	2 476 469,41	2 407 234,64
Lyhytaikainen	17 928 636,80	19 833 831,82
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 449 316,96	9 685 542,30
Lainat julkisyhteisöiltä	42 271,98	10 518,86
Saadut ennakot	182 565,01	219 165,57
Ostovelat	3 524 258,92	3 677 939,51
Muut velat	933 430,51	894 822,77
Siirtovelat	5 796 793,42	5 345 842,81
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	64 412 590,83	63 907 879,79

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 344 840,32	3 787 458,04
Satunnaiset erät	10 063 930,55	
Tulorahoituksen korjauserät	-10 098 273,81	-80 832,58
	4 310 497,06	3 706 625,46
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-22 794 252,44	-2 133 360,44
Rahoitusosuudet investointimenoihin	44 566,08	175 271,75
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 894 395,34	66 544,76
	-14 855 291,02	-1 891 543,93
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 544 793,96	1 815 081,53
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 901 674,74	2 081 008,90
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 339 344,09	-2 140 600,62
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 330 393,78	-309 235,07
	1 231 936,87	-368 826,79
Oman pääoman muutokset		
Muut oman pääoman muutokset	12 285 688,78	12 427,69
Peruspääomankorotus(+)/alennus(-)		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	60 674,95	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-8 218,60	-4 727,89
Vaihto-omaisuuden muutos	120,34	-45 570,07
Saamisten muutokset	248 784,33	-460 187,64
Korottomien velkojen muutokset	-1 645 749,24	-1 035 958,83
	-1 344 388,22	-1 546 444,43
Rahoituksen rahavirta	12 173 237,43	-1 902 843,53
Rahavarojen muutos	1 628 443,47	-87 762,00
Rahavarat 31.12.	5 706 178,13	4 069 809,14
Rahavarat 1.1.	4 077 734,65	4 157 571,22
Rahavarojen muutos	1 628 443,48	-87 762,08

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tilinpäätös on laadittu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston ohjeiden mukaisesti. Numeroinnit liitetiedoissa viittaavat yleisohjeen kohtaan lisätietojen etsimisen helpottamiseksi.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Kuntaliitoksessa uudelle Mynämäelle siirtynyt käyttöomaisuus on poistettu lakkautettujen organisaatioiden poistosuunnitelmaa käyttäen. 1.1.2007 jälkeen käyttöomaisuuden poistoissa on käytetty uuden kunnan poistosuunnitelmaa. Kaikkien käytettyjen poistosuunnitelmien mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

2. Esittämistapamuutokset

Ei muutoksia esittämistavoissa.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta yhtiöitettiin 1.1.2017 alkaen kunnan kokonaan omistamaksi Mynämäen Vesihuolto Oy:ksi. Vuoden 2017 tilinpäätös ei ole vertailukelpoinen vuoden 2016 tilinpäätökseen, koska kunnan vuoden 2017 tilinpäätös ei sisällä vesihuoltolaitoksen tuloja eikä menoja. Mynämäen Vesihuolto Oy on yhdistelty vuoden 2017 konsernitilinpäätökseen, joten myöskään konsernitilinpäätös ei ole vertailukelpoinen vuoden 2016 konsernitilinpäätökseen.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt Mynämäen Teollisuuskiinteistö Oy, Mynämäen Vesihuolto Oy, As Oy Mynämäen Augustanrivi, Kiinteistö Oy Mynäjoki ja Kiinteistö Oy Mietoisten Palvelutalo sekä kuntayhtymät Perusturvakuntayhtymä Akseli, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri, Varsinais-Suomen Liitto ja Raision seudun koulutuskuntayhtymä.

Konserniin kuuluu osakkuusyhteisönä Vakka-Suomen Media Osuuskunta.

Muutokset konsernirakenteessa

Kunnan vesihuoltolaitos yhtiöitettiin 1.1.2017 alkaen kunnan kokonaan omistamaksi Mynämäen Vesihuolto Oy:ksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään rivi riviltä peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kuntayhtymien ja liikelaitoskuntayhtymien tase, tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta tai kuntayhtymä on jäsenenä. Edellä mainitun lisäksi kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta (KPL 6:12 §). Osakkuusyhteisön tietojen yhdistelyssä noudatetaan olennaisuuden periaatetta.

Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana (KuntaL 114 § 2 mom.).

Konsernituloslaskelman ja -taseen liitetietoina on ilmoitettava soveltuvin osin kunnan liitetietoja vastaavat tiedot, konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot sekä tytär- ja osakkuusyhteisöjä koskevat tiedot (KPA 4:1–4:3 §). Konsernitilinpäätöksen liitetiedot laaditaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen on sisällytettävä konsernituloslaskelma, konsernitase ja konsernin rahoituslaskelma myös edelliseltä tilikaudelta.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhteisön (Vakka-Suomen Media Osuuskunta) tuloksesta on esitetty omana eränään tuloslaskelmassa.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	615 503	523 968	615 503	523 967
Sosiaali- ja terveystoimet	31 039 762	30 701 084		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 656 370	1 823 569	1 497 172	1 510 454
Tekniset palvelut	1 677 872	2 901 313	2 272 568	3 321 820
Muut palvelut	112 838	98 129		
Toimintatuotot yhteensä	35 102 345	36 048 063	4 385 243	5 356 241

7. Verotulot

	2017	2016
Kunnan verotulo	25 161 015	24 604 044
Kiinteistövero	1 586 683	1 581 483
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 113 381	885 007
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	27 861 079	27 070 534

8. Valtionosuudet

	2017	2016
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	15 923 999	17 152 675
Siitä: verotuloihin perustuva valtionosuus	4 273 260	4 317 732
järjestelmämuutoksen tasaus		-2 010
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-91 746	-303 253
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	15 832 253	16 849 422

9. Palvelujen ostot eriteltynä

	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	26 108 855	26 645 379
Muiden palvelujen ostot	2 982 008	3 457 211
Palvelujen ostot yhteensä	29 090 863	30 102 590

10. Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet (KuntaL 19.2 §)

Ei ilmoitettavaa.

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kunnanvaltuusto päätti 17.12.2012 § 72 kuntajaoston yleisohjeesta 15.11.2011 antaman tarkennuksen perusteella, että 31.12.2012 mennessä valmistuneisiin hankkeisiin noudatetaan alla olevaa kunnanvaltuuston 24.9.2007 § 64 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Samalla kunnanvaltuusto hyväksyi suunnitelmapoistojen perusteet 1.1.2013 alkaen kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti siten että poistomenetelmänä on edelleen tasapoisto ja että kunnanhallitus hyväksyy 1.1.2013 alkaen valmistuville hyödykkeille hallintosäännön mukaisesti hyödykekohtaiset poistosuunnitelmat.

Mietoisten ja Mynämäen kuntaliitokseen 1.1.2007 saakka on käytetty lakkautettujen organisaatioiden omaisuuden osalta organisaatioiden aikaisempia poistosuunnitelmia.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu hankintatilikauden kuluksi, vaikka hankinta olisikin käytössä useamman tilikauden ajan.

MYNÄMÄEN KUNTA	menetelmä	poistoaika, v
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT		
Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto	5
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	5
Konserniliikearvo	tasapoisto	5
Liikearvo	tasapoisto	5
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	5
Muut	tasapoisto	5
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	ei poistoa	
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30
Talousrakennukset	tasapoisto	20
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	30
Asuinrakennukset	tasapoisto	40
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Kadut, tiet, torit ja puistot	tasapoisto	20
Sillat, laiturit ja uimalat	tasapoisto	30
Muut maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	30
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	40
Viemäriverkko	tasapoisto	40
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	tasapoisto	20
Puhelinverkko, keskusasema/alak.		
Muut putki- ja kaapeliverkot		20
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	tasapoisto	20
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		20
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	15
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakennukset	tasapoisto	15
KONEET JA KALUSTO		
Puiset alukset	tasapoisto	15
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	10

	Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	10
	Muut raskaat koneet	tasapoisto	15
	Muut kevyet koneet	tasapoisto	10
	ATK-laitteet	tasapoisto	5
	Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5
	Terveystuollon laitteet	tasapoisto	5
	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
	Luonnonvarat	käytön mukainen	
	Taide- ja arvo-esineet	ei poistoa	
	Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
	KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIK. SIJ.		
	Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Eläkevastuu 1.1.	4 853	4 853		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Eläkevastuu 31.12.		4 853		
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	713 112	747 997		
Lisäykset tilikaudella	132 959			
Vähennykset tilikaudella		-34 885		
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	846 071	713 112		

13. Toimintatuottoihin ja -kuluihin sisältyvät myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	123 334	36 456	117 452	36 456
Rakennusten myyntivoitot	7 887	0		
Muut myyntivoitot	2 621	2 642		
Myyntivoitot yhteensä	133 842	39 098	117 452	36 456
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	7 719		7 719	
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot			2 291	
Myyntitappiot yhteensä	7 719		10 011	

14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot	118 026	0		
Vesihuoltolaitoksen myyntivoitto			10 085 665	
Satunnaiset tuoto yhteensä			10 085 665	
Satunnaiset kulut	0	0		

15. Rahoitustuotoista saadut tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä	13 753	3 337
Peruspääoma korot kuntayhtymiltä	0	7 296
Yhteensä	13 753	10 633

16. Poistoeron muutokset

Poistoeron muutoksiin ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

4.3 Taseen liitetiedot

17. Kuluiksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset lainan liikkeeseen laskemisesta

Ei ilmoitettavaa.

18. Arvonkorotusten periaatteet ja arvostusmenetelmät

Kunnan omistamiin maa- ja vesialueisiin ei ole tehty arvonkorotuksia.

19. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet										
	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pit- kävaikuttei- set menot	Ennako- maksu		Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	
Poistamaton hankintameno 1.1.	69 843,51			69 843,51	3 571 540,29	17 419 947,75	13 148 067,84	370 987,14	359 731,94	34 870 274,96
Lisäykset tilikauden aikana	62 739,19			62 739,19		86 070,80	155 213,94	13 024,88	653 085,46	907 395,08
Rahoitusosuudet tilikaudella							14 000,00			14 000,00
Vähennykset tilikauden aikana					87 980,37	35 146,55	7 680 563,70	14 754,16	20 144,62	7 838 589,40
Siirrot erien välillä						6 020,38	112 691,86		118 712,24	
Tilikauden poisto	27 993,82			27 993,82		883 004,46	449 399,17	81 420,36		1 413 823,99
Anonalennukset ja niiden pal.										
Poistamaton hankintameno 31.12.	104 588,88			104 588,88	3 483 559,92	16 593 887,92	5 272 010,77	287 837,50	873 960,54	26 511 256,65
Olenneiset lisäpoistot						145 201,86				145 201,86
Erittely olennaisista lisäpoistoista										
Anvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	104 588,88			104 588,88	3 483 559,92	16 448 686,06	5 272 010,77	287 837,50	873 960,54	26 366 054,79

Rakennusten lisäpoistoissa Häävuooren vanhustentalon asunnot, Mäntylän purku sekä kunnantalon atk-verkko

Pysyvien vastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä	JVK-, muut laina- ja muut saamiset				Yhteensä
	Osakkeet konsemi- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet		Jkk-laina- saamiset	Saamiset konsemi- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	
Hankintameno 1.1.	2 143 735,43		5 120 910,43	1 902 097,59	9 166 743,45			0,00	58 588,78	58 588,78
Lisäykset	12 300 000,00				12 300 000,00			3 039 965,96		3 039 965,96
Vähennykset	604 635,60			237 660,10	842 295,70					
Tilikauden poisto				26 064,53	26 064,53					
Siirrot erien välillä	842 295,70				842 295,70					
Hankintameno 31.12.	14 681 395,53		5 120 910,43	1 638 372,96	21 440 678,92			3 039 965,96	58 588,78	3 098 554,74
Anonalennukset										
Anvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 681 395,53		5 120 910,43	1 638 372,96	21 440 678,92			3 039 965,96	58 588,78	3 098 554,74

* Turun Seudun Puhdistamo Oy:n SVOP-rahasijoituksen alentaminen. Alennus poistona vesihuoltolaitoksen tuloslaskelmassa. Poistoaika 30 vuotta.

20. - 22. Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	1 000 €	1 000 €	1 000 €
			Konsernin osuus omasta pääomast, €	Konsernin osuus vieraasta pääomasta €	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta , €
Tytäryhteisöt					
Mynämäen Teollisuuskiinteistö Oy	Mynämäki	100,00	898	254	-4
As Oy Mynämäen Augustanrivi	Mynämäki	61,37	309	451	0
Kiinteistö Oy Mynäjoki	Mynämäki	58,00	2315	110	17
Mynämäen Vesihuolto Oy	Mynämäki	100,00	12389	2691	86
Ki Oy Mietoisten Palvelutalo	Mynämäki	71,30	247		-11
Kuntayhtymät					
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	Turku	2,60	4761	8715	36
Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri	Paimio	1,47	50	345	29
Varsinais-Suomen liitto	Turku	1,52	16	22	0
Raision seudun koulutuskuntayhtymä	Raisio	11,42	1080	269	-15
Perusturvakuntayhtymä Akseli	Masku	35,77	164	2134	0
Osakkuusyhteisöt					
Vakka-Suomen Media osk	Uusikaupunki	24,24			26

Tilikauden aikana omistuksissa ei ole tapahtunut muutoksia. Mynämäen Vesihuolto Oy perustettiin syksyllä 2016. Liiketoiminta siirtyi vuoden 2017 alusta.

23. Vaihtuvien vastaavien saamiset

Saamiset tytäryhteisöiltä	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Myyntisaamiset		5 293		16 417
Lainasaamiset	280 000			
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	280 000	5 293		16 417
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		79 664		103 066
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		79 664		103 066
Saamiset osakkus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				
Saamiset muilta		559 642		1 065 061
Saamiset yhteensä	280 000	644 599		1 184 543

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot				
T3-sairaalahankkeen inv.menot	373 245,00			
Vuokraennakot	2 973,00			
Vuokra-alennusetuudet	4 365,00			
Muut siirtosaamiset		249 426		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	380 583	249 426		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	2 214	2 661		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	117 443	173 253	42 131	57 505
Tasaerälaskutuksen palautus	465 867	200 710		
Investointituki				
Palovakuutuskorvaus				
Koulutuskorvaus tyött.vak.rahastolta	23 284	22 730	9 741	10 932
Muut siirtosaamiset	394 520	315 898	175 544	86 077
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 003 328	715 252	227 416	154 514

25. Oman pääoma erien muutokset

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma				
1.1.	22 373 747	22 373 747	22 373 747	22 373 747
lisäykset				
vähennykset				
31.12.	22 373 747	22 373 747	22 373 747	22 373 747
Arvonkorotusrahasito				
1.1.				
lisäykset				
vähennykset				
31.12.				
Osuus kuntayhtymän omasta pääomasta				
Muut omat rahastot				
Elinkeinotoiminnan kehittämisrahasto				
1.1.	2 695	2 695	2 695	2 695
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
31.12.	2 695	2 695	2 695	2 695
P. Vuolan stipendirahasito				
1.1.	2 599	2 334	2 599	2 599
Siirrot rahastoon	265	265		
Siirrot rahastosta	265			
31.12.	2 599	2 599	2 599	2 599
Muut omat rahastot yhteensä				
1.1.	934 082	854 869	5 294	5 294
Siirrot rahastoon		89 801		
Siirrot rahastosta	-95 857			
31.12.	838 225	944 670	5 294	5 294
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä				
1.1.	2 089 328	2 094 624	1 033 785	876 980
Lisäys tai vähennys tilikaudella				
31.12.	305 452			
	2 394 780	2 089 328	1 033 785	876 980
Tilikauden yli-/alijäämä	886 549	389 370	10 984 933	156 805
Oma pääoma yhteensä	26 498 595	25 802 409	34 397 759	23 412 826

26. Poistoerot

	2017	2016
Investoinvaraukseen liittyvä poistoero	467 171	568 972
Yhteensä	467 171	568 972

27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Velat tai velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2023 tai sen jälkeen	
	2017	2016
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 320 520	0
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		2 421 687
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 320 520	2 421 687

28. Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

29. Pakollisiin varauksiin merkityt olennaiset erät

Ei ilmoitettavaa.

30. Pitkä ja lyhytaikaiset velat (korottomat)

Velat tytäryhteisöille	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saadut ennakot				
Ostovelat		36 121		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		36 121		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 353 195		21 188
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		1 353 195		21 188

31. Sekkilimiitti

Kunnalla ei ole käytössä sekkilimiittiä.

32. Liittymismaksut ja muut velat

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Liittymismaksut	2 476 469	2 405 303		2 421 687
Muut velat		1 931		
Muut velat yhteensä	2 476 469	2 407 234		2 421 687

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Korkojaksotukset	14 255	13 704	13 445	12 915
Henkilöstökulut	4 409 359	4 315 725	1 362 596	1 393 233
Tasaerälaskutuksen lisälaskutus	682 335	367 270	690 633	391 862
Tutkimusapurahojen jaksotus	185 685	132 664		
Valtionosuusennakot	18 172	46 674	18 172	46 674
Potilasvak. vakuutusmaksulainan lyh.	97 742	86 343		
Muut siirtovelat	389 245	384 463	27 174	29 569
Siirtovelat yhteensä	5 796 793	5 346 843	2 112 020	1 874 254

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34. Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi osakkeita tai kiinnityksiä kiinteistöihin

Ei ilmoitettavaa.

35. Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi

Ei ilmoitettavaa.

36. Vakuudet, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien puolesta

Ei ilmoitettavaa.

37. Muut kuin edellä 34-36 kohdissa tarkoitetut kunnan antamat vakuudet

Ei ilmoitettavaa.

38. Leasingvastuut

	Konserni			Kunta	
	2017	2016		2017	2016
	sis alv	sis alv			
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	336 427	328 476	▼	92 263	98 573
Myöhemmin maksettavat	444 104	456 075	▼	51 732	64 759
Leasingvastuut yhteensä	780 531	784 551		143 995	163 332

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

39. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	Konserni			Kunta	
	2017	2016		2017	2016
Takausitoumukset					
Konserniyhteisön velasta					
Jäljellä oleva pääoma	833 855	866 441	▼	444 087	476 672
Osakkuusyhteisön velasta					
Jäljellä oleva pääoma					
Muiden velasta					
Jäljellä oleva pääoma	1 158 853	1 237 014	▼	1 158 853	1 237 014
Muut takaukset					
Jäljellä oleva pääoma					
Takausitoumukset yhteensä	1 992 708	2 103 455		1 602 940	1 713 686

40. Muut annetut vastuusitoumukset

	2017	2016
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	43 900 770	37 895 921
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	29 015	28 287
Muut vastuusitoumukset		
Täytetakaus Kunta-Aravat Oy:lle (Täytetakaus myönnetty kv 16.9.2013 § 72, takaussitoumus allekirjoitettu 2015, lainasitoumukset on tehty koko määrälle)	830 000	830 000
Muut annetut vastuusitoumukset yhteensä	44 759 785	38 754 208

41. Muut taloudelliset vastuut

	2017	2016
Sopimusvastuut		
Pitkäaikaiset investointisopimukset		
Maankäytösopimukset		
Vuokravastuut (vuokravastuu tiedossa 30.4.2021 asti, vuokrasopimus voimassa toistaiseksi)	244 614	294 438
Sopimusvastuut yhteensä	244 614	294 438
Kunnan vastuu kuntayhtymien alijäämistä		25 044

4.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

42. Henkilötyövoima

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2017	2016
Yleishallinto	17	17
Sosiaali- ja terveystoimi		
Opetus- ja kulttuuritoimi (sisältää varhaiskasvatuksen)	216	223
Yhdyskuntapalvelut (sisältää kiinteistönhuollon ja ruokapalvelut)	81	80
Osa-aikaiset yhteensä (sisältyy em. lukuihin)	41	42
Määräaikaiset yhteensä (sisältyy em. lukuihin)	73	72
Yhteensä	314	320

43. Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Henkilöstökulut on eritelty tuloslaskelmassa.

44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

	2017	2016
Keskustan Mynämäen kunnallisjärjestö	930	2 165
Mynämäen kokoomus ry	368	977
Mietoisten kokoomus ry	172	411
Mynämäen Sos.dem. Työväenyhdistys ry	1 379	1 338
Vasemmistoliitto	190	20
Vakka-Suomen Vihreät ry	53	98
Vakka-Suomen Perussuomalaiset	71	479
Mynämäen työväenyhdistys Säde ry		258
	3 163	5 746

Vuoden 2017 puolueverojen perinnässä ja tilityksissä oli atk-ohjelmasta johtuvia ongelmia, joita ei tilinpäätökseen mennessä pystytty korjaamaan. Todellisuudessa perintä ja tilitykset ovat samalla tasolla kuin vuonna 2016.

45. Tilintarkastajan palkkiot

	2017	2016
Tilintarkastuspalkkiot	6 080	10 041
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä (alv 0 %)	6 080	10 041

4.6 Eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat

Taloushallintoyksikkö

Yleiskuvaus toiminnasta

Taloushallintoyksikkö on aloittanut toimintansa erillisenä taseyksikkönä 1.1.2011 alkaen. Taloushallintoyksikkö kuuluu yleishallinnon tulosalueeseen. Yksikkö tuottaa taloushallinto- ja palkanlaskentapalvelut perusturvakuntayhtymä Akselille ja Mynämäen kunnalle ja palkanlaskentapalvelut Nousiaisten kunnalle ja vuoden 2017 alusta palkanlaskentapalvelut myös Ruskon kunnalle.

Taloushallintoyksikkö laskuttaa asiakkaitaan kuukausittain toteutuneiden kulujen mukaisesti. Laskutuksen perusteena käytetään vuoden 2012 alusta käyttöön otettua tuotteistusta ja hinnoittelua.

Suoritteet ja tunnusluvut

	2017	2016
Henkilömäärä	12**	10,5
Tositemäärät		
ostolaskut	21 824	24 678
myyntilaskut	42 794	55 500
kirjanpidon tositteet	7 039	7 143
palkkalaskelmat	23 603	21 135
palkanlaskennan palvelussuhteiden lkm	23 854	21 147

** Vuoden 2017 alusta taloushallintoyksikkö on myynyt palkanlaskentapalvelut myös Ruskon kunnalle. Vuoden aikana palkanlaskennassa on ajoittain ollut henkilöstövajausta. Taloushallintoyksikön päällikön tehtävät on koko vuoden hoidettu ovo:na.

Taloushallintoyksikön tuloslaskelma

Taseyksikön tuloslaskelma esitetään liikelaitoskaavan mukaan.

	2017	2016
Liikevaihto	630 790	583 884
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys(-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	510	
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	14 419	2 870
	645 719	586 754
Materiaalit ja palvelut	-49 354	-50 435
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 250	-4 010
Ostot tilikauden aikana	-9 250	-4 010
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Palvelujen ostot	-40 104	-46 425
Henkilöstökulut	-584 153	-523 742
Palkat ja palkkiot	-461 104	-395 949
Henkilösivukulut	-123 049	-127 793
Eläkekulut	-100 253	-99 710
Muut henkilösivukulut	-22 796	-28 083
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-12 184	-12 578
Liikelylijäämä (-alijäämä)	27	-1
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoituskulut	-12	-5
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	15	-6
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	15	-6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	15	-6

TALOUSSHALLINTOYKSIKÖN TASE

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	38 800,00	35 755,65
Muut saamiset/yhdystili	62 646,90	68 389,92
Alv-saamiset	730,82	2 292,48
VASTAAVAA YHTEENSÄ	102 177,72	106 438,05
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Perus- eli jäännöspääoma		
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	-4 795,56	-4 790,01
Tilikauden yli-/alijäämä	15,40	-5,55
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.		
Poistoero		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainar rah.- ja vak.laitoksilta		
Liittymismaksut		
Lyhytaikainen		
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta		
Ostovelat	2 462,25	746,71
Muut velat		
Sotovelka	306,57	776,66
Alv-velka		742,80
Ennakonpidätysvelka	5 950,83	9 409,05
Siirtyvät korot		
Muut velat/yhdystili		
Siirtovelat		
Lomapalkkavaraus	98 238,23	99 558,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	102 177,72	106 438,05

Talouhallintoyksikön talousarvion 2017 toteutumisvertailu

Ulkoiset ja sisäiset erät	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Toteuma
	2017	2017	€	%
Toimintatuotot	650 924	645 719	5 205	99,2
Myyntituotot	650 924	630 780	20 144	96,9
Maksutuotot		10		
Tuet ja avustukset		14 419	-14 419	
Muut toimintatuotot		510		
Toimintakulut	-650 924	-645 691	-5 233	99,2
Henkilöstökulut	-579 345	-584 154	4 809	100,8
Palkat ja palkkiot	-453 098	-461 104	8 006	101,8
Henkilösivukulut	-126 247	-123 049	-3 198	97,5
Eläkekulut	-105 912	-100 253	-5 659	94,7
Muut henkilösivukulut	-20 335	-22 796	2 461	112,1
Palvelujen ostot	-54 860	-40 104	-14 756	73,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 599	-9 250	2 651	140,2
Ostot tilikauden aikana	-6 599	-9 250	2 651	140,2
Vuokrat	-10 120	-11 584	1 464	114,5
Muut toimintakulut	0	-600	600	
Toimintakate	0	27	-27	
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-12	12	
Muut rahoitustuotot	0			
Korkokulut	0			
Muut rahoituskulut	0	-12	12	
Vuosikate	0	15	-15	
Poistot ja arvон alentumiset	0	0	0	
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	
Tilikauden tulos	0	15	-15	
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	0	15	-15	

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

Laskennallisesti eriytetyn talouhallintoyksikön tulos- ja taselaskelmat sisältyvät kunnan tilinpäätökseen. Tuloslaskelma ja tase on laadittu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Talouhallintoyksikkö on myynyt 1.1.2017 alkaen palkanlaskentapalvelut myös Ruskon kunnalle. Vuoden 2017 tuotot ja kulut eivät siltä osin ole vertailukelpoisia edellisen tilikauden tietoihin.

5 TALOUDELLISTEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tuloslaskelma

Toimintatuotot / Toimintakulut, %

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate / Poistot, %

= 100 * Vuosikate / Poistot + Arvonalennukset

Vuosikate, € / asukas

= Vuosikate / asukasmäärä 31.12.

Rahoituslaskelma

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä -tunnusluvun avulla seurataan tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omarahoitus

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv * Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Tase

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot (Toimintatuotot + Verotulot + Valtionosuudet)

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat 31.12., € / asukas

= Lainakanta / asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

6 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITARJOISTA

Tasekirja
Tase- ja liitetietojen erittelyt
Pääkirja
Päiväkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito
Pysyvien vastaavien kirjanpito

Käytetyt tositarjat:

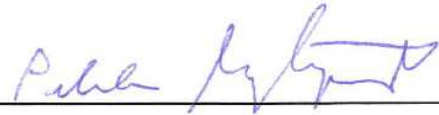
Tositelaji	Nimitys
ALKUS	Alkusaldot
KOMTOS	Käyttöomaisuustos.
MATKA	Populus matkalaskut
MR10	MR, YLEISHALLINTOA
MR50	MR, SIVISTYSTOIMI
MR54	MR, PÄIVÄHOITO
MR70	MR, TEKN. TOIMI
MR71	MR, VESIHUOLTOLAIT.
MR75	MR, RAKENNUSVALVONTA
MR77	MR, VESILASKUTUS
MR98	MR, viivästyskorot
MR99	MR-koodin vaihto
MRAHA	Määrärahat
MRMANU	Manuaalisuoritukset
MRVIIT	Viitesuoritukset
MUISTI	Muistiot
MUISTT	Muistiot tilinpäätös
OMAKSU	Ostoreskontran maksu
OSTO	Ostolaskut, Rd
PALKAT	Palkat
PANKKI	Pankin tiliotteet
RONDO	Ostolasku, Rondo
SISLAS	Sisäiset laskut
VESI	Vesilaskut/sisäiset

Tasekirja säilytetään pysyvästi sidottuna. Tositarjat ovat paperitositarjina, skannattuina dokumentteina tietovälineellä ja atk-tulosteina. Tositarjien ja muun aineiston säilytysaika on 10 vuotta.

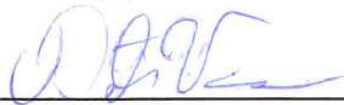
7 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Mynämäessä 26. päivänä maaliskuuta 2018

Mynämäen kunnanhallitus

Pekka Myllymäki

Petri Varjonen

Kirsi Haanperä

Sari Kantonen

Taina Laitinen

Anu Vira

Juha Vanhanen

Ari Tamminen

Petteri Huuskonen

Miia Keskitalo

Aarne Lehtonen

Seija Österberg
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Mynämäessä 23. 4. 2018

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Aino Lepistö
JHT, HT